

PATRICK OUŘEDNÍK

EUROPEANA

STRUČNÉ
DĚJINY
DVACÁTÉHO
VĚKU

PASEKA

PRAHA

2001

პატრიკ თურქედნიკი

ეპროპეანა

ბ ე ო ს ე
ს ა ე ხ ე ნ ი ს
ბ ო ხ დ ე
ი ს ტ ო ხ ი ა

გამომცემლობა

„პეგასი“

2009

წიგნი ითარგმნა ჩეხეთის რესპუბლიკის კულტურის სამინისტროს ფინანსური მხარდაჭერით „ჩეხური ლიტერატურის პოპულარიზაციის პროგრამის ფარგლებში“

პატრიკ ოურედნიკი. ევროპანა. მეოცე საუკუნის მოკლე ისტორია.

ჩეხურიდან თარგმნა გიული ლეჟავამ. გამომცემლობა „პეგასი“, 2009,

პროექტის ავტორი – ვახტანგ როდონია

საფრანგეთში მცხოვრები თანამედროვე ჩეხი მწერლის ბრწყინვალე სატირა წარმოადგენს სტილისტურ ექსპერიმენტს, რომელსაც აბსურდისა და ბურლესკის სულისკვეთება გამსჭვალავს.

მე-20 საუკუნე მასში წარმოდგება, როგორც რიტორიკული ფიგურა და ფიქცია, სულელური ლოზუნგების უაზრო რწმენა-წარმოდგენების და სტერეოტიპების დაუნდობელი მიქსი.

2001 წელს „ევროპანა“ ჩეხეთში „წლის წიგნად“ იქნა აღიარებული. იგი თარმნილია 20 ენაზე.

წიგნის გასაფორმებლად გამოყენებულია ჟაკ კალოს (Jacques Callot 1592-1635) გრავიურა „ომის საშინელებანი“.

ISBN 978-9941-9073-9-5

© Patrick Ourfednik, 2001

© გიული ლეჟავა, თარგმანი, 2009

© ვია ცხადაია, დიზაინი, 2009

© გამომცემლობა „პეგასი“, 2009

მთარგმნელისგან

1968 წლის ცნობილი მოვლენების, ანუ პრალაში საბჭოთა ტანკების შესვლის შემდეგ ჩეხოსლოვაკიაში დაიწყო კომუნისტური სისტემის გამყარება, ე.წ. „ნორმალიზაციის პერიოდი“, რამაც საზოგადოების სხვადასხვა ფენაში არაერთგვაროვანი რეაქცია გამოიწვია, ზოგი დაადგა კონკორმიზმის გზას, ზოგიც – კონფრონტაციისას. 1968 წლიდან 1989 წლის ხავერდოვან რევოლუციამდე ჩეხური მწერლობა პირობითად სამ ჯგუფად შეიძლება დავეყოთ: ერთნი კომუნისტი, ანუ კონფორმისტი მწერლები იყვნენ, მეორენი (ი.საიფერტი, ბ.პრაბალი, ლ. ვაცულიკი და სხვ.) – დისიდენტი მწერლები, რომლებიც ოფიციალურ პრესაში არ იბეჭდებოდნენ და, თუ შესაძლებლობა მიეცემოდათ, საზღვარგარეთ აქვეყნებდნენ თავიანთ ნააზრევს, დაბო-

ლოს ემიგრანტი მწერლები (მილან კუნდერა, იოზეფ შკვორეცკი და სხვ.); მათს რიცხვს მიეკუთვნება პატრიკ ოურჟედნიკი, ავტორი წიგნისა “ევროპეანა, მეოცე საუკუნის მოკლე ისტორია.” იგი შედარებით გვიან, 1985 წელს, წავიდა ემიგრაციაში. შეკითხვაზე, იყო თუ არა პოლიტიკური მიზეზებით გამოწვეული მისი ემიგრაციაში წასვლა, მან ასეთი პასუხი გასცა: “რასაკვირველია, პოლიტიკური მიზეზი იყო. როგორც ყველა თავმოყვარე ადამიანს, რეჟიმთან პრობლემები მეც მქონდა. თუმცა, ეს არ იყო საკმარისი მიზეზი. მე მქონდა დაღლილობის და ინტელექტუალური სულის ხუთვის გრძნობა, შიში იმისა, რომ ჩემი გონება თანდათან ვეღარ იმუშავებდა მთელი პოტენციით; ასევე მაინტერესებდა, თუ როგორ ფიქრობდა ხალხი სხვაგან, განსხვავებულის არარსებობა ხომ ტოტალიტარული რეჟიმის მთავარი პრინციპია.”

პატრიკ ოურჟედნიკი დაიბადა 1957 წელს ჩეხოსლოვაკიაში. იგი საერთაშორისო არენაზე კარგადაა ცნობილი და ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ თანამედროვე მწერლად ითვლება. ცხოვრობს პარიზში, დედით ფრანგია და მამით ჩეხი; ორივე ენას, როგორც ამბობენ, თანაბრად კარგად ფლობს.

რედაქტორობს ლიტერატურულ რუბრიკას კვარტალურ ჟურნალში *L'Autre Europe*, ჩეხური ენციკლოპედიისთვის (*“Encyclopedia Universalis”*) პატრიკ ოურჟედნიკმა ჩეხურიდან ფრანგულ ენაზე თარგმნა ვ. ვანჩურა, ბ. ჰრაბალი; აგრეთვე ვ.პოლანის, ი. საიფერტის და სხვათა პოეზია (სხვათა შორის, იაროსლავ საიფერტი გახლავთ ის პოეტი, რომელმაც ცნობილი ჩეხი ქართველოლოგის იარომირ იედლიჩკას მიერ თარგმნილი დავით გურამიშვილის *“ქაცვია მწყემსის”* ტექსტი შესანიშნავად გალექსა; მანვე თავისი პოეტური შემოქმედებისათვის 1984 წელს მიიღო ნობელის პრემია). პატრიკ ოურჟედნიკი ასევე წარმატებით თარგმნის ფრანგულიდან ჩეხურ ენაზე. მან თარგმნა ფ.რაბლე, ს.ბეკეტი, ბ.ვიანი. *“პანტაგრუელის წინასწარმეტყველებანის”* (Pantagrueline Prognostication) თარგმანში მან 1995 წელს ჩეხეთის მთარგმნელთა საზოგადოებისგან მიიღო იოზეფ იუნგმანის სახელობის პრემია. პატრიკ ოურჟედნიკი პოპულარული გახდა ჯერ კიდევ 1992 წელს, როცა მის მიერ შედგენილი ლექსიკონი, *Smirbuch jazyka ceskeho* – ჩეხური ენის შავი რვეული (ჩეხური არგოსა და არაფორმალური სიტყვების ლექსიკონი) გამოიცა. ეს წიგნი სამჯერ

დაიბეჭდა (ბოლოს – 2005 წელს) და დღეს უკვე ძნელად საშოვნელია. პ.ოურუენიკი აგრეთვე ავტორია ლექსების სამი კრებული-სა: “ან” (Anebo, 1992), “კიტყვი კი” (Nerkuli, 1996), “ფეხშიშველას სახლი” (Dumbosheho, 2004). გამოსცა აგრეთვე ბიბლიეზმებისა და პარაბიბლიეზმების ლექსიკონი და სხვ. “ევროპეანა” ოც ენაზეა გამოცემული. ამ მცირე მოცულობის წიგნმა მაშინვე მიიპყრო მკითხველებისა და კრიტიკოსების ყურადღება თავისი უჩვეულო და უცნაური წერის მანერით. ეს არ არის ისტორია, ამ სიტყვის ტრადიციული გაგებით; იგი იმაზე მოგვითხრობს, თუ როგორ ფიქრობს და რას ლაპარაკობს ხალხი ისტორიის შესახებ. ამ წიგნზე ბევრი რამ დაიწერა. ცნობილი ჩეხი ფილოსოფოსი ვაცლავ ბელოგოროდსკი წერს: “ევროპეანა“ საბაბს გვაძლევს დაფიქრდეთ იმაზე, თუ როგორ ცდილობდნენ მოეხდინათ ადამიანის ოპტიმიზაცია მთელი მეოცე საუკუნის განმავლობაში და როგორი კრაზი განიცადა ამან...”

“ ეს არის უცნაური, პოსტმოდერნისტული ისტორიოგრაფია, მასში დაწვრილებით არის ჩამოთვლილი ევროპის აბსურდული ისტორიის აბსურდული ამბები... მეოცე საუკუნის ისტორიის უნიკალური ვერსია,

გაღმომცემული არაფორმალური, ჰიპნოზივით მოქმედი ხმით,” – წერს Dalkey Archive Press.

“ევროპეანა” გეთავაზობს თანამედროვე ევროპის ისტორიის ბურლესკურ სახეს, ტრაგიკული სიტუაციები ანეკდოტურ ფაქტებთან არის გადახლართული, რაც ააშკარავებს მეოცე საუკუნის აბსურდულობას”, – წერენ Le Tempe –ში.

“თხრობის კილო სასაცილო, სამეცნიერო, ინფანტილური, სარკასტული და პირქუშია... „ევროპეანა“ ერთდროულად არის ისტორიის შესახებ ძალიან უცნაური ნაშრომი და ხელოვნების ორიგინალური და გონებადამხვილური ნიმუში” (Chicago Review).

ირონია და სარკაზმი საერთოდ დამახასიათებელია ჩეხი მწერლებისთვის (გავიხსენოთ ი. ჰაშეკი, კ.ჩაპეკი, თანამედროვე მწერლებიდან – მ. კუნდერა, ი. შკვორეცკი და სხვ.). პატრიკ ოურჟედნიკის “ევროპეანას” კითხვისას ბევრჯერ შეიძლება სიმწრით გაგეცინოთ, ადამიანების მიერ ჩადენილმა სისასტიკემ და ავტორის ცინიკურმა გამონათქვამებმა შეიძლება უიმედობა და უპერსპექტივობა გამოიწვიოს, მაგრამ, ასე მგონია, ავტორი მკითხველს მაინც ინდობს და ნაწარმოებს ოპტიმისტურად ასრულებს.

მიუხედავად ყველაფრისა, კაცობრიობა წინ მიიწევს და ქმნის კაცთა მოდგმის ერთ დიდ ისტორიას. ამ უცნაურ და მიმზიდველ წიგნში ავტორიც უგულბელყოფს პუნქტუაციისა და გრამატიკის ბევრ წესს: გამოტოვებულია ტირე, არ არის გამოყოფილი აბზაცები, ტექსტი გადატვირთულია კავშირებით. ყოველივე ამის შენარჩუნებას ავტორი თარგმანშიც მოითხოვს. იგი იყენებს ისეთ რთულ სიტყვებს, როგორებიცაა: “მილენარიანიზმი” (ქრისტეს ათასწლიანი მმართველობის რწმენა), ან “ენგრამა” (მეხსიერების მატერიალური საფუძველი) და ა.შ. თუმცა, როცა ყოველივე ამის შესახებ ეკითხებიან ავტორს, ის უკმაყოფილებას გამოთქვამს: მკითხველი ჭკვიანია და თვითონ მიხვდება ყველაფერსო.

Dalkey Archive Press-ში გამოქვეყნებულ ინტერვიუში სელინ ბოურჰის მიერ დასმულ ერთ-ერთ კითხვას — “თუ ცდილობდით წარსული საუკუნის აბსურდულობა გადმოგეცათ?” — მწერალმა ასე უპასუხა: „მარტივად გეტყვით. რა იყო მთავარი საკვანძო სიტყვები მეოცე საუკუნეში? — პირველი უდავოდ, სიჩქარე, („ქაოსი” ყველა სხვა საუკუნეს უფრო შეეფერება, ვიდრე მეოცეს). ეს კი ნიშნავდა, მოდი, ვცდი, დავწერო ჩქარი

ტექსტი. მეორე დამახასიათებელი ნიშანი მეოცე საუკუნისა, ჩემი აზრით, არის ინფანტილიზმი, ახალგაზრდობის რომანტიკულ-კომერციული იმიჯით დაწყებული და საკუთარი სიტყვებისა და ქმედებების გამოთელი პასუხისმგებლობის აღებაზე უარის თქმით დასრულებული. მაშინ, მოდი, იქნებ ვცადო და დავწერო ბავშვური ტექსტი, ისეთი ტექსტი, როგორსაც შეიძლება ბავშვი გაკვეთილზე მოჰყვეს. დაბოლოს – მესამე; ეს საუკუნე, ცხადია, მეცნიერული იყო. ეს კი იმას ნიშნავდა, რომ უნდა გამომეყენებინა მეტ-ნაკლებად სამეცნიერო ლექსიკა მთელი მისი წინააღმდეგობებით და, თუ შესაძლებელი იქნებოდა, მთელი მისი უაზრობით. სწორედ ამ ელემენტებმა წარმოშვა ამ წიგნის ფორმა და შინაარსი. ანუ ჩემთვის მთავარი არ იყო მცოდნოდა, თუ რა შემთხვევები, რა ეპიზოდები იყო მეოცე საუკუნისთვის დამახასიათებელი, არამედ ის, თუ როგორი სინტაქსი, როგორი რიტორიკა და როგორი ექსპრესიულობა ახასიათებდა მას და რა გაგებით იყო ის გადაჭარბებული”

ასე შეიქმნა ეს წიგნი – უცნაური და დამაფიქრებელი, სასტიკი და საინტერესო. ქართველ მკითხველს ბევრი რამ შეიძლება ენიშნოს, ბევრიც მოულოდნელი აღმოჩნდეს

*ინგლისელებმა
გამოიგონეს
ტანკი*

ბობდნენ I მსოფლიო ომის შესახებ. მოგვიანებით, რუსმა კომუნისტებმა გამოთვალეს, თუ რამდენი სასუქის მიღება შეიძლებოდა 1 კილომეტრი გვამისგან და რამდენი ძვირადღირებული, უცხოური სასუქი შეიძლებოდა დაეზოგათ, მოლაღაგეებისა და დამნაშავეების გვამები რომ გამოეყენებინათ. ინგლისელებმა გამოიგონეს ტანკი, გერმანელებმა კი გაზი, რომელსაც იპრიგი უწოდეს იმიტომ რომ ის პირველად ქალაქ იპრესთან გამოიყენეს, მაგრამ შეიძლება ეს მართალი არ იყო, ამ გაზს კიდევ მდოგესაც უწოდებდნენ, რადგან ცხვირში ისევე წიწკნიდა, როგორც ღიჟონის მდოგვი და ეს, თითქოს, უფრო გავდა სიმართლეს, რადგანაც ომიდან დაბრუნებული ბევრი ჯარისკაცი პირს აღარ აკარებდა ღიჟონის მდოგვს. პირველ მსოფლიო ომზე ამბობდნენ, რომ ის, იმპერიალისტური იყო

და ეს იმიტომ, რომ გერმანელები გრძნობდნენ, სხვა ქვეყნების, განწყობა მათდამი წინასწარ უარყოფითი იყო და არ უნდოდათ გერმანია იმპერია გამსდარიყო და გერმანელებს შეესრულებინათ რაიმე ისტორიული მისია. ხალხის უმრავლესობა კი ევროპაში, გერმანიაში, ავსტრიაში, სერბიასა თუ ბულგარეთში ფიქრობდა, რომ ომი აუცილებელი და სამართლიანი იყო და რომ მისი წყალობით მსოფლიოში დამკვიდრდებოდა მშვიდობა. და ბევრი თვლიდა, რომ ომი ადამიანში გამოავიძებდა ბნეობას, რომელიც თანამედროვე სამრეწველო სამყარომ უკან დასწია, მაგალითად, სამშობლოს სიყვარული, სიმამაცე, თავგანწირვა. ღარიბებს კი ომი ახარებდათ, რადგან მაგარებით მგზავრობას შეძლებდნენ, სოფლელებს კი უხაროდათ, ფიქრობდნენ რომ დიდ ქალაქებში ჩავიდოდნენ და რაიონული

*სალაშქრო
სიმღერები*

ფოსტიდან დარეკავდნენ, ან ღებეშას გაუგზავნიდნენ ცოლს – მე კარგად ვარ, იმედი მაქვს შენც კარგად ხარო. გენერლებიც მოუთმენლად ელოდნენ, რომ მათზე გაზეთებში დაწერდნენ, ხოლო ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლებს კი ის უსაროდათ რომ იბრძოლებდნენ უაქცენტო მეომრებთან ერთად და იმღერებდნენ სალაშქროსა და ძველ მსიარულ სიმღერებს. ყველა ერთად კი, ფიქრობდა, რომ სახლში დაბრუნდებოდა რთველის დროს, ან შობისთვის სომ, ყველა შემთხვევაში.

მოგიერთი ისტორიკოსი მოგვიანებით ამბობდა, რომ მეოცე საუკუნე სწორედ 1914 წელს დაიწყო, როცა ომმა იფეთქა, ვინაიდან ეს იყო პირველი ომი ისტორიაში,

რომელშიც ამდენმა ქვეყანამ მიიღო მონაწილეობა, დაილუპა ამდენი ხალხი, როცა ჰაერში დაფრინავენ დირიჟაბლები და აეროპლანები და ბომბავდნენ ზურგს, ქალაქებს და სამოქალაქო მოსახლეობას, წყალქვეშა ნაგები ძირავდნენ ხომალდებს, ქვემეხები ისროდნენ კიღული ცეცხლით ათი, ან ოცი კილომეტრიდან. გერმანელებმა გამოიგონეს გაზი, ინგლისელებმა კი, განკები, მეცნიერებმა კი, გამოიგონეს იმოტოპები და ფარდობითობის მოგადი თეორია, რომლის მიხედვითაც, არაფერი იყო მეგაფიზიკური, იყო მხოლოდ ფარდობითი. ხოლო როცა, სენეგალელმა მსროლელებმა პირველად დაინახეს თვითმფრინავი, მოშინაურებული ჩიგი ეგონათ, და ერთმა სენეგალელმა მეომარმა მკვდარ ცხენს მოაჭრა ხორცის ნაჭრები და თვითმფრინავს ესროლა, თავისგან რაც შეიძლება შორს რომ

*გერმანელებმა
გამოიგონეს
გაზი*

გაეგყუებინა. მეომრებს კი ეცვათ მწვანე და შენიღბული უნიფორმები, მგერს რომ არ დაენახათ, და ეს იმ დროს სიასლე იყო, რადგან წინა ომებში ჯარისკაცები ძალიან ფერად უნიფორმებს აგარებდნენ – შორიდან რომ კარგად დაენახათ. ამ დროს კი ჰაერში, დაფრინავდნენ ღირიქაბლები და აეროპლანები რაც ცხენებს საშინლად აფრთხობდა. მწერლები და პოეტები კი ეძებდნენ გზებს, რომ აესხნათ და გამოესაგათ ყოველივე ეს, რაც შეიძლება, კარგად და 1916 წელს მოიფიქრეს დადაიბში, რადგან მათ ყველაფერი შეშლილი ეჩვენებოდათ. რუსეთში კი, რევოლუცია მოიფიქრეს. ჯარისკაცები კი ყელზე და მაჯაზე ნიშანს აგარებდნენ თავის გვარით და პოლკის ნომრით, გასაგები რომ ყოფილიყო ვინ ვინ იყო და სად უნდა გაეგზავნათ სამხედროს ღეპეშა. მაგრამ აფეთქება, რომელიმე მათგანს თუ მოაგლე-

ჯდა თავს, ან სელს, ან იგი ნიშანს დაკარგავდა, სამხედრო შტაბი მას უცნობ ჯარისკაცად აცხადებდა. უცნობ ჯარისკაცებს თითქმის ყველა დიდ ქალაქში მარადიული ცეცხლი დაუნთეს, ხალხს რომ არ დაეიწყებოდა ისინი, რადგანაც ცეცხლი ინახავს წარსულის რაღაც ხსოვნას. დალუპულ ფრანგთა რიცხვი კი სულ 2681 კმ. იყო, ინგლისელებისა – 1547 კმ., დალუპულ გერმანელთა – 3010 კმ. საშუალოდ, რომ ავიღოთ თითო ცხედარი 172 სმ. სიგრძის, მთლიანად, მთელ მსოფლიოში 15508 კმ. დალუპული ჯარისკაცი იყო. 1918 წელს კი მსოფლიოს გრიპის, ამბობდნენ ესპანურიო, ეპიდემია მოედო, რომელმაც დაახლოებით 20 მილიონი ადამიანი იმსხვერპლა. პაციფისტები და ანტიმილიტარისტები მოგვიანებით ამბობდნენ, რომ ეს ხალხიც ომის მსხვერპლი იყო, რადგანაც ჯარისკაცები და სამო-

სამყარო უფსკრულისკენ მიექანება

ქალაქო მოსახლეობა ანტისანიტარულ პირობებში ცხოვრობდა, თუმცა, ეპიდემოლოგები ირწმუნებოდნენ, რომ გრიპმა გაცილებით უფრო მეტი სალხი იმსხვერპლა იმ ქვეყნებში, სადაც ომი არ ყოფილა, მაგალითად, წყნარი ოკეანის კუნძულებზე, ინდოეთში თუ შეერთებულ შტატებში, ხოლო ანარქისტები ამბობდნენ, რომ ასეც უნდა მომხდარიყო, რადგანაც სამყარო დალჰა და უფსკრულისკენ მიექანებაო.

მაგრამ, სხვა ისტორიკოსები ამბობდნენ, რომ სინამდვილეში, მეოცე საუკუნე უფრო ადრე დაიწყო, და მისი დასაწყისი სამრეწველო რევოლუცია იყო, რომელმაც დაანგრია გრადიციული სამყარო, რომ ყველაფერში დამნაშავე ლოკომოტივები და გემები იყვნენ. და, სხვები კი ამტკიცებდნენ, მეოცე საუკუნე მაშინ დაიწყო, როცა ცნო-

ბილი გახდა, რომ ადამიანი მაიმუნისგან წარმოიშვაო. ზოგი იმასაც ამბობდა, შესაძლოა, ჩვენც მაიმუნისგან წარმოვიშვით, მაგრამ ნაკლებად, ვიდრე სხვანი, რადგან უფრო სწრაფად განვითარდითო. შემდეგ, ხალხმა დაიწყო ენების შედარება და ფიქრი თუ ვისი ენა იყო უფრო სრულყოფილი და ვინ იყო ყველაზე წინ წასული ცივილიზაციის განვითარების პროცესში. უმეტესობა თვლიდა, რომ ესენი ფრანგები იყვნენ, რადგანაც საფრანგეთში ბევრი საინჟინერო რამ იქმნებოდა, და რომ, ფრანგებს ესერსებოდათ საუბრის წარმართვა, იყენებდნენ კავშირებით კილოს და ნამყოს წინარე წარსულის პირობით დროს, მომსიბლავად უღიმოდნენ ქალებს, ხოლო ქალები ცეკვავდნენ კანკანს და მსაგვრები კი იგონებდნენ იმპრესიებს. გერმანელები კი ამბობდნენ, რომ ჭეშმარიტი ცივილიზაცია უნდა

*ცივილიზაციის
განვითარების
პროცესი*

იყოს უბრალო და ხალხთან ახლოს, და რომ მათ შექმნეს რომანტიზმი, და ბევრი გერმანელი წერდა სიყვარულზე... და ველებზე ჩამოწოლილიყო ნისლი. გერმანელები თვლიდნენ, რომ ევროპული ცივილიზაციის ბუნებრივი მაგარებლები იყვნენ, რადგანაც შეეძლოთ ბრძოლა, ვაჭრობა და ასევე მხიარული დროსგარება მეგობრებთან. ფრანგები კი ყოყლოჩინები იყვნენ, ინგლისელები ქედმაღლები, სოლო სლავებს ნორმალური ენაც კი არ ქონდათ, ენა სომ ერის სულია, სლავებს კი არც ერი სჭირდებოდათ და არც სახელმწიფო, იმიტომ რომ მსოლოდ თავგზა აერეოდათ. ამაზე, სლავები ამბობდნენ, რომ ეს არ იყო მართალი, რომ სინამდვილეში მათი ენა ყველაზე ძველი იყო და რომ მათ, ადვილად შეეძლოთ ამის დამტკიცება. გერმანელები ფრანგებს

ჭიაჭამიებს უძასდნენ, ფრანგები კი გერმანელებს – კომბოსტოს-თავიანებს. რუსები კი ამბობდნენ, რომ მთელი ევროპა დაკნინდა და რომ კათოლიკებმა და პროტესტანტებმა ევროპა მთლიანად გარყვნეს და წინადადება ჰქონდათ თურქები გაეყარათ კონსტანტინოპოლიდან და შემდეგ, ევროპა მიეერთებინათ რუსეთთან სარწმუნოება რომ შენარჩუნებულიყო.

*ევროპა
დაკნინდა*

პირველ მსოფლიო ომს ასევე, სანგრების ომსაც უწოდებენ, რადგან, ომის დაწყებიდან რამდენიმე თვის შემდეგ ფრონტის საზღი ჩაკვდა და ჯარისკაცებმა თავი შეაფარეს დაჭაობებულ სანგრებს. ღამით ან დღით შეგვეაზე გადადიოდნენ, რომ ბრძოლით მოეპოვებინათ მგრის 20. 30, ან 50 მეგრი გერიგორია. და ჯარისკაცები მწვანე ან შენიღბულ უნი-

*მეომრები
ერთმანეთის
წინააღმდეგ
იყენებდნენ
კიდულ ცეცხლს*

ფორმებს აგარებდნენ, ერთმანეთს ბომბავდნენ და ერთმანეთს ესროდნენ. გერმანელებს ქონდათ მინომეტები, ფრანგებს კი – მორტირები, ასე რომ, მათ შეეძლოთ ერთმანეთის წინააღმდეგ გამოეყენებინათ კიდული ცეცხლი. და, როცა, რაზმი შეტევაზე გადადიოდა, მეომრებს უსდებოდათ მგრის სანგრებზე გადასვლა, მავთულსლართების გადაჭრა და თან სიფრთხილე, ფეხი არ დაედგათ ნაღმებზე. მგერი კი, ამ დროს, მათ ავგომაგიდან ესროდა. მეომრები ამ სანგრებში თვეებსა და წლებს აგარებდნენ. ეშინოდათ, მოიწყენდნენ, თამაშობდნენ კარგს და მიწისქვეშა გასასვლელებს სახელებს არქმევდნენ. ფრანგებმა მოიფიქრეს ასეთი სახელები: ლოკოკინასთან, ოპერის მოედანი, უიღბლობა, დემერტირთან, მგრობა, თავსატეხი. გერმანელებმა კი თავის მხრი-

დან — გრეცხენი, ბრუნჰილდა, მსუქანი ბერგა და სისხლიანი ძეხვი. გერმანელები ამბობდნენ, რომ ფრანგები დიდგულები არიან, ფრანგები კი ამბობდნენ, რომ გერმანელები არაცივილიზებული არიან. და უკვე აღარავინ ფიქრობდა საშობაოდ სახლში დაბრუნებამე და თავს მიტოვებულად და მოძულებულად თვლიდა. სამსედრო შგაბებიდან კი, შეგყობინება მოდიოდა, რომ ომი დასასრულს უახლოვდებოდა და ჯარისკაცები არ უნდა დაცემულიყვნენ სულთ და მისცემოდნენ მელანქოლიას, არამედ უნდა ყოფილიყვნენ მოთმინებით და პოზიტიურად განწყობილნი. ერთმა იგალიელმა ჯარისკაცმა თავის წერილს მიაწერა: ვგრძნობ, რომ რაც კი რამ კარგი იყო ჩემში, თანდათან მგოვებს და დღითიღე ვხდები უფრო და უფრო პოზიტიური. ექ-

იმებისთვის დიდ გამოცანად იქცა, სანგრებში ჭირის ეპიდემია რომ არ გაჩნდა, რადგან ჯარისკაცებთან ერთად ვირთხებიც ცხოვრობდნენ. ვირთხები ანადგურებდნენ გვამებს, ცოცხლებს კი ხან ხელზე და ხან ცხვირზე კბენდნენ. სამხედრო შტაბებში ეშინოდათ, რომ დაიწყებოდა შავი ჭირი და მგერი დაიკავებდა თავდაცვით პოზიციებს და ამიგომ, ყოველ მოკლულ ვირთხაზე ჯილდო დააწესეს. ჯარისკაცები ვირთხებს ესროდნენ და კულებს აჭრიდნენ, დამამგვიცებელი ნივთიერი საბუთი რომ ქონოდათ, საღამოს კი, ვირთხის კულების საქმესთან დაკავშირებით გამოყოფილ სპეციალურ რწმუნებულს აბარებდნენ, რომელიც კულებს ითვლიდა და ამბობდა, თუ ვინ რამდენი გამოიმუშავა, მაგრამ ფული არ მოსულა, რადგან არც ყოფილა გამოყოფილი. ჯარისკაცებთან ერთად, გილებიც ცხოვრობდნენ.

სანდახან, როცა მგერს ჩაუსაფრდებოდნენ, ესმოდათ როგორ იქექებოდა მოწინააღმდეგე, ხვდებოდნენ, სად იმალებოდა მგერი და იმ მიმართულებით ხსნიდნენ ცეცხლს, ისროდნენ ყუმბარებს, მაგრამ არც გილები და არც მგერი არ კლებულობდა.

*როცა მგერს
ჩაუსაფრდებოდნენ*

მეოცე საუკუნეში სალხმა გრადიციული რელიგიიდან გადაუხვია. როცა გაიგეს, რომ მაიმუნისგან წარმოიშვნენ, შეუძლიათ მაგარებლით მგზავრობა, გელეფონით დარეკვა და წყალქვეშა ნავით წყლის სიღრმეში ჩაშვება, თანდათან დაშორდნენ რელიგიას, სულ უფრო და უფრო ნაკლებად დადიოდნენ ეკლესიაში და ამბობდნენ, რომ არავითარი ღმერთი არ არსებობდა და რელიგია ადამიანებს უმეცრების წყვდიადში ამყოფებდა და ისინი მსარს უჭერდნენ პოზიტივიზმს. პოზიტივიზმი იყო

პოზიტივიზმი

რომ უფრო აღრე არაუფერიც არ იყო. მორწმუნენიც ადასტურებდნენ, რომ ბიბლიაშიც სწორედ ასე წერიაო. პოზიტივიზმა, თანდათან, დაკარგა მიმზიდველობა, ვინაიდან ხალხმა არ იცოდა რა ეფიქრა პროგრესზე, წყალქვეშა ნაევებზე, ატომურ ბომბზე და დაიწყო ფიქრი, ხომ არ სჯობდა ჩასწვდომოდნენ გრანსცედენტალურს. ზოგიერთი მეცნიერი, იმასაც ამბობდა, რომ მეცნიერული შესწავლა სრულიადაც არ უარყოფს ღმერთის არსებობას და თუმცა მეცნიერებას არ შეუძლია მოგვეცეს უტყუარი მტკიცებულება ღმერთის, ან რომელიმე ზე ყოფიერების არსებობის შესახებ, მას შეუძლია ნიადაგი მოამზადოს მეცნიერულად დამტკიცებული პასუხისთვის კითხვაზე, რომელიც კაცობრიობის წინაშე დგას, ანუ რომ ცხოვრების ამრი და ღმერთის ჩანაფიქრი, ფაქტიურად, ერთი და იგივეა. ფილოსოფოსები

კი მსჯელობდნენ, სომ არ შეიძლება ღმერთი ვირტუალურად მაინც არსებობდესო, ეს კი ოქსიმორონი იქნებოდა.

*ვირტუალური
რეალობა*

მეცხრამეცე საუკუნის დასასრულს სალსი ქალაქებში მოუთმენლად ელოდა ახალ ათასწლეულს, ეგონათ, რომ მეცხრამეცე საუკუნემ განსაზღვრა ყველა ის გზა, რომლითაც უნდა ევლო კაცობრიობას და რომ მომავალში ყველას შეეძლებოდა ელაპარაკა გელეფონით და ემოგზაურა გემით, გადაადგილებულიყო მიწისქვეშ, ემგზავრა მოძრავი სახელურიანი თვითმავალ კიბეებით და გასათბობად გამოეყენებინა ხარისხიანი ნახშირი და ებანავა შესაძლოა, კვირაში ერთხელაც კი. ელექტრომაგნიტური გელეგრაფი და უკაბელო გელეფონი ელვაზე უსწრაფესად გადაიტანდნენ ადამიანთა აზრებს და მისწრაფებებს სივრცეში

ახალი საუკუნის მიჯნაზე

და ეს კაცობრიობას საშუალებას მისცემდა მიეღწია ჰარმონიისთვის და ეცხოვრა სიმშვიდესა და ერთობაში. გრანდიოზულ მოვლენად იქცა, 1900 წელს, მსოფლიო გამოფენა პარიზში, რომელმაც, ახალი საუკუნის მიჯნაზე, ხოგბა შეასხა მომავალს და იმ გზებს, რომლითაც ივლიდა კაცობრიობა, და მნახველები დადიოდნენ მოძრავი გროგუარით, აღგაცებული იყვნენ გამოგონებებით და გაოცებას ვერ ფარავდნენ ხელოვნების ახალი მიმართულებების გამო და ხალხს ეგონა, რომ მეოცე საუკუნემ მოიშორა სიღარიბე და კაგორღული შრომა, ხოლო ის შესაძლებლობანი, რომელსაც ელექტროობა სთავაზობდა მათ, აღემატებოდა ყველაზე უფრო გიჟურ ოცნებებსაც კი. და ფიქრობდნენ, რომ ყველას ექნებოდა სოციალური გარანტიები და ერთი კვირის შვებულება ანაზღაურებით, და იცხოვრებდნენ

მოსერსებულად და ჰიგიენურად და დემოკრატიულად, და ქალებიც იცხოვრებდნენ დემოკრატიულად, შეეძლებოდათ არჩევნებზე წასვლა და პოლიტიკური კანდიდატების არჩევა. მოუთმენლად ელოდნენ მეოცე საუკუნეს და ამბობდნენ, რომ ეს იყო კაცობრიობისთვის ახალი შესაძლებლობა და უნდა ვისწავლოთ წარსულის შეცდომებიდან გაკვეთილებიო. არჩევნებში ქალებმა ხმა პირველად 1906 წელს მისცეს ფინეთში, ნორვეგიაში – 1913 წელს, დანიაში – 1915 წელს და ა. შ. თანდათან, მათ მოუნდათ სწავლა, სიმწიფის ატესტატის მიღება, პოლიტიკითა და მეცნიერებითაც დაინტერესდნენ და არმიაშიც იბრძოდნენ სამართლიანი მსოფლიოსათვის. კაცების უმრავლესობა ქალების მოთხოვნებს ბოლომდე არ ეთანხმებოდა და მიაჩნდა, რომ ქალებისთვის ოჯახურ ცხოვრებას და მსუბუქ საოჯახო

*წარსულის
შეცდომებზე
სწავლა*

*ქალი იყო
ადამიანი*

სამუშაოს შესრულებას უფრო ქონდა აზრი. მამაკაცებს კი პირიქით, საზოგადოების ორგანიზების, ასევე, აბსტრაქტული აზროვნების, კოლექტივში ცხოვრებისა და მსიარული დროსტარების არაჩვეულებრივი, თანდაყოლილი უნარი გააჩნიათ. მაგრამ ზოგი ქალი ფიქრობდა, რომ ეს არადემოკრატიული იყო, რომ ქალი პირველ რიგში იყო ადამიანი და უსამართლობა იქნებოდა, მათ მხოლოდ ბავშვები გაეჩინათ, მათი საფენები ერეცხათ ა. შ, არ ემუშავათ და დალოდებოდნენ, როდის მოიგანდა ქმარი ხელფასს. ზოგი მამაკაცი, იმასაც ამბობდა, რომ სისარულით, სახლში უფრო დარჩებოდა, გარეცხავდა ბავშვის საფენებს და არ ივლიდა სამსახურში. შვედეთში, სადაც, ძლიერი იყო სოციალური პოლიტიკა, ბევრი მამაკაცი ფულს იმისთვის იღებდა, რომ მათი ცოლები სამსახურში დადიოდნენ. ზოგიერ-

თი დემოკრატიული ქვეყნის პარლამენტში კი ქალებისა და მამაკაცების ერთი და იგივე რაოდენობა იყო დაკანონებული. სხვადასხვა გამოკვლევების მიხედვით, ბევრი ადამიანი ფიქრობდა, რომ საუკუნის ყველაზე დიდი მიღწევა იყო, კონგრაცეპცივის გამოგონება, რადგანაც ქალებს უკვე შეეძლოთ სქესობრივი ურთიერთობა ქონოდათ მაშინ, როცა უნდოდათ, და აღარ შეშინებოდათ დაფესმძიმების, ამან კი შესაძლებლობა მისცა მათ მიეღწიათ, როგორც სექსუალური, ასევე ეკონომიური დამოუკიდებლობისათვის, მეტი პრეგნზიით მოეთხოვათ სხვადასხვა მნიშვნელოვანი თანამდებობები და თავის დანახვაზე გული აღარ გახეთქოდათ, რადგანაც აღარ ემორჩილებოდნენ მამაკაცების მიერ ქალებზე შექმნილ სტერეოტიპებს. სოციოლოგები ამბობდნენ, რომ ქალების გრადიციული მოდ-

კონგრაცეპციის გამოგონება

ელი დასავლეთის საზოგადოებაში საბოლოოდ დაძლეულია, ვინაიდან, ქალები, რომლებიც მთელი საუკუნეების მანძილზე ემორჩილებოდნენ ბუნებრივ წესებს, კონგრაცეპცივის მეშვეობით, გადავიდნენ ბუნების საწინააღმდეგო წესებზე და, რომ ქალთა ემანსიპაცია, ასე ვთქვათ, პარადოქსია იძულებით თავისუფლებაზე, ვინაიდან, რაც დრო გადის, ქალებს სულ უფრო და უფრო მეტი პასუხისმგებლობა და მოვალეობები ეკისრებათ, და იმას, რაც ადრე ითვლებოდა დიდ სოციალურ მონაპოვრად და პრივილეგიად ქალებისთვის, – ღამის მორიგეობის აკრძალვა, შვებულება, ბავშვთა მოვლისთვის და ა. შ. დღეს, ქალები აღიქვამენ ამას, როგორც ჩაგვრას.

საუკუნის
დასასრული

მეოცე საუკუნის დასასრულს ხალხმა, მუსგად არც იცოდა, როდის უნდა აღენიშნათ ახალი ათასწლეუ-

ლი, – 2000 წელს, თუ 2001 წელს. ამას დიდი მნიშვნელობა იმ სალს-ითვის ქონდა, ვინც ქვეყნის დასასრულს ელოდა. მაგრამ სალსის უმრავლესობას არ სჯეროდა ქვეყნის დასასრულის მოსვლის, ამიგომ სულაც არ ენაღვლებოდათ ეს. სხვები, ქვეყნის დასასრულს კი ელოდნენ, მაგრამ ფიქრობდნენ, რომ ის, ერთ ჩვეულებრივ დღეს დადგებოდა. ზოგი ქრისტიანი ამბობდა, რომ სინამდვილეში უკვე 2004 წელი იყო, რადგანაც იესო 4 წლით ადრე დაიბადა, ვიდრე გრადიციით ითვლებათ. ებრაელების კალენდრის მიხედვით კი უკვე, 5760 წელი იყო, მუსლიმური კალენდრით კი – ჯერ მხოლოდ 1419 წელი, იულიანის კალენდარი, კიდევ უფრო ჩამორჩებოდა გრიგორიანურს და ამიგომაც 1917 წელს ოქტომბრის რევოლუციამ ნოემბერში იფეთქა. და არც ბუდისგებს ენაღვლებოდათ, რადგან

ინი და იანვი

ბუდისტების კალენდრის მიხედ-
ვით უკვე ბულოშაქრიანული ერის
2542 წელი იდგა. ბუდისტებს კი,
უფრო ის აინტერესებდათ, თუ ვინ
იქნებოდნენ შემდეგ ცხოვრებაში,
გომბეშო თუ მაიმუნი. ბუდიზმმა და
დაოსიზმმა, მეოცე საუკუნეში ბევ-
რი მიმდევარი შეიძინა ევროპაში.
ისინი გონგს სცემდნენ, სუნთქავდ-
ნენ ღიაფრაგმით და წერდნენ მის-
ტიკურ წიგნებს, ლაპარაკობდნენ
ინზე და იანგზე და ამბობდნენ, რომ
მსოფლიო სავსეა საიდუმლოებებით,
მაგრამ ეს მხოლოდ მოჩვენებითია,
რადგან, სინამდვილეში ყველაფერი
ჰარმონიულიაო. და თუ რომელიმეს
უცნაური რამ შეემთხვეოდა, წიგნს
წერდა, რადგან ინფორმაციის და
მედიის ეპოქა დამდგარიყო და
ყველას სურდა, რაღაც წიგნი დაე-
წერა. ქვეყნის დასასრულზე მეტად
კი ხალხს ეშინოდა გეროორისტული
თავდასხმების და ელექტრონული

სისტემების ავარიების, რაც მწყობრიდან გამოიყვანდა ტელევიზორებს და ვიდეომაგნიტოფონებს, მიკროკალღურ ღუმელებს და ბანკომაგებს, აეოროპორტებს, შუქნიშნებს, მაგისგრალებსა და ქალაქებში და ლიფტებს ახალ დასახლებებში. გეროორისტული თავდასხმები, ძალზე მომრავლდა მეოცე საუკუნეში, რადგან ეს იყო მეთოდი, რომლითაც გატყობინებდნენ, რომ ვიღაც რაღაცას ღრმად არ ეთანხმებოდა. ყველაზე ცნობილი გეროორისტული თავდასხმა 1914 წელს მოხდა სარაევოში, ავსტრიის გასტის მემკვიდრებზე, რასაც მოჰყვა პირველი მსოფლიო ომი და მეოცე საუკუნეც დაიწყო. ელექტრონული სისტემების ავარიებს, რის შესახებაც სპეციალისტები აფრთხილებდნენ მოსახლეობას, ეწოდებოდა MILLENNIUM BUG, და ეს შეიძლება მომხდარიყო 31.12.1999 შუალამეს, როცა თარიღი

ავარიები

იცვლებოდა 1.1.00 ზე, და ეს იმიტომ, რომ იმფორმაგიაში გამოყენებითი სფეროების უმრავლესობა იყენებდა წელიწადის ორობით გამოსატყულებას და არსებობდა საშიშროება, რომ ელექტრონული სისტემები, მოახდენდნენ 2000 წლის იდენტიფიცირებას 1900 წელთან, და თითქოს, მეოცე საუკუნე და ავსტრიის გახვის მემკვიდრის მკვლელობა, არც არასდროს ყოფილიყოს.

პირველი მსოფლიო ომის დროს დაიწყო სამხედრო პროპაგანდა, რადგან ომი ყველგან იყო, ბურგშიც, და შობისთვის რომ დამთავრებულიყო, ხალხს უყოყმანოდ უნდა შეძლებოდა თავგანწირვა. ფრონტზე ბევრი მამაკაცი იბრძოდა და ქალებს უხდებოდათ მათ მაგივრად მუშაობა ქარხნებში, საზოგადოებრივ გრანსპორტზე და ა. შ. და განათლების სამინისტროები იგონებდნენ

*ბევრი მამაკაცი
იბრძოდა*

პლაკატებს, რომლებიც მიმართავენ
ნენ სამოქალაქო საზოგადოებას.
ასე მაგალითად, ავსტრიელი ქა-
ლები პლაკატებზე ამბობდნენ WIR
HALTEN DURCH! ბრიტანელი ქა-
ლები კი ამბობდნენ: WOMEN OF
BRITAIN SAY-GO! და უნგრელი
ქალები პლაკატებზე ამბობდნენ
HA MAJD EGYSZER MINDNYA-
JAN VISSZAJOENNEK! იტალიელი
ქალები კი პლაკატებზე ამბობდნენ
SEMPRE AVANTI! და ფრანგი ქლე-
ბი პლაკატებზე ამბობდნენ ILS SONT
BRAVES NOS GARS! ამერიკელი
ქალები კი პლაკატებზე გაიძახოდ-
ნენ GEE! I WISH I WERE A MAN!
I'D JOIN THE NAVY! ყველაფერი ეს,
კი, ნიშნავდა, არ დავნებდებით, წინ,
ისინი ჩვენ დაგვიბრუნდებიან, წინ,
მხოლოდ ჩვენ ბიჭებს არ ეშინიათ,
კაცი რომ ვიყო, ახლავე მეზღვაური
გავხდებოდიო. მალე, პლაკატებზე,
ბავშვებიც გამოჩნდნენ. და ერთერთ

არ დაენებ-
ლებით

ინგლისურ პლაკატზე დასაგული იყო კვერცხი, საიდანაც გამოდიოდა თოთო ბავშვის საცოცავი განსაცმელი შაშსანითა და ხიშგით და კითხულობდა: აქ კიდევ არის რომელიმე ფრიცი? განათლების სამინისტროებში კი იმაზე ფიქრობდნენ, თუ როგორ მიელწიათ საბოლოო გამარჯვებისთვის ყველაზე უფრო კარგი გზით. და გერმანელები ამბობდნენ, რომ ფრანგები ჭამდნენ ბაყაყებს, რუსები კი – პაგარა ბავშვებს. ფრანგები კი, ყვებოდნენ, რომ გერმანელები ჭამდნენ პაგარა ბავშვებს და შიგნეულობას. ქალები კი წერილებს და ამანათებს უგზავნიდნენ ფრონტზე უცნობ ჯარისკაცებს, ჯარისკაცები წერილებს პასუხობდნენ და აინტერესებდათ ამ ქალების ასაკი. ხანდახან, ისეთი შემთხვევებიც იყო, როცა ჯარისკაცი იღუპებოდა წერილის მიღებამდე

და მეთაური თავის ნაწილში, ეძებდა იმავე სახელის მქონე ჯარისკაცს, რომლისთვისაც ჯერ არავის მიეწერა. ქალები წერილებს აგზავნიდნენ და სამხედრო ქარხნებში მუშაობდნენ, აკეთებდნენ ბომბებს და საბრძოლო გაბებს. ინგლისში, სამხედრო ქარხნებში, მუშაობდა მილიონი ქალი, მათგან, საშუალოდ 18, ყოველდღიურად, ბრმავდებოდა, დანარჩენი კი, კვდებოდა გამისგან მოწამლული. ქალებს, რომლებიც სამხედრო ქარხნებში მუშაობდნენ, წითური თმა და ფორთოხლისფერი სახე ქონდათ და ხალხი მათ კანარის ჩიგებს ეძახდა. და ექიმები თვლიდნენ, რომ ამ ქალების ორი მესამედი უნაყოფო იქნებოდა ომის შემდეგ. საბრძოლო გაბს ხმარობდნენ მგრის ჯარისკაცების დემორალიზაციისთვის, მაგრამ მგრის ხამის გარღვევა ამ გაბს არ შეეძლო. და ის ჯარისკაცები, რომლებიც აირწი-

*ვინც კროლით
იყოლა ცურვა*

ნალის გაკეთებას ვერ ასწრებდნენ, ისე მოძრაობდნენ, თითქოს ისრჩევიანიო. ვინც კროლით იყოლა ცურვა, ისე მოძრაობდა, თითქოს კროლით ცურავსო, და, ვინც კროლით არ იყოლა, ბრასით ან ძაღლივით ცურავდა და ცდილობდა გამოეცურა გამიდან სადმე, სადაც სუნთქვა შეიძლებოდა.

*რისტვის
იყო საჭირო
ელექტროობა*

44

პირველ მსოფლიო ომამდე ხალხი ქალაქებში იყენებდა ნავთის ლამპებს, სოფლებში – სანთლებს. თებობდნენ შეშით ან ნასშირით, თუმცა, ეს დიდხანს არ გაგრძელებულა და ქალაქებში დაიწყო შეღწევა ელექტროობამ, რომლის წყალობითაც ახალ საუკუნეში უნდა განხორციელებულიყო ყველაზე უფრო გიჟური ოცნებებიც კი. თავიდან სოფლებში ხალხს ეშინოდა ელექტროობის და ვერ სვდებოდა რისტვის იყო ის საჭირო, რადგან

თითქმის არავის ქონდა სოფლებში რადიო და გრამოფონი. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, კი, როცა დაიწყეს მაცივრების, სარეცხი მანქანების, საწური მანქანების და ტელევიზორების გაკეთება, სოფლებში თქვეს, რომ მოუსმენენ რადიოს და შეხედავენ ტელევიზორს, რომ გაიგონ რა ხდება ქალაქებში. და მთავრობას თხოვდნენ, გაეყვანათ მათთან ელექტროობა. ინჟინრები რადიოს უმავეთულო ტელეფონს უწოდებდნენ, და ზოგი სანშიშესული ადამიანი ფიქრობდა, რომ რადიო ტელეფონივით იყო, და როცა რადიომიმღებს იყიდიდა, ეგონა, უკვე იმისთვისაც გადაიხადა, რომ ვინმეს დაერეკა და ეთქვა მისთვის სად იფეთქა ომმა. და, როცა ტელევიზორს პირველად უყურებდნენ, ფიქრობდნენ, ეს კინეგოსკოპი იყო, რომელიც მათ გამოფენა-ბაზრობაზე ნახეს, და რომ ვიღაც, მათ სახლში,

რძალი ან შვილიშვილი, იქვე, ახლომასლო, სასელურს აგრიალებდა და ესუმრებოდა მათ. ზოგიერთ სნიერ ადამიანს, ჩვევად ქონდა კითხვებზე, რომლებსაც გელე ან რადიო წამყვანები სვამდნენ, პასუხის გაცემა. მაგალითად, როცა გელევიზორში ან რადიოში ამბობდნენ თქვენ რას ფიქრობთ, ეს როგორ დამთავრდა? პასუხობდნენ მაგი ნამდვილად არ ვიცი, ან, როცა გელევიზორში, ან რადიოში ამბობდნენ როგორი იქნება სვალ ამინდი? პასუხობდნენ ნეგა გაწვიმდებოდეს ბოლოს და ბოლოს, თორემ დაიღუპა მოსავალი. დიდი წარმატებები იყო მიღწეული ჰიგიენის სფეროშიც, რადგან, პირველ მსოფლიო ომამდე ხალხი იშვიათად ბანაობდა, ხოლო თუ ბანობდნენ, მთელი ოჯახი, ან მთელი ოჯახი და მეზობლები ერთად ერთ კასრში და

ა. შ. მდიდრებს ქალაქებში საკუთარი აბაზანები ქონდათ და შემდეგ, თანდათან, ცხელი წყალიც მიეწოდებოდათ. მაგრამ სხვა ხალხს ქალაქებსა და სოფლებში დიდხანს ეშინოდა ცხელი წყლის, ეჭვობდნენ, რომ ცხელ წყალში მიკრობები იყო. მართალია, ბუსგად არც იცოდნენ, რა იყო მიკრობები, მაგრამ ფიქრობდნენ, რომ ის იყო რაღაც, რაც ჯანმრთელ ცხოვრებას არ მიეკუთვნებოდა. და ექიმები, ხალხის განათლების მიზნით, საგამანათლებლო საუბრებს აგარებდნენ, უხსნიდნენ მათ, რომ ცხელ წყალში არ იყო იმაზე მეტი მიკრობი, ვიდრე ცივ წყალში, მაგრამ ბოლომდე, ყველაფერი, გასაგები მაინც არ იყო, . და ასე, ნელნელა, საქმე იქამდე მივიდა, რომ ხალხმა დაიწყო ბანაობა ქალაქშიც და სოფელშიც, სისტემატურად, თვეში ერთხელ, ორ კვირაში ერთხელ, და კვირაში ერთხელაც კი. და, საუ-

ექიმები აგარებდნენ საგამანათლებლო საუბრებს

კუნის დასასრულს, განვითარებულ ქვეყნებში, უკვე ბანაობდნენ და შსაპს იღებდნენ დღეში ორჯერ, ან უფრო მეტჯერაც კი, და ყველას ქონდა კლომეტი და მოსახევი გუალეცის ქაღალდი. გუალეცის ქაღალდი გამოიგონა ერთმა შვეიცარელმა ქაღალდის მწარმოებელმა 1901 წელს, სწორედ იმ დღეს, როცა შვეიცარიის მთავრობამ იგალიას გადასცა ანარქისტი, რომელიც ეჭვმიტანილი იყო იგალიის მეფეზე თავდასხმაში, და გაბეთებში წერდნენ, რომ ეს იყო მოკრძალებული, მაგრამ მნიშვნელოვანი გამოგონება. 1914 წელს კი ერთმა ფრანგმა ქალმა გამოიგონა ბიუსტკალგერი და გაბეთები იუწყებოდნენ, რომ ბიუსტკალგერის გამოგონებამ ახალი ცხოვრების დაწყების საშუალება მისცა ქალებს, რომლებიც ოცნებობდნენ სპორტულ და თანამედროვე ცხოვრებაზე, სოლო კორსეგზე უარის თქმა,

კი, ძველი ცხოვრების აღსასრულის მახვენებელი იყო, რომელიც თითქოს და სხვადასხვა ცრურწმენების თასმებით იყო შებოჭილი. 1935 წელს კი ამერიკელებმა პატარა მკერდიანი ქალებისთვის მოიფიქრეს ბიუსგჰალგერი, შიგ ჩამაგრებული პატარა ბალიშით. და, 1968 წელს, როცა ქალები, თავიანთი უფლებების დასაცავად დასაველეთში გამოსვლებს აწყობდნენ, მკერდიდან იგლეჯდნენ ბიუსგჰალგერს, იმის დასამტკიცებლად, რომ მამაკაცებსა და ქალებს თანაბარი უფლებები ქონდათ. ერთ სულ მოსახლეზე კი წყლის მოთხოვნილებამ დღეში ათი ლიტრიდან ასორმოცდაათ ლიტრამდე აიწია და მთელ მსოფლიოში ნიადაგქვეშა წყლებმა დაიწყეს კლება და საშიშროება შეიქმნა, რომ ორმოცდაათი ან ასი წლის შემდეგ იქნებოდა წყლის ნაკლებობა.

*ნიადაგქვეშა
წყლების კლება*

ომის პირველ წელს, ან წელიწად-
ნახევარში, ხანდახან ისეც ხდებოდა,
რომ ჯარისკაცები აღარ ესროდნენ
ერთმანეთს და რამდენიმე საათის
განმავლობაში, იდგა გამოუცხადე-
ბელი, ღროებითი ზავი და ჯარის-
კაცებსაც თავი ისე ეჭირათ, თითქოს
ომი არც ყოფილიყო. ვაკუასთან გა-
ჩერებულ გერმანელებს გაწვრთნი-
ლი ძალლი ყავდათ, რომელიც დარ-
ბოდა გერმანელების საზიდან ინგ-
ლისელებისკენ და უკან, და მოჰქონ-
და პური, სიგარეტები, შოკოლადები
და კონიაკი. გერმანელებს ქონდათ
სიგარეტები და შოკოლადი, მაგრამ
არ ქონდათ პური და კონიაკი, ინ-
გლისელებს კი, საკმაოდ ქონდათ
პურიც და კონიაკიც, მაგრამ ცოცა
ქონდათ სიგარეტი. პრედასთან,
ავსტრიელებმა კაცა გაგზავნეს იგ-
ალიელებთან ბარათით, რომელზეც
ეწერა ვაგზავნით ჩვენს კაცას სი-

გარით. სიგარა კაგას ზურგზე თო-
კით ქონდა მიბმული. იგალიელებმა
სიგარა გააბოლეს, კაგა მოკლეს და
შეჭამეს. 1914 წელს კი, შობის წინა
დღეს, როცა კარენსისთან იდგნენ,
გერმანელი და ფრანგი მეომრები
ერთად გალობდნენ ალილოს, სა-
დღეგრძელოებს სვამდნენ და ერთ-
მანეთს ანექლოგებს უყვიროდნენ.
გერმანელები ფრანგებს ეკითხე-
ბოდნენ, მართალი თუ იყო, ისინი
რომ ბაყაყებს ჭამდნენ, ფრანგები
კი ეკითხებოდნენ გერმანელებს,
მართლა თუ იზრდებოდა ლუდის-
გან უღვაშები. სამსედრო შგაბებში
გამოუცხადებელ ზავეებს შემწყნარე-
ბლურად უყურებდნენ, რადგანაც ამ
გზით მათ შეეძლოთ ჯარისკაცები-
სთვის დასვენების საშუალება
მიეცათ და ამით შვებულებები დაე-
ზოგათ. მოგვიანებით, გერმანიის
უმაღლეს სარდლობაში განსაჯეს,
რომ გულდასაწყვეტი იქნებოდა, არ

*მეომრები გა-
ლობდნენ ალი-
ლოს*

გამოეყენებინათ გამოუცხადებელი
ზაფები სამართლიანი პროპაგანდისა
და მოწინააღმდეგისათვის ინფორმა-
ციის მიწოდების მიზნით და დაიწყეს
სააგიტაციო ფურცლებისა და ღია
ბარათების ბეჭვდა, რომელსაც შემ-
დეგ გერმანელი ჯარისკაცები დან-
აღმულ მინდვრებს იქით აგზავნიდ-
ნენ, სიგარეტებთან ერთად. ამ ფურ-
ცლებზე ეწერა, რომ ინგლისელები
ესმარებოდნენ ფრანგებს მხოლოდ
დასანახად, ან კიდევ, რომ რუსე-
თის არმია უკვე აღარ არსებობდა
და რომ რუსეთის არმია ურალს
იქით განდევნეს. ღია ბარათებზე კი
გამოსახული იყვნენ ფრანგი ჯარის-
კაცები, რომლებიც გერმანელებთან
ტყვედ ჩავარდნენ, ყველას ქონდა
მზემოკიდებული სახეები და სუფთა
უნიფორმები.

52 იყვნენ ისეთი ადამიანებიც, რომლე-
ბიც მოუთმენლად ელოდნენ ოცდა-

მეერთე საუკუნეს და ამბობდნენ, რომ ეს იყო კაცობრიობისთვის ახალი შესაძლებლობა, და რომ უნდა გავიაზროთ და შევაფასოდ წარსულის შეცდომები და შევექმნათ ისეთი ახალი ადამიანი, რომელიც უკეთესად უპასუხებს ახალ ეპოქას. და როცა ხალხი წარსულის შეცდომებს გაიაზრებს, აღარ იქნება არავითარი ომები, არც ავადმყოფობები, არც წარღვნები და მიწისძვრები, არც შიმშილისგან დასოცილები და გოგალიგარული რეჟიმები, ვინაიდან, ახალი ადამიანი იქნება დინამიური, გოლერანგული და პოზიტიური. მეოცე საუკუნეზე ამბობდნენ, რომ კაცობრიობის ისტორიაში ის ყველაზე უფრო სისხლიანი იყო, ხოლო ისინი, ვინც ოცდამეერთე საუკუნეს მოუთმენლად ელოდნენ, ამბობდნენ, რომ უარესი აღარ შეიძლება იყოს, სხვები კი პასუხობდნენ, რომ უარესი ყოველთვის შეიძლე-

ახალი ადამიანი

ბა იყოს, ან იყოს ასეთივე ცუდიო.
ზოგი, ვინც ბიბლიას კითხულობდა,
ამბობდა, რომ კაცობრიობა ჭკუას
ვერ სწავლობს, და რომ ბიბლიაში
ყველაფერია დაწერილი ანაგრამე-
ბით და პერმუტაციით, მაგალითად,
ვინ ვის დაესხმება თავს, სად და
როდის, და სად შეიცვლება მთავ-
რობა, ვინ სად იქნება პრეზიდენტი
და იქ წერია, მაგალითად, ნახევა-
რი მილიონი დაღუპული ვერ-
დენტან, ასევე ციკლონი, ავად-
მყოფობა შიდსი და კომუნიზმის
დაცემა რუსეთში. აღნიშნულია,
ყველა თარიღი და წერილმანი,
უბრალოდ ყველაფერი, რაც მოხდა
და რაც მოხდება, მაგრამ წინასწარ
არაფერი არ შეიძლება ვიცოდეთ,
ვინაიდან, არც ვიცით რას ვეძებთ,
აი, რომ გვცოდნოდა რას ვეძებდით,
ყველაფერს დროზე მოენახავდით
და ეს ამბებიც არ მოხდებოდა, თუმ-

ცა, მაშინ ამაზე სომ აღარც იქნებოდა იქ დაწერილიო. ამბობდნენ, ალბათ უცნაურად ჟღერს მათთვის, ვისაც ეს არ ესმის, მაგრამ ჩვენ მის ამბოს ჩაეწვდითო. ზოგი ამტკიცებდა, რომ ქვეყნის დასასრული ძალიან მალე დადგებოდა, სხვები კი—ალბათ ოდესღაცო, ანგროპოლოგები კი ამბობდნენ, რომ ქვეყნის დასასრული პიროვნებისთვის და სამოგადოებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტორია, ვინაიდან შესაძლებელია ის აიგანოს შიშმა და აგრესიამ და სიკვდილს შეურიგდესო. ფსიქოლოგები კი ამბობდნენ, რომ მნიშვნელოვანია ინდივიდუუმმა დახარჯოს ეს აგრესია და ამისთვის ყველაზე უფრო კარგი საშუალებაა დაკავდეს პროფესიული სპორტით, რომლის დროსაც ხდება ამ აგრესიის დახარჯვა და ომთან შედარებით, გაცილებით ნაკლები მოკვდებაო.

ქვეყნის დასასრული

ფსიქოლოგები ამბობდნენ რა იყო მნიშვნელოვანი

ბომბავდნენ ქალაქებს

1944-1945 წლებში გერმანიის ჯარში იბრძოდა ნახევარი მილიონი ქალი, ზოგი მათგანი მუშაობდა სპეციალურ განნალმკვლ ნაწილებში, გერმანელ ჯარისკაცებს უკანდახევა რომ შეძლებოდათ. სხვებს კი სოცავდნენ იმ თვითმფრინაეებიდან, რომლებიც გერმანულ ქალაქებს ბომბავდნენ. სამოქალაქო თავდაცვაში ოთხი მილიონი ქალი მუშაობდა, მათ ცხედრები გამოქონდათ დაბომბილი სასლების ნანგრევებიდან, და მიქონდათ და უზარმაზარ გათხრილ საფლავებში ყრიდნენ, ეპიდემია რომ არ დაწყებულიყო. ზოგიერთ ქალაქში ქალებისთვის ცხედრების დაწვის სპეციალურ კურსებსაც კი აწყობდნენ. ეს კურსები ოთხი დღე გრძელდებოდა და ეწყობოდა თხუთმეგ-ოც ქალიანი ჯგუფებისთვის. სწავლობდნენ როგორ გამოეყენებინათ ძვლების სამგვრევი მანქანა, როგორ გაეთხარათ ორმო, სადაც

უნდა ჩაეყარათ გვამები და როგორ გაემგვიცებინათ ნიადაგი ისე, რომ იმ ადგილას შემდეგ შესაძლებელი ყოფილიყო სეების დარგვა. სეებს ქალაქებისთვის დიდი მნიშვნელობა ქონდა, ვინაიდან ისინი უზრუნველყოფდნენ ქანგბადის რეგენერაციას. ფერფლი კი, შეიძლებოდა სასუქად გამოეყენებინათ, ბაღებსა და ბოსტნებში, რადაგანაც გერმანიაში ორგანული სასუქის ნაკლებობა იწყებოდა. დაბომბილი სახლების ნანგრევებში ცხედრები, სშირად, ერთმანეთში იყვნენ გადახლართულები, ან, ხანდახან ორი ან სამი მკვდარი ხელჩაკიდებული ან ჩასუტებული იყო. ასეთ შემთხვევაში ისინი ხერხით უნდა გაეჭრათ, რომ გაეცალკავებინათ. ერთერთ ქალს, უარი უთქვამს ცხედრის გაჭრაზე და ბრიგადის მეთაურს, რომელსაც ნანგრევების მოწესრიგება ევალებოდა, ამ ქალის დახვრეგა უნდოდა,

ქანგბადის რეგენერაცია

საბოგაეის გამო, მაგრამ ის ჯარისკაცები, რომლებსაც ქალი უნდა დაესვრიგათ, იმ დროისთვის უკვე გაქცეულები იყვნენ.

საბრძოლო გაზებიდან იპრიტი ყველაზე უფრო ქმედითი გაზი იყო, რომელმაც თანდათან განდევნა სხვა საბრძოლო გაზები, როგორც არის ქლორი, ფოსგენი, ქლორპიკრინი, ციანიდმჟავა და არსინი. იპრიტს პირველი მსოფლიო ომის შემდეგაც, კიდევ დიდხანს, იყენებდნენ წარმატებით. ამასობაში, მეცნიერებმა გამოიგონეს სხვა საბრძოლო გაზები ლუიმიტი, ტაბუნი, ბარინი, ბომანი. საბრძოლო გაზების გამოყენება აიკრძალა სხვადასხვა კონფერენციებზე 1899 და 1907, 1922 და 1925, 1946 და 1954, 1972, 1990 და 1992 წლებში. ფრონტებზე და ბურგში კი მიმდინარეობდა აირსაწინააღმდეგო სასწავლო შეტევები, ჯა-

რისკაცები და სამოქალაქო პირები სწავლობდნენ როგორ ჩამოეცვათ აირწინალები, რაც შეიძლება სწრაფად ისე, რომ ფილტრში არ შეელწია მიწასა და ნანგრავებიდან წამოსულ მგვერს. და 1915 წელს, ფრანგებმა გამოიგონეს სპეციალური აირწინალი ცხენებისთვის, და 1922 წელს გერმანელებმა ასევე, სპეციალური აირწინალი გამოიგონეს ძაღლებისთვის. საუკუნის ბოლოს კი, ექიმებმა გამოიგონეს გაბით მოწამელის პრევენციული წამალი, მაგრამ სშირად ისე ხდებოდა, რომ მოწამელის საწინააღმდეგო წამლები იწვევდნენ ჰეპატიტს და ტუბერკულოზს, შაკიკს და მესსიერების ამოვარდნებს. მეორე მსოფლიო ომის დროს, გერმანია აწარმოებდა 18000 ტონა საბრძოლო გაზს წელიწადში, მაგრამ შემდეგ, გერმანელმა სტრატეგებმა იფიქრეს, რომ საბრძოლო გაზების გამოყენება შეაფერსებდა

*საბრძოლო
გაზების გამოყენება*

ჯარების, ჯერ, შეტევას, მოგვიანებით კი, – მათ უკან დასხევას. საბრძოლო გაზს გერმანელები იყენებდნენ ბოშებისა და ებრაელების დასასოცად საკონცენტრაციო ბანაკებში და მათ გამოიგონეს, ასევე, გაზი სახელწოდებით ციკლონი, რომელსაც შექმლო დიდი რაოდენობით ხალხის გაწყვეტა, სწრაფად და იაფად. თავისი შემადგენლობით ციკლონი B, შედიოდა სადემინფექციო ნივთიერებათა ჯგუფში და ის, პირველად, გამოიყენეს 1940 წლის თებერვალში ბუსენვალდის საკონცენტრაციო ბანაკში 250 ბოშა ბავშვზე, რომლებიც დააკავა ჩეხეთის პოლიციამ ბრნოში. ამ ცდამ უჩვენა, რომ ციკლონი B ამ მიზნისთვის გაცილებით უფრო შესაფერისია, ვიდრე სხვა გაზები.

60 მეოცე საუკუნის უდიდესი იმედგაცრუება გახლდათ ის, რომ, საყოფ-

ელთაო სასკოლო განათლებას და გექნიკის და კულტურის განვითარებას თურმე არ მიყავს ადამიანი უკეთესობისა და უფრო ჰუმანურობისკენ, როგორც ეს მეცხრამეგე საუკუნეში სჯეროდათ და რომ უამრავ მანიაკს, რეციდივისგს და სერიულ მკვლელს უყვარს ხელოვნება, უსმენს ოპერას, დადის გამოფენებზე, წერს ლექსებს, სწავლობს ჰუმანიტარულ დისციპლინებს, მედიცინას და ა.შ. ფილოსოფოსებს შორის კი თანდათან უფრო და უფრო გავრცელდა აზრი, რომ მეოცე საუკუნეში მთავრდება ჰუმანიზმის ეპოქა და იწყება ახალი ეპოქა, რომელსაც უწოდეს პოსტჰუმანისტური, ვინაიდან ჯერ არ იყო ნათელი რა ლეფინიცია მიეცათ მისთვის. ისტორიკოსები და ფილოსოფოსები თვლიდნენ, რომ ჰუმანიზმი იყო სამწერლო კულტურა, რომელიც იძლეოდა საზოგადოების, როგორც ლიგერატურული

*დამთავრდა პუ-
მანიზმის ეპოქა*

გაერთიანების მართვის საშუალებას, მაგრამ 1918 წლის შემდეგ ჯერ რადიოს და 1945 წლის შემდეგ, ტელევიზიის გამოჩენით და შემდეგ ოთხმოციანი და ოთხმოცდაათიანი წლების ტექნოლოგიური რევოლუციის მოსვლით, ეს ყველაფერი დასრულდა. და ბოლო დარცყმა, ჰუმანიზმს, მიაყენა ბიოტექნოლოგიამო. მოგი კი ამბობდა, რომ სწორედაც რომ ახლა ყველაფერი წესრიგშია, რადგან ჰუმანიზმი იყო დიდი სიცრუე კაცობრიობის ამროვნების ისტორიაში და საუკუნეების მანძილზე მან ვერ შეძლო ადამიანის ოპტიმიზაცია და ბიოტექნოლოგია, ადამიანს სთავაზობს ოპტიმიზაციის ახალ შესაძლებლობებს, რადგანაც კაცობრიობის ისტორიაში პირველად გახდა შესაძლებელი ადამიანი დაფიქრდეს პრენატალურ სელექციაზე და რომ უახლოესი ამოცანა სამომავლოდ, სწორედ, ოპტიმიზაციის

შესაბამისი კოდის მოძებნა არისო. სსეები კი ამბობდნენ, რომ ეს არ იყო მართალი, რომ ჰუმანიზმმა მოასდინა ადამიანის ოპტიმიზაცია იმ გაგებით, რომ ადამიანი პასუხისმგებელი გახდა თავის ქმედებებზე, და სწორედ ეს იყო დიდი პროგრესი. მაგრამ რაც უფრო დრო გადიოდა, უფრო და უფრო მეტი ადამიანი ფიქრობდა, რომ პასუხისმგებლობა დაძლეული იყო, და იგი რეალურად, განდევნა მწარმოებლურობამ და პრაქტიკულობამ. და ახალი ადამიანი იქნებოდა არა პასუხისმგებელი, არამედ შემსრულებელი და ეს იქნებოდა ბუნებრივი, მაშინ როცა პასუხისმგებლობა იყო ჰუმანისტური გამონაგონი და ალიბი შეუსრულებლობის ჩასანაცვლებლად.

როგორ მოხდეს ადამიანის ოპტიმიზაცია

ახალი ადამიანი

პირველი მსოფლიო ომის შემდეგ, ევროპაში გავრცელდა კომუნიზმი და ფაშიზმი, რადგან, ბევრი

ფიქრობდა, რომ ძველი სამყარო მთლიანად დალპა და საჭირო იყო ახალი გზების მოძებნა, და რომ დემოკრატიულმა რეჟიმმა ვერ აიცილინა მსოფლიო ომი, კაპიტალიზმმა კი მოახდინა ეკონომიური კრიზისის პროვოცირება. კომუნისტები და ფაშისტები ამბობდნენ, რომ აუცილებელი იყო ახალი გიჰის ადამიანის შექმნა, რომელიც იქნებოდა ამაყი და ძლიერი, შრომისმოყვარე და პატიოსანი, დაჯილდოებული უდიდესი სამართლიანობისა და კოლექტივიზმის გრძნობით. უმაღლესი სამართლიანობა კი ნიშნავდა, რომ ადამიანები არ იყვნენ აბსოლუტურად თანაბარნი, როგორც ამას ამგვიცებდნენ დემოკრატიული რეჟიმები და მათი კონსტიტუციები თვითეული მოქალაქის თანაბარ უფლებებს აღიარებდნენ. კომუნისტებს და ფაშისტებს მიაჩნდათ, რომ ადამიანთა უფლებები იყო

ერთგვარი შირმა, ბურჟუაზიის ინტერესების დასაცავად, რომელიც მუშებს ექსპლოატაციას უწევდა. და ამბობდნენ, აუცილებლად საჭიროა მსოფლიოს მოვაშოროთ ბურჟუაზიის სიღამპლე, შესაძლებელი რომ გახდეს ძველი სამყაროს დანგრევა და ახლის აშენებაო. ფაშისტები, მაგალითად, ამბობდნენ, რომ ახალ სამყაროში ყველა იქნებოდა მუშა, ისევე, როგორც ერთ დროს ყველა იყო გლეხი, კომუნისტები კი ამბობდნენ, რომ ახალ სამყაროში საზოგადოება იქნებოდა უკლასო და ყველა იმუშავებდა საერთო კეთილდღეობისთვის. და კიდევ, იმასაც ამბობდნენ, რომ კომუნიზმი იქნებოდა საბოლოო და კანონზომიერი ეტაპი კაცობრიობის ისტორიაში. და რომ დილიდან ადამიანები დაიწყებდნენ ფიზიკურ შრომას, სადილის შემდეგ, კი – გონებრივს. პირველი კომუნისტური პარტია შეიქმნა 1918 წელს

*ფასეულობათა
მოსკობა*

საბჭოთა კავშირში, პირველი ფა-
შისტური ორგანიზაცია კი-იგალიაში
1919წელს და იგალიიდან გავრცელ-
და მთელს ევროპაში, ეს იმიტომ,
რომ ხალხი გრძნობდა, პოლიტი-
კური ხელისუფლება კორუმპირებუ-
ლი იყო, მრავალპარტიული სისტემა
კი არსებობდა მხოლოდ გადარ-
იცხული ფულით და მისგან არავინ
არაფერს იღებდა. კომუნისტებიც და
ფაშისტებიც მრავალპარტიულობის
წინააღმდეგი იყვნენ და ამბობდნენ,
რომ მრავალპარტიულობას და დე-
მოკრატიას საზოგადოება მიყავს
დეგენერაციისკენ და ფასეულობათა
მოსკობისკენ. და, თუ ისინი ხელისუ-
ფლებაში მოვლენ, ყველას მშვიდ
და ბედნიერ ცხოვრებას შეუქმნიან,
იმ ადამიანების გარდა, რომლებიც
ამას არ იმსახურებენ, რომ საჭიროა
შეიქმნას საზოგადოების ჯანმრთელი
ბირთვისთვის თავისუფალი განვი-
თარების შესაძლებლობა და მოიშო-

რონ პარაზიტები, რომლებიც ძველ ცხოვრებას ებლაუჭებიან და არ შესწევთ რევოლუციური აზროვნების უნარიო. გერმანიაში კი აღმოცენდა რასიზმი, რომელიც იცავდა რასის სიწმინდეს, რაც იმას ნიშნავდა, რომ არიელები ნაკლებადმნიშვნელოვან ერებს არ უნდა შერეოდნენ, რათა, არ წაეხდინათ არიული სისხლი. არიელების ცნობა შეიძლებოდა თეთრი კანის ფერით, ღია ფერის თმით და თავის ქალის ფორმით, რომლის სიგრძე, არ უნდა ყოფილიყო 75-ზე ნაკლები, სიგანესთან შედარებით. და დაჯილდოებული იყვნენ, ასევე, შემოქმედებითი სულითა და კოლექტივიზმის გრძნობით. ნაცისტები ამბობდნენ, რომ ბუნება მკაცრი, მაგრამ სამართლიანიაო. და იმასაც ამბობდნენ, ვისაც უნდა რომ იყოს რევოლუციური იდეების, ფასეულობათა და უმაღლესი სამართლიანობის მაგარებელი, თავად უნდა იყოს

მკაცრი და სამართლიანი და ისტორია არის მარადიული ბრძოლა სიმართლესა და ცყუილს შორის და რომ ნაციზმი ნიშნავს სწორედ სიმართლეს. და ყოველმა ადამიანმა უნდა აირჩიოს რომელ მხარეს უნდა რომ დადგეს, წინააღმდეგ შემთხვევაში მას ისტორიის ქარიშხალი ალგვის პირისაგან მიწისაო.

ნაცისტებმა გამოიგონეს გაზის კამერები და ციკლონ B, რომელიც საშუალებას იძლეოდა სწრაფად და იაფად მოეკლა დიდი რაოდენობით ხალხი, და ეს იმ მიზეზით, რომ არიული ხალხი გადაგვარებისგან გადაერჩინათ. ნაცისტები თვლიდნენ, რომ არიული სისხლი ყველაზე უკეთესია, ისინი კი, ყველაზე საუკეთესო არიულები არიან, ვინაიდან შეუძლიათ ბრძოლაც, ვაჭრობაც და მთელი გულით ღროს გარებაო. ნაცისტები ამტკიცებდნენ, რომ ევროპა დაკნინდა,

მაგრამ ისინი შეეწინააღმდეგებიან მის სრულ გახრწნას, ვინაიდან დიდი შეცდომა იქნება დაკნინებული ევროპის მიგოვება და მისი სრულ გახრწნამდე მიყვანა. და რომ აუცილებელია ევროპის გაწმენდა უვარგისი ხალხისგან, როგორც არიან ბოშები და სლავები, სულით ავადმყოფები, ჰომოსექსუალები და ა. შ., მაგრამ პირველ რიგში, ებრაელები, ვინაიდან ებრაელებს უნდათ, რომ პაგივი აყარონ ევროპასო. ხო და, გერმანიაში და მათ მიერ ოკუპირებულ ქვეყნებში ებრაელებს ალყაში ამწყვეედნენ და საკონცენტრაციო ბანაკებში მიერეკებოდნენ, იქ კი აშიშვლებდნენ და აგზავნიდნენ სპეციალურად მოწყობილ შენობებში, რომელსაც გაზის კამერებს უწოდებდნენ. ეს იყო დიდი დარბაზები, მარგო ერთი შესასვლელით, უფანჯრო, ჭერზე მილები გადიოდა და როცა დარბაზი ხალხით ივსებოდა,

იმ მილებიდან გაზს უშვებდნენ და ხალხი იგულებოდა. გაგუდულ ადამიანებს კი ოქროს კბილებს აძრობდნენ. ზოგიერთს აძრობდნენ ტყავს და ამ ტყავიდან აკეთებდნენ აბაჟურებს მაღალი რანგის ოფიცრებისთვის და ცნობილი პოლიტიკური მოღვაწეებისთვის. და, ვიდრე გაზის კამერებში გააგზავნიდნენ, მთლიანად პარსავდნენ თავს და ამ თმით ლეიბებს ტენილდნენ, ან თოჯინებისთვის პარიკებს აკეთებდნენ. მეცნიერებმა კი, გამოიგონეს, როგორ მიეღოთ გაგუდული ადამიანების ცხიმიდან საპონი გერმანელი ჯარისკაცებისთვის. 5 კილო ცხიმს უმატებდნენ 10 ლიგრ წყალს და ერთ კილო სოდას, ამ ნაზავს ხარშავდნენ ქვაბში სამ საათს, შემდეგ აციებდნენ, ხოლო ზემოთ მოგდებულ აპკს აშორებდნენ, შემდეგ ჭრიდნენ და ისევ ხარშავდნენ და შემდეგი გაციების წინ, ქვაბში უმატებდნენ

სპეციალურ სსნარს, საპონს მყრალი სუნი რომ არ ქონოდა. გდანსკში ერთი გერმანელი ჯარისკაცი გაგიჟდა. ომამდე მას ებრაელი საყვარელი ყოლია და არ იცოდა, ის ებრაელი რომ იყო, შემდეგ ის ქალი საკონცენცრაციო ბანაკში წაუყვანიათ, ოსვენციმში. მეგობრებმა ხუმრობით უთხრეს, რომ საპონი, რომელსაც ის უკვე ერთი კვირაა ხმარობდა, გაკეთებული იყო მისი შეყვარებულისგან და რომ ეს მათ გაიგეს გდანსკის ანაგომიის ინსტიტუტის ღირექტორისგან. ჯარისკაცი გერმანიის ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში გადააგზავნეს.

გდანსკში გერმანელი ჯარისკაცი გაგიჟდა

დროთა განმავლობაში, მორწმუნეთა უმრავლესობამ აღიარა, რომ ბიბლია სიმბოლური უფროა, ვიდრე მეცნიერული და რაც შეეხება სამყაროს შექმნას, აქ ყველაფერი ნათელი და მარტივი არ არის, მა-

საყოველთაო
აღდგომა

გრამ ამას არა აქვს მნიშვნელობა, რადგანაც ბიბლია არსებითად ალევგორიაა, ხოლო ალევგორია კი, სწორედაც რომ გახლავთ მსოფლიოს წესრიგისა და კაცობრიობის ბედის გასაღები და რომ ყველაფერი ემორჩილება ერთ ბეციურ ძალას. და რომ ყოველივე ამის უკან აუცილებლად რაღაც უნდა იყოსო. ერთნი ქმნიდნენ სექტებს და სჯეროდათ ყოველგვარი რაღაცეების. ზოგნი კი აცხადებდნენ, რომ ადამიანი შეიძლებოდა გამხდარიყო ღმერთი, მათ სჯეროდათ საყოველთაო აღდგომის და ქმნიდნენ გენეალოგიის არქივს, რომ როცა ეს მოხდებოდა, ყველას ცოდნოდა ვინ ვინ იყო. მეორენი, არ ჭამდნენ ხორცს, არ სვამდნენ სპირტიან სასმელებს, არ ეწეოდნენ და ელოდნენ ქრისტეს მალე მოსვლას, და მოუთმენლად ელოდნენ სამოთხეში მოხვედრას, სხვებს სჯეროდათ, რომ ყოველ

ადამიანში იყო ჭარული სინათლე და თუ ისინი მედიტაციას მუდმივად მიმართავდნენ, სული წმინდა დაანთებდა მათში ამ სინათლეს. ძველაზე ცნობილები იყვნენ იელოვას მოწმენი, ორმოცდაათიანელები და ამიშები, რომლებიც არ ცნობდნენ ელექტროობას, იყენებდნენ ნავთის ლამპებს, დადიოდნენ შავ განსაცმელში და ამბობდნენ, რომ გექნიკური პროგრესი ადამიანს ღმერთისგან აშორებდა, ადამიანის ღმერთისგან დაშორება კი ანგიქრისტეს მიზანი იყო, რომელსაც უნდოდა, ადამიანში სული ჩაეკლა. იელოვას მოწმეებს არ სწამდათ სულის უკვდავების, მაგრამ სჯეროდათ, რომ სიკვდილის შემდეგ დედამიწაზე დაბრუნდებოდნენ და იცხოვრებდნენ მარადიულ განცხრომაში და რომ მათთან ერთად დაბრუნდებოდა ბიბლიური ოცი პაგრიარქი და, ომის შემდეგ, კალიფორნიაში ააშენეს

ღმერთი არსებობს

მათთვის დიდი სახლი; ამ სახლის აზრით, ადამიანები დაივიწყებდნენ მიწიურ ენებს და ურთიერთობა ექნებოდათ რწმენისა და გონების ძალის მეშვეობით. საუკუნის ბოლოს კი, გაერცელდა აპოკალიპტური სექტები, რომელთაც უნდოდათ დაეჩქარებინათ აპოკალიპსის მოსვლა და შემდეგ ასალი და უკეთესი ქვეყნის აშენება, სადაც მხოლოდ ის მოხვდებოდა, ვისაც დროულად აეხილებოდა თვალი. რაც უფრო მეტად კლებულობდა ქრისტიანების რიცხვი, მით უფრო მაგულობდა ხალხი, რომელთაც სწამდათ, რომ რაღაც ღმერთი კი არსებობს, მაგრამ ის სხვაგან უნდა მოძებნონ. და კიდევ, სხვა ხალხს, ასევე სჯეროდა, რომ ცხოვრება დედამიწაზე, ან ყოველ შემთხვევაში ადამიანი, წარმოიშვა არამიწიერი ძალის ჩარევის შედეგად, რომ ვილაც, უცხოპლანეტელები, ოდესღაც, დიდი ხნის წინ, დაე-

შენენ დედამიწაზე, ატმოსფეროში მიმოასხურეს ქანგბადი, ან გაანაყოფიერეს მაიმუნი, იმისათვის, რომ შექმნილიყო შეგნებული არსების წარმოშობის შესაძლებლობა. და, 1954 წელს, ერთმა ამერიკელმა მოიგონა საიენგოლოგია და ამგვიცებდა, რომ საიენგოლოგია ერთადერთი ჭეშმარიტი გზა იყო თავისუფლებისკენ და რომ მას შეუძლო გაეთავისუფლებინა მთელი კაცობრიობა. ის იმასაც ამბობდა, რომ სამყარო ღმერთმა კი არა, ხალხმა შექმნა, ოღესღაც, დიდი ხნის წინათ, იმ დროს, როცა, ყველა ადამიანი ჯერ კიდევ უკვდავი სულიერი არსება იყო. სამყაროს შექმნის დროს, შემდეგ, მომხდარა უბედურება და ხალხმა დაკარგა თავისი ძლიერება და იმდენად გადაგვარდა, რომ დაავიწყდა უკვდაი და სული რომ იყო, მაგრამ საიენგოლოგიას შეუძლო ადამიანებისა გათავისუფლება

მატერიის
ბორკილები-
სგან გათავი-
სუფლება

მატერიის ბორკილების, სივრცისა და ღროისგან და დასმარებოდა მათ დაებრუნებინათ თავისთავის დაკარგული შეცნობა, და ამით, დაკარგული ძალაუფლებაც.

საუკუნის დასაწყისში, ბევრს სჯეროდა პოზიტივიზმის და ელექტროენერჯის, გამოგონებების და ბიოლოგიის, ძუძუმწოვართა ევოლუციის და ფსიქოლოგიის და სოციალური ფიზიკის, რომელსაც სოციოლოგიას უწოდებდნენ და მეცნიერებს მიაჩნდათ, რომ უახლესი ცოდნისა და ცნობების გამოყენებით, რომელსაც თანამედროვე მეცნიერება სთავაზობდა კაცობრიობას, შესაძლებელი გახდებოდა, ადამიანის ბუნება მიეყვანათ სრულყოფილებამდე და აეშენებინათ ახალი, უფრო რაციონალური და ჰუმანური სამყარო. და, მეცხრამეტი და მეოცე საუკუნის გარდატეხის

უფრო ჰუმანური სამყარო

პერიოდში გავრცელდა ევგენიკა, რომელიც სწავლობდა ადამიანთა გვარის სრულყოფისთვის საჭირო შესაძლებლობებს. ევგენიკები ამბობდნენ, რომ ადამიანთა გვარში, ჯანმრთელი და სრულფასოვანი პიროვნებების გარდა, არსებობდნენ, ასევე, არასრულფასოვნები და გიჟები, სისხლის სამართლის დამნაშავეები და ლოთები, მეძავეები და ა. შ. და რომ ისინი ამუხრუჭებდნენ ადამიანთა გვარის განვითარებას. და მთავრობას სთავაზობდნენ, ისეთი კანონის შემოღებას, რომელიც უფლებას მისცემდა მათ მოეშორებინათ ადამიანთა მოდგმის განვითარებისგან ისინი, ვისაც ბიოლოგიური დეფექტი ქონდა და იგანჯებოდა თანდაყოლილი, ან შთამომავლობითი მიდრეკილებებით ასოციალური ცხოვრებისკენ. ევგენიკები ამბობდნენ, რომ ბიოლოგიური დეფექტის მქონე პირები უნდა

*რათა შენარჩუნებული იყოს
ჯანმრთელი
ბირთვი*

იყვნენ სტერილიზებულნი, რათა აღმოიფხვრას ნაკლი და შენარჩუნებულ იყოს ჯანმრთელი ბირთვი. მათ, ასევე, შეადგინეს სტაგისტიკა და ამბობდნენ, რომ ოთხმოცდასამი წლის ლოთ ქალს, მაგალითისთვის, შეიძლებოდა ყოლოდა სულ 894 შთამომავალი, მათგან 67 იქნებოდა სისხლის სამართლის დამნაშავე-რეციდივისტი, 7 მკვლელი, 181 მეძავე, 142 მათხოვარი და 40 გიჟი, სულ 437 ასოციალური ელემენტი. და გამოიანგარიშეს კიდევ, რომ საზოგადოებას ეს 437 ასოციალური ელემენტი უჯდებოდა იმდენი, რამდენიც დაჯდებოდა 140 შემოსავლიანი სახლის მშენებლობა. მოგვიანებით, ნაცისტებმა გამოიგანეს დასკვნა, რომ ამ პირების სტერილიზაცია და კასტრირება და იძულებითი აბორტები და სპეციალიზებულ დაწესებულებებში ყოფნა, საზოგადოებას უჯდებოდა ფული, რომლის

გამოყენება შეიძლებოდა უფრო კარგად და უფრო ადვილი იქნებოდა ეს ასოციალური ელემენტები ადამიანთა მოდგმისგან ევთანაზიის გზით მოეშორებინათ. 200 000 ასოციალური ელემენტი იყო მოთავსებული საკონცენტრაციო ბანაკებში და მოკლული გაზის კამერებში, რამაც შესაძლებლობა მისცა ნაცისტებს გამოეცადათ გაზის კამერები, ჯერ კიდევ, ებრაელების საკითხის საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე. ასოციალური ელემენტები, საკონცენტრაციო ბანაკებში, მკერდზე აგარებდნენ შავ სამკუთხედს, ებრაელები კი, აგარებდნენ ყვითელ ვარსკვლავს. და პოლიტიკური პატიმრები, აგარებდნენ წითელ სამკუთხედს, და ჰომოსექსუალები, რომლებიც წარმოადგენდნენ სოციალური ელემენტების განსაკუთრებულ კატეგორიას, აგარებდნენ ვარდისფერ სამკუთხედს.

*ასოციალურ
ელემენტები*

პირველი მსოფლიო ომის შემდეგ დაიწყო ომში დაღუპულ ჯარისკაცებისთვის, ძეგლების დადგმა, მათი ხსოვნა რომ ყოფილიყო. და ისტორიკოსები ამბობდნენ, რომ დაღუპულ ჯარისკაცთა ძეგლები, ჯერ კიდევ, პირველ მსოფლიო ომამდეც არსებობდა, მაგრამ ოციან წლებში ისინი მახსოვრობის უნივერსალურ სიმბოლოდ იქცნენ დასავლეთის კულტურაში. მოქანდაკეებსა და ქვისმთლელებს კი უხაროდათ ბევრი შეკვეთები რომ ქონდათ. დაღუპულთა ძეგლები უმეტესად, სტელასა და ობელისკის სახით იქმნებოდა. მათ თავზე იყო მამალი ან წმინდა გიორგი ან დედა არწივი, იმისდა მიხედვით, თუ რა ეროვნების იყვნენ ჯარისკაცები. შუაში მეომარი იდგა იარაღით და სახის მშვიდი და შეუპოვარი გამომეტყველებით, ქვემოთ კი ქალები ბავშვები,

და ანგროპოლოგები ამბობდნენ, რომ ეს დამახასიათებელი იყო ინდოევროპული კულტურისთვის. დაღუპულ მებრძოლთა სახელები, ჩვეულებრივ, ამოგვიფრული იყო ანბანის მიხედვით. ყველაზე უფრო ხშირად ძეგლებზე წერდნენ სამშობლო, გმირები, განჯულები და გახსოვდეს! ზოგჯერ ძეგლზე ასეთი წარწერაც იყო წყეულიმც იყოს ომი! ზოგიერთ ადგილას ძეგლს უდგამდნენ იმ მეომრებსაც, რომლებსაც, ომის დროს, ბრძანების შეუსრულებლობის გამო სიკვდილი მიუსაჯეს, ან საკონცენცრაციო ბანაკში გაგზავნეს. 1916 წელს კი, უვენკურში, ჯარისკაცი სიკვდილით დასაჯეს მსოლოდ იმისთვის, რომ მას ფორმის შარვალი არ ქონდა და უარი თქვა გაესადა შარვალი დაღუპული ამხანაგისთვის და თვითონ ჩაეცვა, ვინაიდან ის ჭუჭყიანი და

*ინდოევროპული
კულტურა*

*უცნობი ჯარის-
კაცი*

სისხლით მოსვრილი იყო. 1920 წელს კი, ფრანგებმა მოიფიქრეს უცნობი ჯარისკაცის ძეგლი მარადიული ცეცხლით, რომელსაც დიდი წარმატება ქონდა ინგლისში, ბელგიაში და იტალიაში და ასევე ახალ ქვეყნებში, რომელთაც ჯერ არ ქონდათ ისტორია, ჩეხოსლოვაკიაში, იუგოსლავიაში და ა. შ. უცნობი ჯარისკაცი შეიძლებოდა გამსდარიყო მეომარი, რომელსაც აფეთქებამ თავი მოაგლიჯა, ან მგრის ტყვიამ დაუმსხვრია საიდენტიფიკაციო ნიშანი, ან ჯარისკაცი, რომელიც მიწაში ჩაიმარსა, ან, რომელიც ჭაობში ჩაისრჩო. ერთი ბელგიელი ჯარისკაცი, კურტესთან (Gourtai) მუსლებამდე ჩავარდნილა ჭაობში, ის ვერ ამოათრია ოთხმა ამხანაგმა, ყველა ცხენი დაეღუპათ და როცა ორი დღის შემდეგ უკან იხევდნენ იმავე გზით, ის ჯარისკაცი ისევ ცოცხალი იყო, მაგრამ ჭაობიდან მოსჩანდა მხოლოდ მისი თავი

*ყველა ცხენი
დაიღუპა*

და ის უკვე აღარ ყვიროდა.

და როცა ნაცისტებმა ომი წააგეს, გამარჯვებულმა ქვეყნებმა საერთაშორისო სასამართლო მოაწყეს და იურისტებმა დაიწყეს ფიქრი, რა დაერქვათ ებრაელების საკითხის საბოლოო გადაწყვეტილებისთვის, ბოშათა და სლავების განადგურების ათასნაირი გეგმებისათვის და ა. შ. და მოიგონეს ცნება გენოციდი. ისტორიკოსები თვლიდნენ, რომ მეოცე საუკუნეში მოხდა დაახლოებით სამოცი გენოციდი, მათგან ყველა არ შემორჩა ისტორიის მეხსიერებას. ისტორიკოსები ამბობდნენ, რომ ისტორიული მეხსიერება არ წარმოადგენს ისტორიის ნაწილს და რომ, მან ისტორიის სფეროდან ფსიქოლოგიის სფეროში გადაინაცვლა, რამაც წარმორშვა მეხსიერების ახალი სახეობა, ანუ მეხსიერება არა შემთხვევების შეს-

ასებ, არამედ თვით მესსიერების შესახებ. მესსიერების ფსიქოლოგიზაციის შედეგად, ხალხში გაჩნდა შეგრძნება, რომ მათ თითქოს ვალი უნდა მოისადონ წარსულის წინაშე, მაგრამ გაუგებარი იყო რა და ვის წინაშე. ებრაელების საკითხის საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებას, მოგვიანებით, უწოდეს ჰოლოკოსტი, ან შოა, რადგანაც ებრაელები ამგვიცებდნენ, რომ ეს არ იყო უბრალოდ გენოციდი, არამედ იყო კიდევ უფრო სხვა რამ, რომელიც გენოციდს სცილდებოდა და ადამიანური გაგების მიღმა იდგა და ამგვიცებდნენ, რომ ლაპარაკი იყო ამ მოვლენის ებრაულ სპეციფიურობაზე. ბევრს კი ეგონა, რომ ებრაელები ცდილობდნენ გენოციდის მითვისებას და ამბობდნენ, რომ ნებისმიერი გენოციდის მსხვერპლი აღიქვამს თავის გამოცდილებას, როგოც ადამიანური გაგების მიღმა

მდგარ მოვლენას და ებრაელები კი ცდილობენ შეცვალონ ისტორიული სინამდვილე მისი რეპრეზენტაციით და პარადოქსულად ხელს უწყობენ იმას, რომ ხალხის უმრავლესობა ჰოლოკოსტს აღიქვამს, როგორც დრამატულ სცენას ფილმიდან. ზოგიერთი რაბინი იმასაც კი ამბობდა, რომ ებრაელები შემთხვევით და შეცდომით არ მოხვედრილან საკონცენცრაციო ბანაკებში, რომ მოხდა სულელების რეინკარნაცია, რომელთაც სხვა ცხოვრებაში შესცოდეს და ცოგა თუ დარჩა ღვთისმოსიში და შეუბღალავი მიწიერ ცხოვრებაშიო. ისტორიკოსები კი ამბობდნენ, რომ დასავლეთის სამოგადოება გადავიდა ისტორიის, როგორც მესსიერების გაგრძელების გრადიციული გაგებიდან, მესსიერების ისეთ გაგებაზე, რომელიც პროექცირებულია ისტორიის წყვეტილობისკენ. სხვა რაბინები კი ამბობდნენ, რომ ჰო-

ლოკოსგის დროს ღმერთი განმარტოვდა და, რომ, ეს არ იყო მისგან სასჯელი როგორც ასეთი, არამედ სამყაროს დაბრუნება მის საწყის მდგომარეობაში, ვიდრე ღმერთი წესრიგს დაამყარებდა და უკუნეთი იღვა უფსკრულის პირას. ერთი ებრაელი ქალი კი ომს იმის წყალობით გადაურჩა, რომ შტრუტპოფის მოედანზე ვიოლინოზე ასრულებდა არიებს მხიარული ქვრივიდან. ისტორიკოსები კი, ამბობდნენ, რომ გაიგივების საუკუნე საბოლოოდ დამთავრდა, ვინაიდან ისტორიოგრაფია შევიდა ეპისტემოლოგიურ ერაში. ებრაული საკითხის საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებაზე ფიქრი ნაცისტებმა ჯერ კიდევ 1940 წელს დაიწყეს, როცა გაჩნდა აზრი მთელი ევროპელი ებრაელების მადაგასკარზე გადასახლების შესახებ. ევროპაში უნდა დარჩენილიყვნენ მხოლოდ ის ებრაელები, რომელთაც

გავლენიანი და მდიდარი ნათესავები ყავდათ ამერიკასა და არგენტინაში, და, ნაცისტები იმედოვნებდნენ, რომ ებრაელები, რომელთაც გავლენიანი და მდიდარი ნათესავები ყავდათ ამერიკასა და არგენტინაში, იქნებოდა დაახლოებით 10000, და მათ მოთავსებას აპირებდნენ სპეციალურ საკონცენტრაციო ბანაკებში, და დაახლოებით 9 მილიონი ებრაელი კი უნდა ყოფილიყო დეპორტირებული მადაგასკარზე, სადაც, ვარაუდობდნენ, მოეწყობოთ რეზერვაციები შიდა თვითმართველობით, და ებრაელები იცხოვრებდნენ იქ თავისიანებთან ერთად და ნელნელა გადაგვარდებოდნენ, რადგანაც ბუნებამ ისინი გააძევა თავის წიაღიდან და არიული სისხლის ნაკადის გარეშე, რომელსაც ისინი ევროპაში სვამდნენ, საბოლოოდ ამოწყდებოდნენ. ებრაელების მადაგასკარზე გადასახლების იდეა პირველად 1905

*ებრაელები
მადაგასკარზე*

წელს გამოჩნდა, ვენის ეკზეგეგის წიგნში, რომელიც სწავლობდა ძველ აღთქმასა და ბოლოლოგიას და გამოიგონა ახალი დარგი და უწოდა მას თეობოლოგია. იგი იმ დასკვნამდე მივიდა, რომ ღმერთი არ არსებობს, სამყარო კი შექმნეს ადამიანთა მოდგმის ღმერთებმა, რომლებსაც შეეძლოთ ელექტროსიგნალების გაგზავნა და გააჩნდათ გელეჰაგის უნარი, და იყვნენ უკვდავი და სულიერნი, მაგრამ დროთა განმავლობაში ისინი შეერივნენ ადამიანებს და ცხოველებს და გახდნენ მოკვდავი. და ის იმასაც ამბობდა, რომ ღმერთებთან და ღმერთკაცების პირველ თაობასთან ყველაზე ახლოს იყვნენ არიელები, რომ მათში ახლაც შეიძლებოდა აღმოგვეჩინა ელექტრული ძალის ნარჩენები და გელეჰაგიური ნეიგრონები და წინადადება შემოჰქონდა გადაესახლებინათ ებრაელები მადაგასკარ-

ზე, გერმანიაში კი დაეარსებინათ ZUCHTKLOSTER აღმზრდელობითი მონასტრები, სადაც გერმანულ ქალებს გაანაყოფიერებდნენ საჯიშე არიელები, და ამგვარად ისევ მიიღებდნენ ღმერთკაცებს, რომელთაც ექნებოდათ გელეპაგიური ურთიერთობის უნარი გონების ძალითა და ელექტრული იმპულსებით. ბოლოს, ნაცისტები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ მადაგასკარზე დეპორტაცია ფული ღირდა, რომელიც შეიძლებოდა გამოეყენებინათ საომარი მოქმედებების მსარდასაჭერად და 1942 წელს დაადგინეს, რომ ებრაელთა საკითხის საბოლოო გადაწყვეტილების მიღება ნიშნავს მომავალში, ებრაელების ყველანაირი სერხით განადგურებას.

ურთიერთობა

ხალსი მოგზაურობდა დალუქულ საგვირთო ვაგონებით, რომლებიც დასურული იყო მთელი გზის განმა-

ვლობაში, ტუალეგში ვერსად წასვი-
დოდი და თუ ვინმე კვდებოდა, გვა-
ში ვაგონშივე რჩებოდა. ზოგიერთი
საკონცენცრაციო ბანაკი შრომისთ-
ვის იყო განკუთვნილი, სხვები კი
ებრაელების გასანადგურებლად,
საშიშროებას რომ უქმნიდა არიულ
რასას. როცა ხალხი სიკვდილის
ბანაკში მოყავდათ, გერმანელები
მათ ორ ან სამ ჯგუფად ყოფდნენ,
ქალები და კაცები ცალ-ცალკე, და
ხან ბავშვებიც ცალკე. უბრძანებდნენ
გაშიშვლებას და განსაცემელი მიქონ-
დათ. ხანდახან, გერმანელები, როცა
ახალი მუშები, თარჯიმანი, ან ახ-
ალგამრდა, ლამაზი მოახლე სჭირდ-
ებოდათ, ვინმეს ამოარჩევდნენ,
დანარჩენებს კი გაზის კამერებში
აგზავნიდნენ. გზას მაგარებლიდან
გაზის კამერებამდე, კაცები უნდე-
ბოდნენ ათ წუთს, ქალები კი საათის
მეოთხედს, ვინაიდან მათ ხშირი და
ხარისხიანი თმა ქონდათ და მის

შეჭრას უფრო დიდი დრო სჭირდებოდა. მოჭრილი თმით, შემდეგ, ლეიბებს გენიდნენ, ან აკეთებდნენ თოჯინებისთვის პარიკებს. იმისათვის, რომ ხალხს სადგურზე, ხმაური არ აეგება, ეუბნებოდნენ, რომ ჯერ ყველა მიდიოდა აბანოში, ხანდახან ბილეთებსაც ურიგებდნენ, ვითომ, აბანოს სალაროში უნდა წარედგინათ. ირგვლივ სახლებზე კი წარწერები ეკიდა ბუფეტი, სალარო, ტელეგრაფი და ა.შ. და ხალხსაც თუმცა ეშინოდა, მაგრამ მაინც ფიქრობდა, რომ სადგურზე იმყოფებოდნენ და სხვა ადგილას წაიყვანდნენ, ხოლო, გახდა და თმის შეჭრა საჭირო იყო ჰიგიენის დაცვის თვალსაზრისით, რადგან გერმანელები ძალიან ბრუნავდნენ ჰიგიენაზე, და ას კილოგრამ თმაში სამმართველო სახელმწიფოსგან იღებდა რეისის ხუთ მარკას. ჩგერმანელები ამბობდნენ,

*გერმანელები
ბრუნავდნენ
ჰიგიენაზე*

რომელიც იმ პერიოდში თურქეთის არმიაში მსახურობდა ინსტრუქტორად, ნნ ფოტო ჩამოიგანა გერმანიაში, რომელმაც აღბეჭდილი იყო სომხური გენოციდის ამსახველი მომენტები, და გადააგზავნა ისინი გერმანიის იმპერატორთან, თან მიაწერა, რომ ჯობდა მოკავშირეები უფრო კარგად შეერჩიათ, ვინაიდან თურქეთის სირცხვილი მათმეც გადმოდოდა. 1928 წლიდან 1949 წლამდე კი რუსეთმა ექვსი მილიონი არარუსი ეროვნების ადამიანის დეპორტაცია განახორციელა, სომხების, თათრების, ლიგველების, ესტონელების, უკრაინელების, პოლონელების, გერმანელების, მოლდაველების, ბერძნების, კორეელების, კალმიკების, ქურთების, ინგუშების და ა. შ. და მათგან 30% გზაში დაიღუპა, 20% კი, ერთი წლის შემდეგ დაისოცა. მოგვიანებით, კომუნისტები ამბობდნენ, რომ ეს

დეპორტაცია კი არა, არამედ გეოგრაფიული სივრცის ოპტიმიზაცია და ასალი, გენაციონალური საზოგადოების შექმნისკენ გადადგმული პირველი ნაბიჯები იყო, სადაც მნიშვნელოვანი იქნებოდა არა თუ ვინ სად ცხოვრობდა, არამედ ის, თუ რამდენად მონდომებით მუშაობდა ის საყოველთაო კეთილდღეობისათვის. და 1934 წელს კომუნისტებმა მოიგონეს რეზერვაცია ებრაელებისთვის და ყველა საბჭოთა ებრაელს მოუწოდეს იქ გადასახლებულიყვნენ საცხოვრებლად. რეზერვაცია მდებარეობდა ჩინეთისა და ხაბაროვსკის მხარის საზღვარზე და ზამთარში გემპერაგურა ეცემოდა 40 გრადუსამდე, კომუნისტები კი ირწმუნებოდნენ, რომ ეს რეზერვაცია კი არა, არამედ ავტონომიური ოლქი იყო, სადაც ებრაელებს შეეძლებოდათ ყოფილიყვნენ თავისიანების გარემოცვაში და ექნებოდათ თვით-

ლგოლვილთა
ბანაკები

მმართველობა. 1944 წელს კი ყაზახეთში და ყირგიზეთში გადაასახლეს 477000 ჩეჩენი 12525 პირუტყვისთვის განკუთვნილ ვაგონებით, და 190000 ჩეჩენი დაილუპა გზაში შიმშილისა და ყინვისგან, 1999 წელს კი საექვო ჩეჩნებისთვის მოიფიქრეს სპეციალური ბანაკები და მათ ღროებით გადაადგილებულთა, ან ლგოლვილთა ბანაკები დაარქვეს. 1948 წელს კი ებრაული წარმოშობის ჟურნალისტებს, ინჟინრებს და ექიმებს ბრალი დასდეს კოსმოპოლიტიზმში, სიონიზმში და ბურჟუაზიულ ამროვნებაში და მათი უმრავლესობა მოკლეს, დანარჩენი საკონცენტრაციო ბანაკებში გააგზავნეს. სომხური გენოციდის მსხვერპლთა რაოდენობა ერთი, ერთნახევარი მილიონი აღამიანი იყო, მაგრამ თურქები ამბობდნენ, რომ სომხური გენოციდი არ იყო ნამდვილი გენოციდი და ასე ფიქრობდა ებრაელების უმრავლესობაც.

საიენგოლოგები ამბობდნენ, რომ ადამიანი, ძირითადად, კარგი იყო, მაგრამ ზოგი ადამიანი სხვას ჯობდა და ადამიანებს ყოფდნენ ოთხ ჯგუფად. ყველაზე კარგები იყვნენ საიენგოლოგები, ვინაიდან მათ იცოდნენ ის, რაც არ იცოდნენ სხვებმა. მეორე ჯგუფში, ხვდებოდა კაცობრიობის ის ნაწილი, რომელსაც ჯერ თვალი არ ქონდა ახელილი, კაცობრიობის ერთ მესუთედს კი შეადგენდნენ ადამიანები, რომელთაც ეძახდნენ უსიამოვნებათა პოტენციურ წყაროს, POTENTIAL TROUBLE SOURCES, ესენი, იყვნენ ადამიანები, რომლებიც ამბობდნენ, რომ საიენგოლოგები გარეკილები არიანო. და, კაცობრიობის ორნახევარ პროცენტს შეადგენდნენ SUPPRESSIVE PERSONS, ანუ, ისინი ვისაც სიმართლის ჩახშობა უნდოდა და კაცობრიობას გათავისუფლების საშუალებას არ აძლევდა. საიენგოლოგებმა მოიფიქრეს ამ

*ძველი სა-
მყაროს
გარდაქმნა*

პირთა ამოცნობის 72 მეთოდი, რათა, იმ დროს, როცა ძველი სამყაროს სულიერი გარდაქმნა მოხდებოდა, მათ ვერ შეძლებოდათ სხვებთან შერევა. ხოლო, ვისაც კაცობრიობის გათავისუფლება არ სურდა, საიენგოლოგებმა მათ გამოსააშკარაველად შექმნეს უსაფრთხოების სპეციალური რამშები, რომლის წევრებად იღებდნენ ერთი მილიარდი წლის ვადით. საიენგოლოგები ამბობდნენ, რომ კაცობრიობა, ადრე თუ გვიან, გათავისუფლდებოდა, მაგრამ ეს შეიძლებოდა გაგრძელებულიყო კიდევ რამდენიმე ხანს. ისინი კიდევ ამბობდნენ, რომ, ადამიანს შეეძლო მიეღწია თავის შეცნობისთვის, უკვე მიწიერი ცხოვრების დროს, და ამ გზით უზრუნველყო თავისი დაბრუნება სულიერებასა და უკვდავებაში, მაგრამ ჯერ აუცილებელი იყო დროისა და მაგერიის ბორკილებისგან გათავისუფლება. ბორკილები-

*სულიერებაში
დაბრუნება*

სგან გათავისუფლებულ ადამიანს შეეძლებოდა დროში ემოგზაურა 75 მილიონი წლით უკან და შეეცნო ყველა ის გრაფმა, რომელიც მან მთელი ამ ხნის მანძილზე გადაიგანა. სწორედ ეს გრაფები იყო დამნაშავე, ენერგიას რომ კარგავდა ის. და თუ მას, ამ გრაფების გამო, დაკარგული ენერგიის დაბრუნება უნდოდა, მაშინ, ჯერ თავის ცნობიერებიდან უნდა ამოეგდო ენგრამები, რომლებიც ადამიანური მესსიერების კვალს ინახავდნენ. ენგრამების მოშორებით, ის თავისუფლდებოდა მესსიერებისა და თავისი ადამიანური დანიშნულებებისგან და შეძლებდა ემოგზაურა დროში და ცოდნა შეეძინა.

პირველი კანონი, არასრულფასოვანი და ასოციალური ელემენტების სტერილიზაციის შესახებ, გამოვიდა 1907 წელს შეერთებულ შტატებში. კანონი, გამოუსწორებელ დამნაშა-

სტერილიზაცია

ვეთა და სულით ავადმყოფთა სტერილიზაციის უფლებას იძლეოდა, 1914 წელს კი, ფსიქიატრების ინიციატივით კანონი გაერცელდა რეციდივისტ-ქურდებსა და ალკოჰოლისტებზეც, 1923 წელს კი, მისურის შტატში ამ კანონის გამოყენება გააერცელეს მანგური და ინდიური წარმოშობის ქათმის ქურდებზეც, რადგანაც ითვლებოდა, რომ თეთრი წარმოშობის ქათმის ქურდებს შეეძლოთ კიდევ გამოსწორების გზაზე დამდგარიყვნენ და ცხოვრებას შეერთებოდნენ ბეჯითი და შეგნებული შრომით. და 1929 წელს სტერილიზაციის შესახებ კანონი მიიღეს შვეიცარიასა და დანიაში, 1934 წელს კი – ნორვეგიაში, 1935 წელს კი, – ფინეთსა და შვედეთში და შვედეთში, ეს კანონი მოქმედებდა 1975 წლამდე და 13810 შვედ კაცსა და 48995 ქალს ჩაუტარდა სტერილიზაცია სასამართლოს გადაწყვეტილებით. კათოლიკური

გრადიციების მქონე ქვეყნებში ევგენიკური კანონები არ მოქმედებდნენ, ვინაიდან კათოლიკები ევოლუციის თეორიის, სტერილიზაციისა და აბორტის წინააღმდეგი იყვნენ და ამბობდნენ, რომ არავის ქონდა უფლება ადამიანს წაართვას ის, რაც მას ღმერთმა მიანიჭაო, პროგნოსტიკები კი ამაზე პასუხობდნენ, რომ ამროვნება ვითარდება და პროგრესის უკუგდება დამახასიათებელია კათოლიკებისთვის და ისინი ამაზე უკვე ოთხასი წელია ლაპარაკობენ გამუდმებითო. კომუნისტურ ქვეყნებში, ექიმების საკმარეკომენდაციები არსებობდა არასრულფასოვნების სტერილიზაციის შესახებ, იუგოსლავიაში და რუმინეთსა და ჩეხოსლოვაკიაში, ასევე, ჩუმად, სტერილიზაცია გაუკეთდა ალბანელ და ბოშა ქალებს, ვინაიდან ამ ქვეყნის მთავრობები თვლიდნენ, რომ ალბანელები და ბოშები

ნაბიჭვრები

*მსჯავრის
დაღება*

ძალიან მომრავლდნენ სოციალისტურ ბანაკში. გერმანიაში, კანონი სტერილიზაციის შესახებ, მიიღეს 1933 წელს, როცა სათავეში მოვიდნენ ნაცისტები, და პირველები, ვისაც სტერილიზაცია გაუკეთეს, იყვნენ ბავშვები, RHEINLANDBASTARDE, ეგრეთწოდებული რაინის ნაბიჭვრები, გერმანელი დედის და მანგი მამების შვილები საფრანგეთის არმიიდან, რომელსაც იმ ხანად, რაინის მხარე ქონდა ოკუპირებული. და 514 რაინელი ნაბიჭვარი იყო სტერილიზებული და სულთ ავადმყოფთა საავადმყოფოებში გაგზავნილი, ამ ნაბიჭვრების დედებს კი, მგერთან თანამშრომლობის გამო, მსჯავრი დასდეს და რავენსბრუკის საკონცენტრაციო ბანაკებში გაგზავნეს. რავენსბრუკის ბანაკი სპეციალურად ქალების საკონცენტრაციო ბანაკი იყო, სადაც, მოგვიანებით, აგზავნიდნენ აგრეთვე ქალებს, რომლე-

ბიც, სახელმწიფოს ძირს უთხრიდნენ სამხედრო ცყვეებთან და მუშებთან ურთიერთობით, ცყვეები ოკუპირებული მიწებიდან იყვნენ და მუშაობდნენ გერმანულ ქარხნებსა და ფაბრიკებში და 92350 ქალი დაილუპა რავენსბრუკში. დახაუს საკონცენ-ტრაციო ბანაკში კი გერმანელ ექიმთა განკარგულებაში იყო დაბალი წნევის კამერა, სადაც სწავლობდნენ ეპილეფსიანი ბავშვების ქცევებს და ცდილობდნენ დაედგინათ, რა განსხვავება იყო თანდაყოლილ და შეძენილ ეპილეფსიას შორის. და, 1910 წელს ამერიკელებმა მოიგონეს ევგენიკური სტატისტიკური სამსახური, და 1922 წელს, ამ სამსახურის ხელმძღვანელმა ამერიკის მთავრობას გაუგზავნა იმ მოქალაქეთა სია, რომელთაც არ გააჩნდათ სოციალური ადაპტაციის უნარი, რაც აუცილებელი იყო ჯანმრთელი და სრულფასოვანი სამოგადოების

*მოქალაქენი
ადაპტაციის
უნარის გარეშე*

შენარჩუნებისათვის. სია დაყოფილი იყო 10 ჯგუფად, სხვადასხვა სოციალური და სამედიცინო კრიტერიუმების შესაბამისად და აქ შედიოდნენ ის მოქალაქენი, რომლებიც დამოკიდებული იყვნენ საზოგადოებაზე, მოქალაქენი, რომელთაც არ ქონდათ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი, ან საკმარისი შემოსავალი, ვისაც ქონდა თანდაყოლილი დეფექტები, ან ქრონიკული და გადამდები დაავადებები, მოქალაქენი ძლიერ დაქვეითებული მხედველობით, ან სერიოზულად დარღვეული სმენით, მაწანწალები, გიჟები, ფსიქოპათები, დამნაშავენი, მეძავეები, ჰომოსექსუალები, სიფილისიანები, ლოთები, ნარკომანები, გუბერკულიოზიანები და ეპილეფსიანები. ექიმები, ასევე, იკვლევდნენ, იყო თუ არა განსხვავება ადამიანებისა და ბოცვერის ეპილეფსიას შორის, რომლებსაც სამმართველო ვენი-

დან იწერდა. ვენაში კი პირიქით, ანატომიის ინსტიტუტისა და მედიცინის ფაკულტეტებისთვის გვამებს მათუთჰაუმენის საკონცენტრაციო ბანაკიდან იწერდნენ. გვამები უნდა ყოფილიყო ახალი, დაზიანების გარეშე და ანატომიის ინსტიტუტი წელიწადში დაახლოებით 460 დაუზიანებელ გვამს უკვეთავდა, რომელთა უმრავლესობა განკუთვნილი იყო გასაკვეთად, ანატომიაში მეცადინეობის დროს. ნორვეგიაში კი ომის შემდეგ, მარგოსხელა დედებს, რომელთა კაცები გერმანელები იყვნენ, ბავშვები წაართვეს და სულითავადმყოფთა დაწესებულებაში გააგზავნეს. და ბევრი ბიოლოგი და გენეტიკოსი, ფსიქიატრი და ანგროპოლოგი თვლიდა, რომ ევგენიკა, ელექტროობასთან ერთად წარმოადგენს ადმიანის შესახებ თანამედროვე მეცნიერების უმაღლეს მიღწევას, და იმის მსგავსად, რო-

*ანატომიაში
მეცადინეობა*

*სტერილი-
ლიზაციას აზრი
არ ქონდა*

გორც ელექტროობამ შეცვალა ადამიანთა მაგერიალური პირობები, და საშუალება მისცა მსოფლიოს შესულიყო ახალ ეპოქაში, ევგენიკაც რადიკალურად შეცვლის საზოგადოების ბიოლოგიურ საფუძველს და მსოფლიოს საშუალებას მისცემს შევიდეს ახალ ერაშიო. თუმცა, ზოგიერთი ევგენიკოსი კი ამბობდა, რომ აზრი არ ქონდა სტერილიზაციას, და მათ გამოთვალეს, რომ ოცდაორი თაობა იყო საჭირო რათა, გიჟების და ფსიქოპათების საერთო რაოდენობა შემცირებულიყო 0,9 %-ით, და კიდევ ოთხმოცდაათი თაობა უნდა შეცვლილიყო, რომ გიჟებისა და ფსიქოპათების რიცხვი საზოგადოებაში შემცირებულიყო ერთი მეასიათასედით. და ისინი თვლიდნენ, რომ კაცობრიობის გამოსაჯანმრთელებლად საჭირო იყო უფრო ქმედითი საშუალების გამოძებნა.

ქალთა ემანსიპაციამ და კონგრაცეპციამ, გამჟონებმა და ბავშვის ერთჯერადმა საფენებმა, ბავშვები შეამცირა ევროპაში, მაგრამ მოიმაგა სათამაშოებმა, საბავშვო ბაღებმა, სასრიალოებმა, ასაძრომებმა, ძაღლებმა და მამუნებმა და ა. შ. სოციოლოგები ამბობდნენ, რომ ოჯახში ბავშვი გახდა ყურადღების ცენტრი, ხოლო, დროთა განმავლობაში კი – მისი ყველაზე გავლენიანი წევრი. ბავშვებს კი უნდოდათ ყოფილიყვნენ დამოუკიდებლები, ქონოდათ ინდივიდუალობა და არ გაეცვითათ უფროსი ძმის ქული, თუ ფეხსაცმელი, მათ უნდოდათ ასალი ქული და ფეხსაცმელი, ფანქრები და კუბიკები, დათუნები და თოჯინები. ევროპის ქვეყნებში მეოცე საუკუნეში თორმეგიათასსუთასით მეტ თოჯინას აწარმოებდნენ, ვიდრე მეცხრამეტე საუკუნეში, და მათ აკეთებდნენ არა ხისგან ან ნახერხ-

ბავშვებს უნდოდათ ყოფილიყვნენ დამოუკიდებლები

ისგან, არამედ ხელოვნური მასა-
ლებისგან, და ღრთთა განმავლობა-
ში ისინი უკვე ამბობდნენ აღუს და
ლაპარაკობდნენ და თანდათან სულ
უფრო დამოუკიდებელი გახდნენ.
მაგალითად, მათ შეეძლოთ ეთქვათ
დილა მშვიდობისა და არ მიდა
ჭამა ზოგ თოჯინას შეეძლო.
კირილი, ჭამის შემდეგ ამორწყევა,
ან არიებიდან ნაწყვეტების შეს-
რულება. ყველაზე ცნობილი თოჯინა
ბარბი იყო, მისი წარმოება დაიწყო
1959 წელს. სიმაღლით 30 სმ- ის,
დიდი მკერდით, მრგვალი თეძოე-
ბით და ვიწრო წელით და ის პირვე-
ლი თოჯინა იყო, რომელიც დიდი-
ვით იქცეოდა. მანაც მალე ისწავლა
ლაპარაკი და ამბობდა საღამოს
შეხვედრა მაქვს ჩემს მეგობარ-
თან, ან რა ჩავიცვა ბალზე რომ
წავალ? ან არ გინდა წამომყვე
და კაბა ვიყიდოთ?. თავიდან ბარ-

ბის ეცვა ბალერინასავით, მსახიობი-
ვით ან მანეკენივით, მოგვიანებით
კი, როგორც ბორგამცილებელს,
მასწავლებელს, ვეგერინარს, ბი-
ზნეს-ქალს, კოსმონავგ-ქალს, ან
პრეზიდენტობის კანდიდატს. 1986
წელს კი გამოჩნდა თოჯინა ბარბი
საკონცენტრაციო ბანაკის პატიმრის
განსაცემელში, ბოლიანი კოსტუმითა
და ბოლიანი ქუდით. ყოფილ გყვეთა
სხვადასხვა გაერთიანება პროტესტს
გამოთქვამდა და ამბობდა, რომ
ეს იყო მსხვერპლთა განჯვისა და
ხსოვნის დაცინვა, მწარმოებლები
კი უარყოფდნენ და ამბობდნენ, რომ
პირიქით, ეს იყო შესაფერისი მეთო-
დი ახალგაზრდებისთვის გაეცნოთ,
როგორ აწამებდნენ საკონცენტრა-
ციო ბანაკებში, და, გოგონა, რო-
მელიც თოჯინას იყიდიდა ბოლიან
კოსტუმში, თავის თავს გააიგივებდა
მასთან, და როცა გაიზრდებოდა,
უფრო გაიგივებდა, როგორი იყო ეს

*გაერთიანება
პროტესტს
გამოთქვამდა*

*თაობების
გაფრთხილება*

წამება. 1998 წელს კი, გერმანელებმა მოიფიქრეს, ბერლინში, ალემართათ ჰოლოკოსტის მსხვერპლთა უმარმაზარი მემორიალი, რომელიც შორიდანაც გამოჩნდებოდა, ვინაიდან მემორიალის ფუნქციას წარმოადგენდა, გარდა რომელიმე დადებითი ისტორიული შემთხვევის სოცების შესხმისა, აგრეთვე, მომავალი თაობების გაფრთხილებაც. ბოგი ფიქრობდა, რომ ხელოვნების ეს სახე არ იყო ის შესაფერისი მეთოდი, რომლითაც შეიძლებოდა ჰოლოკოსტის გამოსატყვა, ვინაიდან ის ვერავითარ ესთეტიკურ ჩარჩოებში ვერ ჯდება, თუმცა სხვები ფიქრობდნენ, რომ იდეალური პროექტი იქნებოდა ისეთი, რომელიც გამოსატყავდა ჰოლოკოსტის გამოსატყვის შეუძლებლობას. და ოთხას ოთხმოცდათხუთმეცმა მსატყვარმა გაატყვნა სხვადასხვა პროექტი,

რომ ეჩვენებინათ მომავალი თაობებისთვის როგორ უნდა გამოიყურებოდეს გაფრთხილება. ერთმა გადაწყვიტა გაეკეთებინა დიდი რვაფერიანი ექვსკუთხედი, რომელიც თავისი ღერძის გარშემო იბრუნებდა, მეორემ, მოიფიქრა უბარმაზარი რუსული კარუსელი რომელმედაც მბრუნავი პატარა კარეგების მაგივრად ჩამოკიდებული იქნებოდა ვაგონები საკონცენტრაციო ბანაკებიდან, სხვა კი სთავაზობდა აქშენებინათ დიდი ავგოსადგური წითელი ავგობუსებით და სამგზავრო მიმართულებებით, რომელმედაც საკონცენტრაციო ბანაკები იქნებოდა აღნიშნული, როგორც ბოლო სადგური, ერთმა კი შესთავაზა აღემართათ ფოლადის ოცდაცხრამეტი ბოძი, რომელმედაც იქნებოდა წარწერა რაგომ სხვადასხვა ენაზე WARUM?, WAARUM?, VARFOR?,

რუსული კარუსელი

WHY?, POURQUOI?, PERCHE?,
DLACZEGO?, CUR?, KUIDAS?,
MIKSI?, MIERT?, ZAKAJ?, KODEL?,
HVORFOR?, JIATI?, PSE?, NICIN?
და ა. შ. ზოგი ფიქრობდა, საჭირო
იყო არა მარტო ჰოლოკოსტის ამ-
სახველი ძეგლი, არამედ, ყველა
გენოციდის, ვინაიდან, მხოლოდ
ასეთ ძეგლში იქნებოდა გამოხატ-
ული ისტორიის ცოცხალი ხსოვნა.,
მაშინ როცა საწინააღმდეგო შემთხ-
ვევაში მიიღებდნენ ფოლადისა თუ
რკინის გროვას, რომელიც რამდენ-
იმე ათეული წლის შემდეგ არავისთ-
ვის არაფრის მთქმელი იქნებოდა,
ხოლო ზოგი ისტორიკოსი ამბობ-
და, რომ მემორიალების აღმართვა
სადაო საკითხია, ვინაიდან რომე-
ლიმე ამბის ხსოვნის შენახვა, თა-
ვისთავად არ არის გარანგია, ეს
შემთხვევები არ გამეორდესო და
მოყავდათ ხსოვნის შენახვის მაგ-
ალითები, რომლებსაც ხალხი ახალ

*ხსოვნის შენახ-
ვა*

მისთვის. ადამიანები, ერები, საზოგადოებები, მეცნიერები გამუდმებით ისწრაფვიან საზოგადოების სრულყოფისაკენ და ამის გამო ისინი ხშირად სასტიკ დანაშაულს სჩადიან ერთმანეთის მიმართ, ანუ, საბოლოოდ, საკუთარი თავის მიმართ.

“ევროპენა” დღეიდან უკვე ოცდაერთ ენაზეა თარგმნილი.

გიული ლეჟავა

ნორმანდიაში 1944 წელს დაღუპული ამერიკელები კარგად მოსული ბიჭები იყვნენ, სიმაღლით, დაახლოებით – 173 სმ. ერთმანეთის მიყოლებით ერთ რიგად რომ დაგეწყოთ, ერთის ფეხებთან მეორის თავი, სულ 38 კილომეტრი გამოვიდოდა. გერმანელებიც, მოსული ბიჭები იყვნენ, ყველაზე მაღლები კი, პირველ მსოფლიო ომში, სენეგალელი მსროლელები ყოფილან, სიმაღლით 176 სმ-ის. ამიგომაც მათ მოწინავე ხაზზე აგზავნიდნენ გერმანელებს რომ შეშინებოდათ მათი. ხალხი ფეხვივით ცვივოდაო ომში, ამ-

კონფლიქტებამდე და ომებამდე მი-
ყავდა.

ებრაელები, რომლებმაც ჰოლო-
კოსტი გადაიგანეს, ამბობდნენ, რომ
ძეგლები, მუზეუმები და ა.შ. მნიშ-
ვნელოვანია, მაგარამ ყველაფერს
სჯობია უშუალო მოწმეო, და და-
დიოდნენ სკოლებში მოსწავლეე-
ბისთვის რომ მოეყოლათ, თუ რა
გადაიგანეს. საკუთარ თავს ეკითხე-
ბოდნენ, როგორ შეენარჩუნები-
ნათ ჰოლოკოსტის ხსოვნა სიკედი-
ლის შემდეგ და ყოფილი ტყვე
ებრაელების შვედურმა გაერთიანე-
ბამ ურჩია გადაეცათ მოწმის უფლე-
ბა ვინმე ახალგაზრდა კაცისთვის,
რომელიც ბეპირად შეისწავლიდა
ყველაფერს, ივლიდა სკოლებში და
მოუყვებოდა მოწაფეებს, რომ ის
იცნობდა ერთს, რომელმაც მსგავსი
რამ გადაიგანა და გარდაცვალე-
ბამდე ისიც გადასცემდა ამ უფლებას

სხვა ახალგაზრდას ა.შ. 1945 წელს კი ებრაელებმა საზოგადოებრიობას მიმართეს მოთხოვნით პალესტინაში შექმნილიყო ისრაელის სახელმწიფო, სადაც ებრაელები იქნებოდნენ თავისიანების გარემოცვაში და ახალი ჰოლოკოსტის შიში აღარ ექნებოდათ. და იბრძოდნენ ისინი არაბებისა და ინგლისელების წინააღმდეგ, რომლებსაც იმ პერიოდში ოკუპირებული ქონდათ პალესტინა და აწყობდნენ თავდასხმებს და არალეგალურ ემიგრაციულ აქციებს. 1939 წელს ინგლისმა გამოაცხადა კვოტები გადასახლებაზე, რომელიც ამცირებდა გადასახლებულ ებრაელთა რაოდენობას 75% ით, და მიიღეს კანონი, რომელიც ებრაელებს მიწის ყიდვას უკრძალავდა. 1947 წლის ივლისში კი პალესტინის ნაპირს მიაღება გემი გერმანიიდან გადმოსახლებული არალეგალური ებრაელებით, ინგლისელებმა კი, ისინი უკან გაა-

ბრუნეს. 1938 წელს შვედეთის მთავრობამ მოსთხოვა გერმანიის სახელმწიფო ორგანოებს ებრაელების საზღვარგარეთის პასპორტებზე აღენიშნათ დიდი ბეჭდური J, შვედ პოლიციელებს საზღვარზე რომ შეძლებოდათ ეცნოთ ის ებრაელიც კი, რომელიც არ გამოიყურებოდა როგორც ებრაელი. იმ გემს, რომელიც პალესტინას მიადგა, სახელად EXODUS ეწოდებოდა, ძველი აღთქმის ერთერთი წიგნიდან და მასზე 4500 ებრაელი იყო, მათ საკონცენცრაციო ბანაკები გადაიგანეს და აღთქმულ ქვეყანაში უნდოდათ დაბრუნება. ნოემბერში კი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ ხმა მისცა ისრაელის სახელმწიფოს დაარსებას. და ევროპიდან ბევრი მიდიოდა ისრაელში სანახავად, თუ როგორ იქმნება ახალი სახელმწიფო. ევროპელი ახალგაზრდობა კი ჩადიოდა სოფლის მეურნეობის კომუნებში სა-

*ყველაფერი იყო
საერთო*

მუშაოდ, რომლის სახელი იყო KIB-BUTZIM და სადაც ყველა საერთო კეთილდღეობისთვის მუშაობდა. და ყველაფერი იყო საერთო და ყველა ერთად მღეროდა სიმღერებს. ისრაელის გურისგული სააგენგოები უშვებდნენ პლაკატებს, რომელმაც დააც ახალგაზრდა ადამიანები სერიოზული სახეებით შეჰყურებდნენ მგეს, რომელიც იერუსალიმის თავზე ამოდიოდა, ქვემოთ კი ეწერა ფუჭი არ იყო ჩვენი ტანჯვა და გამოიყენეთ შეღავათიანი ფასები.

სექსოლოგები ამბობდნენ, რომ თოჯინა ბარბი, პაგარა გოგონების ქალური თვითშეგნების ჩამოყალიბებაში, პირველი ინსტრუმენტი გახდა და რომ წარმატება, რომელიც ამ თოჯინას ქონდა, ამგვიცებდა ბავშვთა სექსუალობის არსებობას. ბავშვთა სექსუალობაზე ბევრს

ლაპარაკობდნენ მეოცე საუკუნეში, როცა გამოირკვა, რომ პაგარა გოგოებს უნდოდათ ბავშვი ყოლოდათ მამისგან და ეს ბავშვი გამოდოდა როგორც პენისის შემცვლელი, იმიტომ, რომ გოგოებს პენისიც უნდოდათ რომ ქონოდათ, და თოჯინა კი, ერთდროულად, შეცვლიდა მამისგან ბავშვსაც და პენისსაც. დიდხანს, მხოლოდ, გოგო-თოჯინებს აკეთებდნენ, მაგრამ, შემდეგ დაიწყო ბიჭი თოჯინების გაკეთებაც, გოგო თოჯინებს ფეხებს შორის პაგარა ღარი ქონდათ, ბიჭ თოჯინას კი – ჩიგი. სამოცდაათიან წლებში კი, დაიწყო შავი და მუქი ფერის თოჯინების გაკეთება, თუმცა, მათ ძირითადად, თეთრი მშობლები ყიდულობდნენ, უნდოდათ დემონსტრირება, რომ არ იყვნენ რასისგები. რასიზმი მეცხრამეცე საუკუნის თეორია იყო, რომელიც აცხადებდა, რომ ადამიანთა რასებს გააჩნდათ

*თოჯინები
ჩიგით*

თავიანთი უცვლელი თვისებები და განვითარების სხვადასხვა სტადიაზე იმყოფებოდნენ, და რომ ყველაზე განვითარებულები თეთრები იყვნენ, რომელთაც ქონდათ საზოგადოების ორგანიზაციის, აბსტრაქტული ამროვნებისა და მეგობრებში მხიარულების თანდაყოლილი ნიჭი. რასისგს კი უწოდებდნენ ადამიანს, რომელსაც ეშინოდა, რომ რასების აღრევა საფრთხის ქვეშ დააყენებდა თეთრების თავისებურებას და გამოაცლიდა გენეტიკურ პოტენციალს, რაც თეთრებს კაცობრიობის სათავეში ყოფნის შესაძლებლობას აძლევდა. ის ადამიანები, ვისაც ებრაელები არ უყვარდათ, არ იყვნენ რასისგები, არამედ იყვნენ ანგისემიგები, რადგანაც ებრაელები, მუსგად რომ ვთქვათ, არ მიაჩნდათ არასრულფასოვნებად, როგორც მაგალითად, მანგები, ინდიელები, ბოშები და ა. შ. არამედ, მიაჩნდათ,

უფრო ბუნების შეცდომად. სიგყვა ანგისემიგი, მეცხრამეგე საუკუნის ბოლოს გამოჩნდა და ნიშნავდა იმ ადამიანს, რომელსაც არ უნდოდა, ებრაელები დაპაგრონებოდნენ მსოფლიოს და მოუწოდებდა თავის მოქალაქეებს წინააღმდეგობა გაეწიათ ამისტვის. რასიზმი, მნიშვნელოვან სოციალური პრობლემად იქცა მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, ვინაიდან მდიდარ ევროპულ ქვეყნებში დიდი ეროვნული უმცირესობანი დასახლდნენ, რომელიც საზოგადოებას უნდა შეეწოვა. არსებობდა ეროვნებათა უმცირესობის შერწყმის ორი პოლიტიკური მოდელი, ინტეგრაცია და ასიმილაცია. ინტეგრაციას ანხორციელებდნენ ის ქვეყნები, რომელთაც სჯეროდათ, რომ სამოქალაქო საზოგადოებაში შესაძლებელი იყო სხვადასხვა კულტურის მოდელის თანაარსებობა და რომ სჯობდა ისინი არ შერეოდნენ

მოწოდება წინააღმდეგობა გაეწიათ

ერთმანეთს და შეენარჩუნებინათ თავიანთი თავისებურებანი, ხოლო ასიმილაციას ანსორციელებდნენ ის ქვეყნები, რომელთაც სწამდათ უნივერსალიზმის და მიაჩნდათ, რომ არსებობდნენ ბესამოგადოებრივი ინტერესები, რომელსაც ეთნიკური და კულტურული თავისებურებანი უნდა დაემორჩილნონ. ასიმილაციურ მოდელს დიდხანს თითქოს, უფრო დიდი წარმატება ქონდა, ვიდრე ინტეგრაციულს, რადგან, იმ ქვეყნებში, სადაც ამ პოლიტიკას აგარებდნენ, მაგალითად ამერიკა ან ინგლისი, არ იყო რასობრივი კონფლიქტები, მაგრამ საუკუნის ბოლოს, როცა ლაპარაკი დაიწყო გლობალიზაციაზე და მონდიალიზმზე, უნივერსალიზმი მოდიდან გამოვიდა და ყველას უნდოდა ყოფილიყო თვითმყოფადი, ეამაყა თავისი რასით, არა რასის გაგებით, არამედ, ცივილიზაციის, ეცხოვრა გრადიციების შესაბამის-

უნივერსალიზმი მოდიდან გამოვიდა

ად, დაბრუნებოდა თავის ფესვებს
და ა. შ.

მეოცე საუკუნეში სექსი ძალიან მნიშვნელოვანი გახდა ევროპაში, უფრო მნიშვნელოვანი, ვიდრე რელიგია და თითქმის ისეთივე მნიშვნელოვანი, როგორც ფული. ყველას უნდოდა ქონოდა სექსი ყველა ხერხით, და ბოგი მამაკაცი კოკაინით იბეღდა სასქესო ორგანოს, ერექცია რომ გაეხანგრძლივებინა, თუმცა კოკაინის ყველანაირი მეთოდით გამოყენება აკრძალული იყო. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ კი ფილმებში ისეთი სცენებიც გამოჩნდა, სადაც ფილმის გმირები სექსით იყვნენ დაკავებულები, რაც მანამდე ითვლებოდა შეუფერებლად, რადგანაც ხალხს ჯერ ისევ სწამდა ღმერთის. სექსის სცენებს კი უმეტეს შემთხვევაში გამოხატავდნენ მინიშნებებით, ასე მაგალითად,

*პრობლემები
ერექციასთან
დაკავშირებით*

აჩვენებდნენ საწოლს, საათს, ცას, ან მოულოდნელად ბნელდებოდა. ქალებს კი ყოველთვის უნდოდათ ორგაზმი, ეს კი კაცებს ანერვიულებდა, მათ პრობლემები ეწყებოდათ ერექციასთან დაკავშირებით, და მიმართავდნენ სხვადასხვა აფროდისიაკებს, დადიოდნენ ფსიქოანალიტიკოსებთან, გაერკვიათ რაში იყო საქმე, სომ არ გადაეგანათ რამე გრავმა ბავშვობაში, რომლის შესახებაც თვითონაც, შეიძლება, არ იცოდნენ. ფსიქოანალიზი მოიგონა ერთმა ვენელმა ნეეროპათოლოგმა 1900 წელს, რომელსაც სურდა ფსიქიური პროცესების შესწავლა და სუბიექტების დადგენა არაცნობიერის დახმარებით და ნეეროზებს, ისტერიულობას და ა.შ. სთვლიდა სექსუალური გრავმების სიმპტომებად, გადაგანილს ბავშვობაში და მან მოიფიქრა ასალი მეთოდები და გერმინები, როგორცაა ტკბობის

კორექცია, გათავისუფლება ნარევისგან ან ცენზურა, ეგო, სუპერეგო, ლიბიდო და კომპლექსი, რომელიც შეიძლება იყოს კასტრაციული ან ოიდიპოსეული. 1938 წელს კი იგი ნაცისტებისგან ლონდონში გაიქცა, მისი ოთხი და კი, საკონცენცრაციო ბანაკში დაიღუპა. ხოლო, როცა პაციენტი იგებდა მიზეზს, თუ რატომ იყო დათრგუნული ან განერვიულებული, მაშინვე მშვიდდებოდა, რადგან ეს ნორმალური იყო. კომუნისტები ამბობდნენ, რომ ხალხს, რომელიც კომუნისტურ საზოგადოებაში ცხოვრობს არ სჭირდება სექსი, ვინაიდან ყველაზე დიდი სისარული ადამიანმა უნდა მიიღოს კარგად შესრულებულ სამუშაოსგან, კაპიტალისტურ საზოგადოებაში კი ხალხი არ განიცდის სისარულს თავისი შრომისგან, რადგანაც მათ ექსპლოატაციას უწევენ, და ამიგომაც იყენებენ ისინი ყველანაირ სუბსტიტუტებსო. კო-

*გ. კობის
კორექცია*

სოციალისტური
ბანაკის ერ-
თიანობა

მუნისტები კიდევ ამბობდნენ, რომ კლასობრივი შეგნების გარეშე სექსმა არ შეიძლება მოუგანოს ადამიანს სიამოვნება, ის დაუსრულებლად რომ გრძელდებოდესო კიდევ. კომუნისტებს ჯეშინოდათ, ხალხს ფსიქონალიზმზე სიარული და სუბსტიტუტების მიღება რომ დაეწყო, სოციალისტური ბანაკის ერთიანობა საფრთხის ქვეშ დადგებოდა. და არ უნდოდათ ხალხს წაეკითხა დეკადენტური ლიტერატურა, ჩაეცვა მყვირალა განსაცმელი, ეგარებინა ექსცენტრული თმისვარცხნილობა, დაეღეჭა საღეჭი რეზინი და ა.შ. საღეჭი რეზინი გამოიგონა ერთმა ამერიკელმა აფთიაქარმა, და ევროპაში მისი გაყიდვა 1903 წელს დაიწყო, თუმცა ყველაზე ფართო გავრცელება მან მოიპოვა ორმოცდათიან-სამოციან წლებში. საღეჭ რეზინას ძირითადად ასალგამრღები ლეჭავდნენ, და ამით ისინი თავის

დამოკიდებულებას გამოსატყვევდნენ
სამოგადოების მიმართ, და მათ ჯერ,
პლომბი არ ქონდათ კბილებში.

ორმოცდაათიან წლების ფილმებში
გმირები სექსით იყვნენ დაკავებ-
ულები ძირითადად, პურის ყანებ-
ში, რადგან პურის ყანებიც და ახ-
ალი ცხოვრებაც ახალგაზრდებს
ეკუთვნოდა, და ისიც ახალგაზრდა
გმირებს ელოდა. ქარი თავთავებს
აშრიალეზდა, ჰორიზონტზე კი მზე
ჩადიოდა და ქალებს მკერდი ებერე-
ბოდა. სამოციან წლებში კი ფილმის
გმირები სექსით იყვნენ დაკავებ-
ულები აზვირთებელი ოკეანის სანა-
პირობე, რადგან ეს რომანტიკული
იყო. ქვიშა ეკვროდათ კანზე და
მოსჩანდა მათი უკანალი, და წყლი-
დან ორთქლი ამოდებოდა. სამოციან
წლებში, შეიქმნა პორნოგრაფიუ-
ლი ფილმებიც, რომლის გმირებიც
თითქმის განუწყვეტლივ დაკავავე-

*ქარი
თავთავებს
აშრიალეზდა*

*როგორ მიექციათ
ახალგაზრდა
მაყურებლის
ყურადღება*

ბული იყვნენ სექსით სხვადასხვა ადგილას. ახალგაზრდა გოგონებისთვის განკუთვნილ ჟურნალებში გამოცდილი ქალი რედაქტორები უხსნიდნენ მათ როგორ გაეკეთებინათ სწორედ ფელაცია და ა.შ. სოლო ბიჭებისთვის განკუთვნილ ჟურნალებში კი, გამოცდილი რედაქტორი კაცები, უხსნიდნენ მათ, თუ როგორ აეცილებინათ ნაადრევი ეაკულაცია და როგორ ჩამოეცვათ პრეზერვატივი ისე, რომ ბედმეტი ყურადღება არ მიექციათ. სარეკლამო სააგენტოები იგონებდნენ პრეზერვატივის რეკლამას და ფიქრობდნენ, როგორ მიექციათ ახალგაზრდა მაყურებლის ყურადღება და ერთმა კომპანიამ მოიფიქრა სარეკლამო რგოლები, სადაც, რეკლამებში სექსით იყვნენ დაკავებული სხვადასხვა ზღაპრის გმირები, ფიფქია, კონკია, ვირის ტყავი და შეჭერებადა. მსაგვრულ ფილმებში, რაც დრო გადიოდა,

სულ უფრო და უფრო მეტ სექს გვიჩვენებდნენ, მაგრამ კრიტიკოსები ამბობდნენ, რომ ეს რაღაც სხვა იყო, ვიდრე სექსი, როგორც ასეთი, რომ ეს იყო მისი რეპრეზენტაცია. და, როცა რომელიმე მხატვრულ ფილმში ბევრი სექსი იყო ნაჩვენები, ისინი ამბობდნენ, ეს ფილმი გამოსაგავს ჩვენს ენგომოლოგიურ მიდგომას სიყვარულის მიმართ და რომ ეს სწორია, რადგან ასე უფრო კარგად შეიძლება დაუფიქრდეთ სექსის როლზე, არა მხოლოდ ანგროპოლოგიურ, კულტურულ ან პოლიტიკურ კონტექსტში, არმედ ადამიანის ცხოვრებაშიცო. სამოცდაათიან წლებში, ფილმის გმირებს სექსი ქონდათ, ძირითადად, მანქანებში, ვინაიდან ეს ორიგინალური იყო და ცხოვრების ტემპი მუდმივად იზრდებოდა, და ასალგაზრდა მაყურებელს, რომელსაც მანქანა არ ყავდა, შეეძლო წარმოედგინა, თუ

*ცხოვრების
ტემპი იზრდება*

რა ელოდა მას ცხოვრებაში. მამაკაცები სულ უფრო და უფრო ხშირად იყვნენ ქვემოთ, ქალები კი ზემოდან ისხდნენ მათზე, იმიტომ რომ ამ დროისთვის ისინი უკვე ემანსიპირებულნი იყვნენ. ხოლო, ოთხმოციან წლებში გაჩნდა სექსი ტელეფონით, და კაცები რეკავდნენ სხვადასხვანომრებზე, სადაც ქალები ყურმილში ჩასჩურჩულებდნენ, ვგრძნობ რომ ვსველდები, ან კიდევ უფრო ღრმად შემოდის, ან, შეიძლება მოვსინჯო? და ა. შ.

ფსიქოანალიზი დასავლეთ ევროპაში ძალიან გავრცელდა სამოციან და სამოცდაათიან წლებში, მის სენსებზე დადიოდნენ ადმიანები, რომლებიც ავად არ იყვნენ, მაგრამ თავს დაუცველად და მიტოვებულად გრძნობდნენ და სურდათ გაეგოთ, სომ არ ქონდათ რამე გრავემები.

და, როცა პაციენტი გადალახავდა სირცხვილს და მოეშვებოდა, თავის ბავშვობის შესახებ უყვებოდა ფსიქონალიგიკოსს და ამას უწოდებდნენ გადაგანას, ვინაიდან მან ბოლოს და ბოლოს აღიდგინა ის, რაც ბავშვობაში მესსიერებიდან ამოიგდო, და არ იცოდა, რომ სულიერ ცხოვრებაში ყველაფერი ცოცხლობს, და თუ ერთხელ რაიმემ ჩაიქროლა, მხოლოდ დროებით შეიძლება მესსიერებიდან ამოვარდეს, მაგრამ სადღაც ეს რაღაც მაინც ცოცხლობს., და ამგვარად, პაციენტი ფსიქონალიგიკოსს სიგყვიერ კვალზე აყენებდა, რომელსაც შეიძლებოდა ის შემდეგ გაყოლოდა. მესსიერებიდან ამოგდება ხდებოდა მაშინ, როცა ბიჭს ან გოგონას ისეთი ლგოლვა ქონდა, რომელიც ეწინააღმდეგებოდა მნეობრიობას, და ის, თავის სურვილს ქვეცნობიერში დევნიდა. მაგრამ როცა გაიზარდა

ამოუარღნა

*სპეციალისტებს
შორის კამათი*

და მომწიფდა, შესაძლოა, ესიმბ-
რებოდა რაღაც უცნაური სიმრები,
და აქედან გამომდინარე, როგორც
სჩანს იყო გრავმირებული. თიდიპო-
სის კომპლექსი კი იყო მაშინ, როცა
გოგონას უნდოდა დედის მოკვლა
და მამასთან დაწოლა, ხოლო ბიჭს,
მამის მოკვლა და დედასთან და-
წოლა, თუმცა კარგად იცოდნენ,
რომ ეს არ შეიძლებოდა. თიდიპო-
სის კომპლექსთან დაკავშირებით,
სპეციალისტებს შორის კამათი
იყო, ვინაიდან ბოგი ფიქრობდა, ის
იყო უნივერსალური, სხვები კი ამ-
ბობდნენ, რომ ის მხოლოდ ბოგი-
ერთ კულტურაში გვხვდებაო, მაგ-
ალითად, ვენაში და ა.შ. 1918 წელს
კი ბუდაპეშტში ჩაგარდა კონგრესი,
რომელიც მიეძღვნა ფსიქოანალიზს
და მის როლს ომის დროს, და ფსიქ-
იაგრთა უმრავლესობა შეთანხმდა,
რომ სამხედრო ნევროზი ისეთივე
წარმოშობისაა, როგორიც, მშვიდო-

ბიან დროს. და, სხვა და სხვა ფსიქ-
იატრი სთავაზობდა ემკურნალათ
ნევროზი ელექტროშოკით მანამდე,
სანამ ისინი არ იტყოდნენ, რომ
სრულიად ჯანმრთელები იყვნენ.
მაგრამ, ამას სხვა ფსიქიატრები არ
ეთანხმებოდნენ და თვლიდნენ, რომ
ელექტროშოკი კიდევ უფრო ღრმად
გადასწევდა გრავმას ქვეცნობიერში
და არ მთარჩენდა. იყვნენ ისეთე-
ბიც, რომლებიც ფიქრობდნენ, რომ
ზოგი ჯარისკაცი მხოლოდ იგონებს,
ომი საგიჟეთში რომ გადაიგანოს
და სხვა გიჟებთან ერთად ითამაშოს
კარგი ფულზე ან სიგარეტზე.

*ჯარისკაცები
იგონებდნენ
გრავმებს*

პირველი მსოფლიო ომის დროს ძა-
ლიან განვითარდა ჰუმანიტარული
ორგანიზაციები და საქველმოქმედო
სამოგადოებები, ვინაიდან პირვე-
ლი მსოფლიო ომი ნოვაგორული
იყო ბევრი თვალსაზრისით, მასში
მონაწილე მხარეებს თავის განკარ-

*საქველმოქმ-
ედო სამოგა-
დოებები*

გულებაში ქონდათ შეიარაღების და განადგურების უამრავი საშუალება, აუცილებელი სამხედრო ბეგარა კი საშუალებას აძლევდა მათ ომში გაეგზავნათ ჯარისკაცების დიდი რაოდენობა. ხოლო შორსსასროლი ქვემეხები, ღირიყაბლები და აერო-პლანები საშუალებას იძლეოდა ეომათ სამოქალაქო მოსახლეობის წინააღმდეგ და წარმატებით ემოქმედათ მგრის ბურგშიც, მგერი მორალურად რომ გაეგესათ. და 1905 წელს თორმეგმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა დეკლარაციას, სადაც ვალდებულებას იღებდა დახმარებოდა დაჭრილ ჯარისკაცებს, იმისდა მიუხედავად, თუ ვის მხარეზე იბრძოდნენ ისინი, რადგანაც ჯარისკაცი არა მარტო რომელიმე ეროვნული ერთეულის წარმომადგენელია, არამედ, ასევე, ინდივიდუალური ერთეულიც არის. ზოგიერთი გენერალი ამას არ ეთანხმებოდა,

ფრთხილობდა ინდივიდუალური ერთეულის გაგებასთან დაკავშირებით და ამბობდა, რომ ჯარისკაცები სამშობლოს შეილები არიან და მათ ყური უნდა უგდონ მის ბრძანებასო. პაციენტები და ჰუმანისტები კი ამბობდნენ, რომ ინდივიდუალური ლოიალური უნდა იყოს კაცობრიობის მიმართ და არა სამშობლოს მიმართო, თუმცა ბოგერტი ჰუმანისტი თვლიდა, რომ თუ სამშობლო განსაცდელში იყო, იგი თავად ხდებოდა კაცობრიობის წარმომადგენელი. და 1929 წელს, სხვადასხვა ქვეყნებმა, ხელი მოაწერეს დეკლარაციას, რომელშიც ვალდებულებას იღებდნენ კარგად მოქცეოდნენ სამხედრო გყვეებს და რომ მათ შეძლებოდათ წერილების და ამანათების მიღება მშობლები-სგან და ცოლებისგან და საქველმოქმედო საზოგადოებებისა და ჰუმანიტარული ორგანიზაციებისგან.

1941 წელს კი, საბჭოთა მთავრობამ განაცხადა, რომ არ სურდა, ჰუმანიტარული ორგანიზაციები საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს წერილებისა და ამანათების მიღებაში დახმარებოდნენ, და საბჭოთა გენერლები ტყვეებს დებერგირებს უწოდებდნენ, რომლებმაც საბჭოთა ჯარისკაცის წოდება მიითვისეს, ვინაიდან საბჭოთა ჯარისკაცი მოკვდება და ტყვედ არ ჩაბარდებაო. ჰუმანიტარული ორგანიზაციები სამხედროებს პირველ სამედიცინო დახმარებას უგარებდნენ, არმიას წამლებით და ბინგით ამარაგებდნენ და ტყვეების ბანაკებში დადიოდნენ ინსპექციის ჩასაგარებლად, რათა დარწმუნებულიყვნენ, ტყვეებს კარგად ეპყრობოდნენ. ყველაზე ცნობილი იყო წითელი ჯვარი. და 1942 წელს, შვეიცარიის წითელი ჯვრის წარმომადგენლებმა, საკონცენტრაციო ბანაკებში, გაზის კამერების არსებობის შეს-

წითელი ჯვარი

ახებ გაიგეს, მაგრამ გადაწყვიტეს საზოგადოებისთვის ამის შესახებ არ შეეცყობინებინათ, რადგან ეშინოდათ, გერმანელები ამას ჰუმანიტარული ორგანიზაციების დისკრედიტაციისთვის გამოიყენებდნენ და აუკრძალავდნენ ტყვეთა ბანაკებსა და სააჟიტივოებში შესვლას. გერმანელებმა კი წითელი ჯვრის წარმომადგენლებისა და სხვადასხვა საერთაშორისო კომისიებისთვის, გადაიღეს დოკუმენტური ფილმი ტერეზინას საკონცენტრაციო ბანაკის ცხოვრების შესახებ. ფილმში თამაშობდა 270 მსახიობი, 1600 ბავშვი და მოზრდილი სტატისტი, რომელთა შორის არ იყვნენ ქერა ადამიანები, და ეს იმიტომ, რომ ქერა ადამიანები არ გავდნენ ებრაელებს. ფილმს ეწოდებოდა რა შესანიშნავი იყო ტერეზინაში, და ფილმში ებრაელები დადიოდნენ კაფეში, მოყავდათ

ბოსტნეული ბოსტნებში, მერცხალი-
ვით სტებოდნენ საცურაო აუზებში,
დადიოდნენ ბანკში ფულისთვის და
ფოსტაში, ამანათების მისაღებად
და უსმენდნენ ოპერას და ქალაქის
სამკითხველოში დისკუსიებს მარ-
თავდნენ ევროპული ცივილიზაციის
მნიშვნელობის შესახებ. და, როცა
ფილმის გადაღება დამთავრდა,
გერმანელებმა თორმეტი უგანრიგო
გრანსპორგის მეშვეობით ყველა,
ვინც ფილმში თამაშობდა, სასიკვ-
დილო ბანაკ ოსვენციმში გააგზა-
ვნეს. და, როცა საბჭოთა სამხედრო
ტყვეები ომის შემდეგ სახლში დაბ-
რუნდნენ, მთავრობამ ისინი საკონ-
ცენტრაციო ბანაკებში გააგზავნა,
რათა მათ ბეჯითი შრომით გამო-
ესყიდათ ომის ღროს გამომქლავნე-
ული საბრძოლო თავგანწირვის
ნაკლებობა. და მაშინ, როცა წინა
ომებში სხვადასხვა დაავადებისა და
ეპიდემიისაგან კვდებოდა სუთჯერ

*So schon war es in
Tezezin*

მეტი ჯარისკაცი, ვიდრე ბრძოლისას, პირველი მსოფლიო ომის დროს ჰუმანიტარული დახმარებისა და ქირურგიის წინსვლის წყალობით, ახალი შეიარაღებითა და ა. შ. მკვდრების ეს შეფარდება, საწინააღმდეგოდ შეიცვალა. და ესეც უკვე ნოვაგორული იყო.

რაც უკვე ნოვაგორული იყო.

კომუნისტები და ნაცისტები ამბობდნენ, რომ აუცილებელი იყო ისეთი სამყაროს შექმნა, რომელიც შეესაბამებოდა ბუნებრივ წესრიგს მსოფლიოში. მოგვიანებით, ისტორიკოსები და ანგროპოლოგები ამბობდნენ, რომ კომუნისტებმა და ნაცისტებმა რელიგიური რწმენა რევოლუციური რწმენით შეცვალეს და რომ ხალხი მიმართავდა კომუნიზმს და ნაციზმს ერთი და იგივე სურვილებით, მათგან ყველაზე ძლიერი იყო გამორჩეულებთან მიკუთვნების გრძნობა, რომელთა

ხელშიც კაცობრიობის ბედი უნდა ყოფილიყო მომავალში. ნაცისტები ფიქრობდნენ, რომ მომავალი ჰარმონიული სამყარო შეიქმნებოდა ძლიერი, თავგანწირული და სოლიდარული პიროვნებებისგან. საერთო ინტერესები და ურთიერთ კეთილი განწყობა დაბრკოლება იქნებოდა გახრწნისთვის, სადამდეც ძველი სამყარო მიიყვანეს ჰუმანისტებმა და განმანათლებლებმა. კომუნისტები კი თვლიდნენ, რომ ახალ სამყაროში ნებისმიერი მოქალაქე შეიძლება შეცვალოს სხვამ და ხალხი იქნება მონოლითური, განუყოფელი მთლიანობა, და არავის არ ექნება საკუთარი ინტერესები, რადგანაც ყველაფერი საერთო იქნება, და ეს შეაჩერებს გახრწნას, სადამდეც მიიყვანეს ძველი სამყარო მმართველი კლასების ეგონისტურმა ინტერესებმაო. ერთნიც და მეორენიც აცხადებდნენ გეროორის

აუცილებლობას, ვინაიდან მსოლოდ ამ გზით იქნებოდა წარმატებული ბრძოლა დემოკრატიასთან, რომელიც ყველაფერს ანგრევდა, ხალხი ჰომოსექსუალებად, ანარქისტებად, მუქთასორებად, სკეპტიკოსებად, ინდივიდუალისტებად, ალკოჰოლისტებად და ა. შ. გადააქციაო და, ისინი გამოდიოდნენ ჰომოსექსუალების, მუქთასორებისა და ლოთების წინააღმდეგ, და კომუნისტურ რუსეთში ლოთების ბავშვებს ყოველ კვირა დღეს მოედანზე უნდა ევლოთ ფირფიტით ხელში წარწერით მამა, ნუ სვამ, მე მინდა ჩემი ადგილი მქონდეს ახალ სამყაროში. ნაცისტურ გერმანიაში კი ლოთებს მოედანზე უნდა ევლოთ ფირფიტით ხელში ყველაფერი გაეანიავე, და ოჯახს არაფერი დარჩა. და თუ ლოთები არ გამოსწორდებოდნენ, მათ საკონცენტრაციო ბანაკებში

*ჰომოსექსუ-
ალები და ა.შ.*

Arbeit macht frei

აგზავნიდნენ, საერთო კეთილდღეობისთვის რომ ემუშავათ. ჩვერმანულ საკონცენგრაციო ბანაკებში შესასვლელთან ეკიდა ლომუნგი მუშაობა გაძლევს თავისუფლებას და საბჭოთა საკონცენგრაციო ბანაკებში შესასვლელთან ეკიდა ლომუნგი მიბანდასახული შრომით გეგმის შესრულებისკენ და გამარჯობის მაგივრად, კომუნისტები ამბობდნენ დიდება შრომას, ვინაიდან დარწმუნებული იყვნენ, რომ შრომა მიშენელოვანი იყო, და თუ ყველა იმუშავებდა, კომუნიზმი გაიმარჯვებდა მთელ მსოფლიოში. ის ხალხი კი რომელიც დიდება შრომას მაგივრად ამბობდა გამარჯობას, ან, დიდება ღმერთს, ეჭვს ბადებდა და მეზობლები ამბობდნენ, რომ ისინი ცუდი პაგრიოტები არიანო.

როცა ნაცისტებმა 1933 წელს არჩევნებზე გაიმარჯვეს და ხელისუ-

ფლებაში მოვიდნენ, ბევრი ისეთი კანონი მიიღეს, რომელიც ებრაელებს სხვადასხვა რამეს უკრძალავდა. ებრაელებს არ შეეძლოთ დაეკავებინათ საჯარო თანამდებობები, ემუშავათ ჯარში, იუსტიციაში ან მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში, მათ ეკრძალებოდათ სიარული საცურაო აუზებსა და კინოთეატრებში, ხოლო პარკებში დაჯდომა შეეძლოთ მხოლოდ იმ სკამებზე, რომლებიც განკუთვნილი იყო მხოლოდ მათთვის და შეღებილი იყო ყვითლად, ერთი შეხედვითაც რომ ეცნოთ. ებრაელ ბავშვებს არ შეეძლოთ სკოლაში და კარუსელზე სიარული, და ნაცისტებს იმედი ჰქონდათ, ებრაელები მიხვდებოდნენ, რომ გერმანიაში არ სურდათ მათი ყოფნა და სხვაგან წავიდოდნენ. ნაცისტებმა, ასევე, მოაწყვეს გადაგვარებული ხელოვნების გამოფენა, ENTARTETE KUNST, სადაც გამოფე-

გადაგვარებული
სელოვნება

ნილი იყო ებრაელი ან მოებრაელო მსაგვრების და მოქანდაკეების, გადაგვარებული და გაუკუღმართებული ნაწარმოებები გერმანელი ხალხი რომ გაეფრთხილებინათ იმ საშიშროების შესახებ, რომელიც თან ახლდა ხელოვნების არაჯანსაღ გაგებას. ნაცისტები თელიდნენ, რომ ხელოვნება მნიშვნელოვანია, და რომ გადაგვარებული ხელოვნება პირველი ნაბიჯია სამოგადობისკენ, სადაც ყველაფერი გასდება გადაგვარებული, და სწორედ ამის შესახებ უნდოდათ გაეფრთხილებინათ გერმანელი ხალხი. ისინი, ასევე, აწყობდნენ დემონსტრაციებს და სპარტაკიადებს ალეგორიებითა და ადამიანის სხეულის სურათებით და ამბობდნენ, რომ გერმანელებს არ შეეძლოთ ხელოვნების გარეშე ცხოვრება, ვინაიდან ხელოვნება გერმანელ ხალხში ისევეა ჩამჯდარი, როგორც ნაჯახი

თავის ტარში, და იწვევდნენ გერმანულ მუშებს გერმანულ ოპერებზე და აწყობდნენ სვლებს და ა. შ. და ამბობდნენ, რომ გერმანული ხელოვნება არ უნდა იყოს დამალული მუშეუბებსა, გალერეებსა და ბურჟუაზიულ სალონებში, ვინაიდან ხელოვნება ყველას ეკუთვნისო. და 1935 წელს მიიღეს კანონი, რომელიც კრძალავდა შერეულ ქორწინებას ებრაელებსა და გერმანელებს შორის, რათა არიული სისხლი და გერმანული ხელოვნება გადაერჩინათ ებრაელობის დამღუპველი გავლენისგან. ებრაელებს კი საყელოზე და მურგზე ექვსქიმიანი ვარსკვლავი უნდა ეტარებინათ, არ უნდა ემგზავრათ ავგობუსით და გრამვაით და არ უნდა გაერეცხათ სარეცხი არიულ სამრეცხაოებში. და, 1938 წლის ნოემბრის ერთ ღამეს გერმანიის საიდუმლო პოლიციის წევრებმა დაარბიეს ებრაელების მაღაზიე-

*გერმანული
ხელოვნება*

ბი, ცეცხლი წაუკიდეს სინაგოგებს, აწამებდნენ, ან კლავდნენ ქუჩაში შემხვედრ ყოველ ებრაელს, რათა დაეშინებინათ ისინი და ამით დაეჩქარებინათ მათი წასვლა გერმანიიდან. და ამასთან დაკავშირებით, პროპაგანდის მინისტრმა განაცხადა, რომ ეს იყო გერმანელი ხალხის პასუხი, გერმანელ სამხედრო აგაშეზე თაყვანსმამე, რომელიც ერთმა პოლონელმა ებრაელმა განასორციელა პარიზში. ამ ღამეს, შემდეგ, ბროლის ღამე დაარქვეს, რადგანაც ებრაელების მალაშების 7200 ვიგრინა ჩაიმსხვრა და ქუჩებში უამრავი ნამსხვრევი ეყარა. გერმანიის მთავრობამ კი ებრაელებს კოლექტიური ჯარიმა დააკისრა ერთი მილიარდი რეიხის მარკის ოდენობით იმიტომ, რომ მათ გამოიწვიეს გერმანელი ხალხის სამართლიანი რისხვა. და შვეიცარიის მთავრობამ გერმანიის სახელმწიფო ორგანოებს მოსთხოვა

ებრაელების სამღვარგარეთის პასპორტებზე აღენიშნათ მთავრული ასო J, შვეიცარიის პოლიციელებს სამღვარგე რომ შეძლებოდათ, ეცნოთ ის ებრაელიც კი, რომელიც ებრაელს არ გავდა. და, იმ ქვეყნებში, სადაც ძლიერი იყო გერმანული უმცირესობა, პოლონეთში და ჩეხოსლოვაკიაში, ომის შემდეგ მოაწყეს მათი მასიური გადასახლება, და ბრნოში გერმანელებს მაჯაზე თეთრი სამაჯური, დიდი ასომთავრული N უნდა ეგარებინათ, მათ არ შეეძლოთ ემგზავრათ გრამვაით ან გროლეიბუსით. შვეიცარიის მთავრობას კი ეშინოდა, რომ გერმანიის მთელი ებრაელები გადასახლდებოდნენ შვეიცარიაში და ამით იქ დაირღვეოდა ეთნიკური თანაარსებობისა და ეროვნულ კონსენსუსის პრინციპები. გერმანელებად კი ითვლებოდნენ ის ებრაელებიც, რომლებიც ომამდე ჩაწერილები იყვნენ

სასელმწიფო დაწესებულებებში გერმანელებად, ან ქონდათ გერმანული გვარები, და ის ებრაელებიც, რომლებსაც, მართალია, ჩესური გვარი ქონდათ, მაგრამ არ ლაპარაკობდნენ ჩესურად, ასო J, ნიშნავდა JUDE ებრაელს, ხოლო შვეიცარიის კონფედერაციის საყრდენი ბოძები კი, ეთნიკური თანაარსებობა და ნაციონალური კონსენსუსი იყო.

ასალგამრდები

მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ დემოკრატიულ ქვეყნებში დიდი მნიშვნელობა შეიძინა ასალგამრდობამ, რადგანაც შეიქმნა მომხმარებელი საზოგადოება, როცა ასალგამრდები ხელავდნენ მათთვის საინგერესო რაღაცის რეკლამას, უნდოდათ, რომ ის მშობლებს ეყიდა მათთვის. მომხმარებელ საზოგადოებაში ასალი თაობები ბავშვებს მაგერიალურად უზრუნველყოფილებს ზრდიდნენ, მათ ქონდათ ქულები და ფესსაც-

მელები, ცარცი და კონსტრუქტორები, და მშობლებს დასცინოდნენ, როცა ისინი ყვებოდნენ, როგორ დადიოდნენ სკოლაში ფესშიშველა, ქუდი საერთო ქონდათ ძმებთან და ა.შ.. და, როცა ასალგაზრდები გაიზარდნენ, თქვეს, რომ მომხმარებელი საზოგადოება ადამიანს ამონებს და საჭიროა ახალი სამყაროს შექმნა, სადაც არაეინ იქნება დამონებული. და სამოციან წლებში ასალგაზრდებმა ამბოხი დაიწყეს მომხმარებელი საზოგადოების და დამონების, ომებისა და რასიზმის და ა. შ. წინააღმდეგ. პირველად ასალგაზრდები აჯანყდნენ შეერთებულ შტატებში, რადგან, იმ დროს ამერიკელები ომს აწარმოებდნენ ვიეტნამში და ყველაზე უფრო პროგრესულები იყვნენ სამომხმარებლო საქმეში, და ქონდათ აბაზანა და გელეფონი და არ უყვარდათ მანგები, მაშინ როცა ასალგაზრდები ამბობდნენ,

*ამერიკელები
ყველაზე უფრო
პროგრესულები
იყვნენ*

რომ ზანგები კაცობრიობას ამდი-
დრებენო. ვიეგნამის ომი ისგო-
რიაში პირველი საგელევიზიო ომი
იყო, მსგავსად მეორე მსოფლიო
ომისა, რომელიც პირველი რადიო
ომი იყო ისგორიაში, ზანგებს კი, არ
შეეძლოთ მაღალი პოსტები დაეკა-
ვებინათ არმიაში, დამჯდარიყვნენ
არა მათთვის განკუთვნილ ადგილზე
ავტობუსში და შესულიყვნენ თეთრი
მოქალაქეებისთვის განკუთვნილ
ტუალეტში. ბოგ ტუალეტში შესვლა
მხოლოდ თეთრ მოქალაქეებს შეე-
ძლოთ, ზანგებს კი სხვა უნდა მოე-
ძებნათ, ბოგიც გაყოფილი იყო ორ
ნაწილად, ერთზე ეწერა თეთრე-
ბი, მეორეზე ფერადები, ვინაიდან
წარწერა ზანგები, შეიძლება მათ
გულში მოხვედროდათ. სახელმ-
წიფო სკოლებიც ორი სახის იყო,
ცალკე თეთრების და ცალკე შავები-
სთვის, კარუსელებიც და კიბეებიც

საბავშვო მოედნებზე, სადგომებიც და სკამებიც პარკებში, და ზოგიერთ ქალაქში სატელეფონო ჯისურებიც. ასიმილაციურ იმიგრაციული მოდელის მიმდევრები ამბობდნენ, რომ ეს სეგრეგაციის გამოხატულებაა, რომელიც ინტეგრაციული პოლიტიკის კანონზომიერი შედეგიაო, ხოლო ინტეგრაციული მოდელის მიმდევრები კი ამბობდნენ, რომ ეს სეგრეგაცია კი არა, დიფერენციალიზმია, ისე კი, ბანკები თავისიანებთან უკეთესად გრძნობდნენ თავს, და თეთრ მოქალაქეთა საზოგადოება მათ არც სჭირდებათო.

*ბანკები
უკეთესად
გრძნობენ თავს*

როცა ხალხმა ღმერთისადმი რწმენა დაკარგა, გმების ძიება დაიწყო, როგორ გამოესაგათ მსოფლიოს აბსურდულობა და მოიფიქრეს ფუტურ-იზმი და ექსპრესიონიზმი, დადაიზმი და სიურეალიზმი, ეგზისტენციალიზმი და აბსურდის თეატრი. დადაისგ-

კარამუკ მუკ
მუკ

ებს კი უნდოდათ, ბოლო მოეღოთ
ხელოვნებისთვის და ისეთ რაღაცეე-
ბს იყენებდნენ ხელოვნებაში, რასაც
ადრე არ ხმარობდნენ, მავთულები
და ასანთი, ლოზუნგები და საგაზე-
თო სათაურები, სატელეფონო წიგნი
და ა.შ., და ამბობდნენ, რომ ეს იყო
ახალი და აბსოლუტური ხელოვნე-
ბა. ფუტურისტები წერდნენ ლექსებს,
რომელშიც ბევრი გაუგებარი სიტყ-
ვა იყო, მაგალითად, კარამუკ მუკ
მუკ ღუმ ღუმ ღუმ, და პროპაგან-
დას უწევდნენ ექსპრესიულ ტიპო-
გრაფიას, ექსპრესიონისტები და და-
დაისტები ლექსებს წერდნენ ახალ,
გაუგებარ ენებზე, რათა ეჩვენებინ-
ნათ რომ ყველა ენა თანასწორია,
გასაგებიც და გაუგებარიც, მაგალ-
ითად, BAMBLA O FALLI BAMBLA
სიურეალისტები კი, თავის მხრივ,
პროპაგანდას უწევდნენ ავტომა-
ტურ დამწერლობას და გაუსვითელ

მეგაფორებს, მაგალითად წერდნენ, ჩემი საცობის აბაზანა ისეთია, როგორც შენი მაგლის თვალები და განმარგავდნენ, რომ ამ ლექსის ამრი ავტომატურად იღვრება წყაროსავით და ეს, თანაბრად, როგორც ფიზიკური, ასევე მეგაფიზიკურიც არისო. ეგზისტენციალისტები კი ამტკიცებდნენ, რომ მეგაფიზიკა დაცემას განიცდის და ყველაფერი სუბიექტურია, თუმცა ობიექტურობა მაინც არსებობს, და აქ ჩვენ არასწორედ ვუდგებით საკითხს, რადგან ყველაზე მნიშვნელოვანი ინტერსუბიექტურობა არისო. ლაპარაკია იმაზე, რომ ყველაფერი იყოს აუთენტური, და რომ ისტორია და მისი მოძრაობა გამომდინარეობს ფილოსოფიური კითხვისგან, შეუძლია თუ არა ადამიანს ჭეშმარიტი ურთიერთობანი, და თუ შეუძლია, მაშინ ისტორია შეიძლებოდა ყო-

*გრანსცედენტური
ინსტანციის
განახლება*

ფილიყო უფრო გონივრული, ვიდრე აქამდე, განახლებული რომ ყოფილიყო გრანსცედენტური ინსტანციაო. და ლინგვისტები კი ამბობდნენ, რომ კომუნიკაცია არის მხოლოდ დეკონსტრუქციის მეთოდის საკითხი და რომ დეკონსტრუქცია შესაძლებელია სხვადასხვა ხერხით. ხან-შიშესული ხალხი კი ამბობდა, რომ ურთიერთობის საქმე ცუდად არის, ვინაიდან ხალხს აღარ შეუძლია ერთმანეთის თვალებში შეხედვა და თვალს არიდებენ, შემთხვევით თუ შეხედეს ვინმეს თვალებში, და რომ დღეს, თვალებში მხოლოდ უსინათლოებს უყურებენო.

პირველ მსოფლიო ომში დაიღუპა ცხრა მილიონ ნახევარი მამაკაცი და ექვსასი ათასი ქალი. და ექვსი მილიონი მამაკაცი და ორასი ათასი ქალი გახდა ხეიბარი. და შვიდმა მილიონმა ქალმა დაკარგა ქმარი,

და ცხრა მილიონმა ბავშვმა და-
კარგა მამა. და ქვეყნები იყვნენ ვა-
ლებში, და მთავრობები ბეჭდავდნენ
ფულს, რომლითაც არაფრის ყიდვა
არ შეიძლებოდა, და იბრდებოდა
ინფლაცია, და გერმანიაში ინფლა-
ცია 1923 წელს გაიზარდა 2,3 მილ-
იონ პროცენტით, და ერთი კვერცხი
ღირდა დაასლოებით 810 ბილიონი
მარკა, და, როცა ვინმე ფურნის
პურის საყიდლად მიდიოდა, ფული
ურმით მიქონდა. და ბევრს უნდოდა
ძირეულად შეეცვალა ძველი სა-
მყარო და შედიოდნენ კომუნისგურ
და ფაშისგურ პარტიებში. სხვები კი
იგონებდნენ ომამდელ ევროპას და
ენაგრებოდათ ის დრო, რომელსაც
LA BELLE EPOQUE შეარქვეს, ანუ
მშვენიერი ეპოქა. ოქროს ხანა
იყო ხანა, როცა განვითარებულ
სამრეწველო ქვეყნებს თავსაყრე-
ლად ქონდათ ყველაფერი, ხოლო

ოქროს ხანა

კოლონიურ მაღაზიებში იყიდებოდა ეგზოტიკური ხილი, შოკოლადი და რასათ ლუსუმი და ხალხი ფიქრობდა, რომ ახალი საუკუნე სამუდამოდ დაემშვიდობებოდა სიღარიბეს და მძიმე შრომას და ხალხი იცხოვრებდა კარგ პირობებში და ჰიგიენურად, და რომ სავალდებულო სასკოლო განათლება აღმიანს უკეთესს და უფრო ადამიანურს გახდიდა. მშვენიერ ეპოქაში ადამიანები უფრო მოკრძალებით ექცეოდნენ ერთმანეთს, და დამნაშავენიც უფრო თავაზიანები იყვნენ და არ ესროდნენ პოლიციელებს, ხოლო ახალგაზრდები პატივისცემით და ფამილარობის გარეშე იყვნენ ერთმანეთის მიმართ და ქორწილამდე არ ქონდათ სექსი, და თუ რომელიმე ახალგაზრდა კაცი ქალიშვილს, რომელიც სამუშაოდან სახლში ბრუნდებოდა, გააუპატიურებდა მინდორში, და ის დაფესმძიმდებოდა, ქალი ბავშვს საბავშვო

სასლში აგზავნიდა, სადაც მასზე
ბრუნავდნენ სახელმწიფო სარჯზე,
და, თუ ვინმე საჭესთან მჯდომი ქა-
თამს გადაუვლიდა, ის მანქანიდან
გადმოდიოდა და ქათმის საფასურს
იხდიდა. და, მამაკაცები ქუდს იხ-
დიდნენ და არ უყურებდნენ იმ ქალს,
ვისთანაც მისალმება არ უნდოდათ,
ინგლისში კი მამაკაცები იცდიდნენ,
სანამ ქალი ნიშანს მისცემდა, რომ
შეიძლებოდა მასთან მისალმება,
საფრანგეთში კი მამაკაცები ხელ-
თათმანზე ეამბირებოდნენ ქალებს,
ქალები კი ცხვირსახოცს ძირს აგ-
დებდნენ, რომელსაც მერე მამაკ-
აცები იღებდნენ და თავის დაკვრით
უბრუნებდნენ მას, და ქალები არ
ეწეოდნენ, იმიტომ რომ ეს ითვლე-
ბოდა უხამსობად, კაცები კი ეწეოდ-
ნენ სიგარებს და ყალიონს, ყნო-
სავდნენ თუთუნს და დრო და დრო
ხელს ისვამდნენ ულვაშზე. კვირაო-
ბით კი ხალხი დადიოდა ეკლესიაში

ნაკლებად ყნოსავდნენ თუთუნს

წირვაზე, ქალაქიდან კი, რკინიგზით მიდიოდნენ სააგარაკო ადგილებში, და ქალბატონებს ესურათ მაქმანებიანი ჩაჩები, ბატონებს კი — კუბოკრული ბრიჯები, ერთმანეთს ბურთს ესროდნენ და იცინოდნენ, და ამაზე, შემდეგ, სურეალისტები და ფსიქონალიტიკოსები ამბობდნენ, რომ ის ბურთი არსებითად, სექსუალური სიმბოლო იყო. ომის შემდეგ იმაგა ქორწინებაისგარეშე შვილებმა, უპაგრონო ბავშვთა თავშესაფრებმა და საგოგონებმა, სამაგიეროდ, ნაკლებად ყნოსავდნენ თუთუნს, რადგან ის არაჰიგიენური იყო.

იელოვას მოწმეებს სჯეროდათ, რომ ქრისტე დედამიწაზე უკვე მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს დაბრუნდა, რომ ის უჩინარია და მისი დანახვა შეუძლოთ მხოლოდ რჩეულებსა და ხელდასმულებს. საუკუნის დასაწყისში მათ გამოთვალეს,

რომ წარმართული ეპოქა 1914 წელს დასრულდებოდა და დაიწყებოდა მილენიუმი, და მაშინ, მორწმუნეებს შეეძლებოდათ მიეღწიათ ცხონებისთვის, შემდეგ კი ყველას გამოეცხადებოდა ქრისტე. და როცა, 1914 წელს დაიწყო, პირველი მსოფლიო ომი, ისინი ამბობდნენ, ეს იმას მოასწავებს, რომ ცაში დიდი ბრძოლა მოხდა, საგანა მიწაზე ჩამოაგდეს, და აქედან მომდინარეობს მეოცე საუკუნის უბედურება, რომ ეს არის ღმერთის მიერ გამოგზავნილი უკანასკნელი გამოცდა, და უკანასკნელი შესაძლებლობა მათთვის, ვისაც უნდა რომ გადარჩესო. პირველი მსოფლიო ომი დაიწყო, როცა სარაევოში ავსტრიის ერცჰერცოგზე თავდასხმა მოხდა, რომელშიც მონაწილეობას იღებდნენ საიდუმლო ორგანიზაცია შავი ხელის შეთქმულები. შეთქმულებმა გაბეთ-

მილენიუმი

შეთქმულები

ში ამოიკითხეს რომელი გზით გაივლიდა ერცჰერცოგი რაგუმისკენ, სადაც მას ელოდებოდა ბურგომისტრი სიგყვით და ფურშეგით, დადგნენ სანაპიროს ორივე მხარეს, ჯიბეში ყუმბარებითა და რევოლვერებით და უცდიდნენ, როდის ჩაივლიდა ერცჰერცოგი. და ავსტრიამ ომი გამოუცხადა სერბებს, და გერმანელებმა ომი გამოუცხადეს რუსებს და ფრანგებს და ბელგიელებს და ა.შ. მსოფლიოს დასასრული დანიშნული იყო 1925 წლისთვის, მაგრამ როცა არაფერი არ მოხდა, იელოვას მოწმეებმა თქვეს, რომ ამას არ ქონდა მნიშვნელობა, არამედ მნიშვნელობა ქონდა იმას, თუ ვინ მოხვდებოდა ცაში. და გამოთვალეს, რომ გამორჩეული ადამიანი 144000 იქნებოდა, ისინი იცხოვრებდნენ ცაში და იქიდან დაიწყებდნენ დედამიწის მართვას. ხოლო ისინი, ვინც მათი მოძღვრება სიცოცხლეშივე

მიიღო, იცხოვრებდნენ დედამიწაზე მარადიულ ნეგარებაში, მანამ არ დაიწყებოდა ასალი სამყარო. ასალი სამყარო, ძველი სამყაროს დასასრულის შემდეგ უნდა მოსულიყო, რის შესახებაც თქვეს, რომ ის ახლოვდებოდა, მაგრამ ზუსტ თარიღს უკვე აღარ ასახელებდნენ. და ავსტრიის პოლიციამ, რომელმედაც ამბობდნენ, რომ საუკეთესო იყო მსოფლიოში, ხუთი მთავარი შეთქმული დააკავე და სასამართლოს გადასცა და მათ სამუდამო პაგიმრობა მიუსაჯეს. შეთქმულები სასჯელს გერემინას ციხეში იხდიდნენ ჩეხეთში, სამი მათგანი ომის დროს მოკვდა, და დარჩენილი ორი, ომის შემდეგ, ეროვნული გმირი გახდა, ერთერთი მათგანი კი ბელგრადის უნივერსიტეტში ფილოსოფიას ასწავლიდა და 1937 წელს იუგოსლავიის მთავრობას შესთავაზა ქვეყნიდან გაესახლებინა კოსოვოს

ძველი სამყაროს დასასრული

ალბანელები, ვინაიდან ამ ეთნოსის ადგილი იუგოსლავიაში არ იყო. და, როცა ის 1990 წელს გარდაიცვალა, სერბებმა კოსოვოში ალბანური სკოლები დახურეს და აკრძალეს ალბანური გაზეთები და დაშალეს ალბანური პოლიტიკური გაერთიანებები და შექმნეს სახალხო მილიცია, რომლის ამოცანა იყო ალბანელებისთვის ეგრძნობინებინათ, რომ იუგოსლავიაში მათი ყოფნა არ უსაროდათ. ძველამე უცყუარი ხერხი, რითაც ამას ალბანელებს მიახვედრებდნენ, იყო გეროროისგული აქტები, სახლების გადაწვა, მალამიების გაპარცვა და ა. შ. და დასავლეთის ქვეყნებმა გადაწყვიტეს, რომ ხდება გენოციდი, და დაიწყეს საჰაერო თავდასხმები სერბეთზე, რომ აეძულებინათ სერბეთის მთავრობა დაეწყო მოლაპარაკება. საჰაერო თავდასხმები გრძელდებოდა სამოცდათვრამეტი დღე, და ეს იყო

პირველი საერთაშორისო სამხედრო კონფლიქტი, ევროპაში 1945 წლის შემდეგ, და პირველი ომი, რომლის დროსაც არ დალუპულა გამარჯვებულის არცერთი ჯარისკაცი, და სამხედრო სტრატეგები ამბობდნენ, რომ ეს იყო იმედის მომცემი შემთხვევა მომავლისთვის, რომ მომავალ ომებში აღარავინ დაილუპებოდა, მგრის გარდა.

*იმელი
მომავალში*

ფსიქიატრები ამბობდნენ, რომ პირველმა მსოფლიო ომმა ბევრში გამოიწვია იმ ტრავმების გაღვიძება, მანამდე ქვეცნობიერში რომ ქონდათ მიმალული, და ოციან და ოცდაათიან წლებში ხალხი გახდა ნევროსტენიული, რადგან არ იყვნენ ადაპტირებული შინაგან, თუ გარეგან მდგომარეობასთან, და, სამოციან წლებში, ევროპაში, ქალების 25% და კაცების 15% იყო ნევრასტენიული, და ჟურნალისტები ამბობდნენ,

*კულტურული
ცვლილება
საზოგადოებაში*

რომ ეს იყო საუკუნის ავადმყოფობა. სამოცდაათიან წლებში, კვლავ დაიწყო მაგება დეპრესიით გაწამებულ ადამიანთა რაოდენობამ, და საუკუნის ბოლოს ყოველი მეხუთე ადამიანი ევროპაში იყო დეპრესიული. სოციოლოგები ამბობდნენ, რომ ნევროზები და დეპრესია ასასავს კულტურულ ცვლილებებს მეოცე საუკუნის დასავლეთის საზოგადოებაში. და, რომ ნევროზი ასასიათებს საზოგადოებას, რომელშიც დომინირებს დისციპლინა, იერარქია და საზოგადოებრივი აკრძალვები, და, რომ ეს დანაშაულის გრძნობის პათოლოგიური გამოვლინებაა. დეპრესია, კი არის უუნარობისა და სიცარიელის შეგრძნების პათოლოგიური გამოვლინება. და, რომ თავიდან, ეს ადამიანები ნევროსტენიულები იყვნენ, იმიტომ, რომ აკრძალული რამის გაკეთება სურდათ, არადა, არ შეეძლოთ, ვინაიდან ის აკრძა-

ლული იყო, მაგრამ, როცა აკრძალ-
ვას არღვევდნენ, თავს დამნაშავედ
გრძობდნენ. მოგვიანებით კი, თითქ-
მის ყველაფრის გაკეთების უფლება
რომ მიეცათ, დეპრესიულები გახდ-
ნენ, რადგანაც არ იცოდნენ, მაინც,
რისი გაკეთება სურდათ, და ახალი
პათოლოგიური სუბიექტები ხდე-
ბოდნენ, ფსიქიატრები კი ამბობდნენ,
რომ პათოლოგიური სუბიექტები, ამ
დროის განმავლობაში, მთლიანად
შეიცვალნენ. და სოციოლოგები კი
ამბობდნენ, რომ დეპრესია კომპენ-
საციაა იმ სამყაროს სანაცვლოდ,
რომელშიც ინდივიდუალური თავი-
სუფლება აღარ არის იდეალი, რომ-
ლისკენაც სიმწრით მიისწრაფვი,
არამედ, ის გახდა დაბრკოლება,
რომლის გადალახვაც სიმწრით გიხ-
დება. და, რომ ნევროზი იყო შიში,
აკრძალვების დარღვევის გამო,
დეპრესია კი არის დათრგუნვა, თავ-
ვისუფლების სიმძიმის გამო. ზოგს

*პათოლოგიური
სუბიექტები
შეიცვალნენ*

კი უნდოდა, ყველაფერში დაენასა
რაღაც აზრი და იგანჯებოდნენ ეგ-
ზისტენციალური ფრუსტრაციისგან..
ფსიქოლოგები ამბობდნენ, რომ
ცხოვრების აზრის ძიება გამოწვეუ-
ლია აუცილებლობით, რომ
გამოდენოს მისგან სიცარიელე და
სიკვდილი, და ეს იძლევა უფრო ინ-
ტენსიური ცხოვრების საშუალებას.
ოთხმოციანი წლების ბოლოს კი
ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო
ორგანიზაციამ განაცხადა, რომ
დეპრესია ყველაზე გავრცელებული
პათოლოგიაა დასავლეთ სამყარო-
ში. მაგრამ, ამასობაში, შეერთე-
ბული შტატებიდან დაიწყო ასაღმა
სამოგადოებრივმა აკრძალვებმა
შემოღწევა, არ შეიძლებოდა, მაგ-
ალითად, მოწევა, დამარილება,
ჰომოსექსუალებზე ანეკდოტების
მოყოლა, უქმად ყოფნა და ა.შ. და,
პირიქით, ნებადართული იყო ბევრი
რამ, რაც ადრე იკრძალებოდა. და

ასე და ამრიგად, ერთნი იყვნენ ნევროსტენიულები, მეორენი დეპრესიულები, ზოგი კი იყო ნევროსტენიულიც და დეპრესიულიც ერთდროულად და იღებდნენ ფსიქოგროპულ წამლებს, ფსიქოანალიტიკოსები კი ამბობდნენ, რომ ხალხი ბოროტად იყენებდა ფსიქოგროპულ წამლებს და არასაკმარისად რეგულარულად დადიოდნენ ფსიქოანალიზში. და, რომ წამლებს გრავემები უფრო ღრმად გადააქვთ არაცნობიერში, და ადამიანის მორჩენა შეუძლია მხოლოდ შიშის და დათრგუნვის ვერბალიზაციას და თვითშეგნების შექმნას.

*დათრგუნვის
ვერბალიზაცია*

ოქროს ეპოქაში ადამიანები იყვნენ რასისტები, მაგრამ ჯერ ამას ვერ ხვდებოდნენ, მათ აინტერესებდათ მანგები, პაპუასები და ა.შ., და მოლოგიური ბალები დიდ ქალაქებში, აწყობდნენ ეთნოგრაფიულ

ექსპოზიციებს ველურებით, რომლებიც ბამბუკის ქოხის წინ ისხდნენ თეძოებზე შემოსვეული ტყავებით და ხელით აკეთებდნენ სსვადასსვა ნივთებს, და ხალხი მიდიოდა სანახავად, როგორ ცხოვრობდნენ პაპუასები, აშანგე და გულუკები და ესროდნენ მათ კონფეტებს და შაქრის ნატებს. ეთნოგრაფიულ ექსპოზიციებს წარმატება ჰქონდა, ვინაიდან ხალხს სურდა ენახა როგორ ცხოვრობდნენ მსოფლიოს სსვა მხარეებში და 1900 წელს მსოფლიო გამოფენაზე პარიზში, განვითარებულ ქვეყნებს გექნიკურ სიახლეებთან, ასაღ ხელოვნებასა და ასაღ არქიტექტურასთან ერთად გამოყვანილი ყავდათ, ასევე, აბორიგენები თავიანთი კოლონიებიდან, ნუბიელები, და დაჰომელები, და კარიბები და მალაელები და კანაკები. კანაკები ისხდნენ ბამბუკის ქოხის წინ, ტყავებით თეძოებს გარშემოსვეული და

კანაკები ისხდნენ ქოხის წინ

კაჟით ხესავდნენ ქვის შუბს, თუმცა, ადრე ხელში ერთხელაც არ ჭერიათ არც კაჟი, არც ქვის შუბი, რადგანაც ესენი პაგარა მოხელეები იყვნენ კოლონიალური ადმინისტრაციიდან, საფრანგეთის მთავრობამ სახელმწიფო ინტერესებიდან გამომდინარე მოახდინა მათი რეკრუტირება. და მსოფლიო გამოფენის დახურვის შემდეგ კოლონიურმა მუზეუმმა ისინი გურნეთი გააგზავნა ბელგიაში, გერმანიაში და დანიაში, კანაკები კი მუზეუმის დირექტორს წერილებს წერდნენ და ეკითხებოდნენ როდის შეეძლებოდათ სახლში დაბრუნება და თავიანთი ფუნქციების შესრულება, მაგრამ პასუსი არ მოდიოდა, და ერთ ღლესაც, კანაკები ვაგონიდან, რომლითაც გერმანიაში მოგზაურობდნენ, გაიქცნენ, საფრანგეთში დაბრუნდნენ და ფარულად ჩასხდნენ გემში, რომელმაც ამბობდნენ, რომ ახალ კალედონიაში მიცურავ-

*მეზღვაურები
ამაყები იყვნენ*

და, მაგრამ სინამდვილეში გემი მიემართებოდა ლიბანში. და როცა მეზღვაურებმა კანაკები ტრიუმოში ნახეს, იცნეს, რომ ეს ის კანაკები იყვნენ მსოფლიო გამოფენიდან, და ძალიან ამაყები იყვნენ, კანაკებმა, სწორედ, მათი გემი რომ აირჩიეს, და მეზღვაურებს მიქონდათ მათთან საჭმელი, და არ აძლევდნენ მუშაობის უფლებას, და ეკითხებოდნენ, თუ რამდენ ქვის შუბს აკეთებენ წელიწადში ასალ კალედონიაში. პირველი მსოფლიო ომის შემდეგ ეთნოგრაფიული ექსპოზიციები თანდათან შემცირდა, რადგან, შეერთებული შტატების მხარეზე იბრძოდა 1700000 ბულუსი, ხალხი მიეჩვია მათ და უკვე ნაკლებად აინტერესებდა ისინი.

ასალგამრდები ამბობდნენ, რომ რასიზმი ძველი სამყაროს გადმონაშთია, და საჭიროა ასალი სამყაროს მოფიქრება თავიდან, და,

რომ გელევიზორი და მაცივარი ნაკლებად მნიშვნელოვანია, ვიდრე სიყვარული და ბედნიერება. და მათ არ სურდათ მოესმინათ მშობლები-სგან თუ რა ესწავლათ, რომ ეკრძა-ლებათ მოწვევა, სექსი და გრძელი თმის გარება და ა.შ. და 1968 წელს, დასავლეთ ევროპაში იფეთქა სტუდენტურმა მღელვარებამ, სტუდენტები აგებდნენ ბარიკადებს, დადიოდნენ ფაბრიკებში და არწმუნებდნენ მუშებს, რომ აუცილებელია საზოგადოების ძირეული შეცვლა, კედლებზე აწერდნენ ლურჯი დარჩება ნაცრისფერი, ვიდრე ვინმე არ მოიფიქრებს ლურჯს და იყავით რეალისტები, მოითხოვეთ შეუძლებელი და აკრძალულია აკრძალვა, და ძალაუფლება წარმოსახვას. ისინი იკავენდნენ აუდიტორიებს და თეატრებს, ეწეოდნენ, იყენებდნენ სექსის სხვადასხვა

*ახალგაზრდებს
უნდოდათ სექსი*

არაფორმალ-
ური ამრები

ხერხს და კამათობდნენ პოლიტიკაზე. სამოციანი წლები ისტორიაში აღინიშნება მნიშვნელოვანი ცვლილებებით, ვინაიდან შეიქმნა მაგერიალური კეთილდღეობა, და ქალებსაც კონგრაცეპციებით შეეძლოთ ესარგებლად, და ახალგაზრდები საზოგადოების მნიშვნელოვან ნაწილად იქცნენ, და თანდათან ასაკოვანი მოქალაქეებიც დაკავდნენ სპორტით და ახალგაზრდულად დაიწყეს ჩაცმა, და სექსის დროს იყენებდნენ ყველა ხერხს, და გამოთქვამდნენ გაუცვეთელ და არაფორმალურ ამრებს, და თუ ვინმე არ იყო ახალგაზრდა, სულით მაინც, ის ძველსამყაროს მიეკუთვნებოდა. სოციოლოგები ამტკიცებდნენ, რომ ბურჟაბიული საზოგადოება გაქრა და ის შეცვალა საზოგადოების ახალმა ფორმამ, რომელსაც უწოდებდნენ ადოლესცენტურს, და ამბობდნენ, რომ ეს მოწმობს დასავლეთის

საზოგადოების განვითარებაში რადიკალურ გარდატეხას და, რომ ამაზე დაფიქრებაა საჭირო. ზოგიერთი ფილოსოფოსი კი ამტკიცებდა, რომ ახალგაზრდობის კულტი კაცობრიობის აზროვნების ისტორიაში არის ერთერთი ყველაზე დიდი სისულელე და ნიშანდობლივია, რომ ამით მოვიდნენ ფაშისტებიც და კომუნისტებიც, ხოლო დემოკრატიული საზოგადოებები კი ისე გასულელდნენ, რომ ფაშისტებისგან და კომუნისტებისგან გადაიღეს ახალგაზრდობის კულტიო, თუმცა, სხვანი ამბობდნენ, რომ ასეც უნდა იყოს, რომ ახალგაზრდობა შესაძლოა სულელია, მაგრამ, სამაგიეროდ დინამიურია, და ეს კი უკვე პოზიტიურიაო. სოციოლოგები თვლიდნენ, რომ პოზიტიურობა, იქცა ახალ ფასეულობად დასავლეთ ცივილიზაციაში, მან შეცვალა ტრადიციული ჰუმანისტური ფასეულობანი, რომლებიც

*ახალგაზრდობა
დინამიურია*

უკვე აღარ პასუსობდნენ საზოგადოების მდგომარეობას. პოზიტიურად ყოფნა, ნიშნავდა, რომ ხალხი ნდობით შესედავდა მომავალს და დაკავებული იქნებოდა სპორტით, იცხოვრებდა ჯანმრთელი და ჰარმონიული ცხოვრებით, სისტემატურად ივლიდა ექიმთან და იცოცხლებდა ღრმა მოსუცებულობამდე, მონდომებით იმუშავებდა, პენსიით გაერთობოდა და ახალგაზრდულად ჩაიცივამდა. და უკვე არავის უნდოდა ყოფილიყო გაჭირვებული, და ყველას უნდოდა ქონოდა მაცივარი და უკაბელო ტელეფონი, ძალლი და კატა, კუ და ვიბრაგორი, ეელო სპორტბე და ფსიქოანალიტიკოსთან. კათოლიკე ფილოსოფოსები ამბობდნენ, რომ ყველაფერი ეს შეუძლიათ პროტესტანტებს, რადგანაც ისინი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ მაგერიალურ წარმატებას ღმერ-

თმა თქვა, ხელი გაანძრიე და დაგეხმარებიო, მაშინ როცა კათოლიკებს უფრო სწამდათ ღმერთს ვინც უყვარს, განსაცდელსაც მას უმბადებსო, თავის მხრივ, პროტესტანტი ფილოსოფოსები ამბობდნენ, რომ კათოლიკური ეკლესიის დაცემა ამგვიცებს იმას, რომ მას აღარ შეუძლია ფესი აუწყოს ეპოქას, ამროვნება კი ვითარდება, ხოლო პროტესტანტები თანამედროვენი არიან, მათ პასგორებს შეუძლიათ ითხოვონ ცოლი და სექსი დაიკმაყოფილონ და ამიტომ, უკეთესადაც გაავრცელონ ქრისტიანული ამროვნება სამოგადოებაში, რომელიც ნიჰილიზმმა მოიცვაო. ხალხს კი ქალაქებში ძაღლები და კატები, კუები და მღვის გოჭები მოყავდათ სასლში, რადგან, უენო ქმნილება გაუცხოებულ სამყაროშიც არ გაგყიდის. და ამ ძაღლებს და კატებს

ამროვნება ვითარდება

უენო ქმნილება არ გაგყიდის

ქონდათ თავისი საპარიკმახეროები და სილამაზის სალონები, სპორტული დარბაზები და სარეაბილიტაციო ცენტრები, მორგები და სასაფლაოები და ა.შ. ხოლო ვიეგნამის ომიდან დაბრუნებულმა ამერიკელმა ჯარისკაცებმა ფული შეაგროვეს და 4100 ამერიკელ ძაღლს, რომლებიც ვიეგნამში, დემოკრატიისა და თავისუფლებისთვის ბრძოლაში დაიღუპნენ, ძეგლი დაუდგეს. განვითარებულ ქვეყნებში შეიქმნა ფერმები, რომელსაც სოფლის მუშეუმები, ან სოფლის კუთხეები ეწოდებოდა, და ხალხი ქალაქებიდან ჩამოდიოდა, რომ ენასათ როგორ გამოიყურებოდა ცხენი და ცხვარი ან ძროხა, რადგან სოფლის ცხოველები თანდათან გაქრნენ ქალაქებიდან. და სხვა ცხოველებიც, ზღარბები და ჭოტები, ვასაკები და პეპლები და სოჭოებიც შემცირდა გმებზე და ეკოლოგები ამბობდნენ, რომ

ყველაფერში დამნაშავე დაბინძურებული აგმოსფერო და პესტიციდები, ამონაბოლქვი გაზები და ა.შ. იყო, და ზოგიერთი ეკოლოგი, ღამლამობით თავს ესხმოდა სამედიცნო და ფარმაკოლოგიურ კვლევით ცენტრებს, სადაც მიმდინარეობდა ცხოველებზე ცდები, და ათავისუფლებდნენ მაიმუნებს და ბოცვერებს, გაზუნებს და ძაღლებს, გველებს და ბაყაყებს. და, სულ უფრო და უფრო მეტი ხალხი ფიქრობდა, რომ აუცილებელი იყო ცხოველთა დაცვა, და აყალიბებდნენ ცხოველთა დაცვის საზოგადოებებს. ხანდახან დათვის ან თვალშავას განსაცმელს ჩაიცვამდნენ და ქუჩაში მანიფესტაციებს აწყობდნენ მონადირეების წინააღმდეგ, კორიდის წინააღმდეგ და ცხოველებზე სამეცნიერო ექსპერიმენტების წინააღმდეგ და ამბობდნენ, რომ არაჰუმანურია ცხოველების მოკვლა.

*გრადიციები
იკარგება*

იყო და იკვებებოდა სტაფილოთი და ა. შ. მონადირეები ამბობდნენ, ცხოველებზე იმიტომ ნადირობენ, რომ გრადიცია შეინარჩუნონ, გრადიციები იკარგება, და თანამედროვე ქვეყანაში გრადიციას დიდი მნიშვნელობა აქვსო, და ყოველ წელს რომელიმე მონადირე გახის მაგივრად, სხვა მონადირეს კლავდა, და დანარჩენი მონადირეები უულს ჩამოდიოდნენ და ქერივისთვის ყიდულობდნენ ახალ სარეცხის მანქანას ან სახლისთვის საჭირო სხვა რამეს.

ოქროს ხანა

ოქროს ხანაში, ქალაქებში ჯერ კიდევ ცხოვრობდნენ თხები, ქათმები და ა.შ. მამაკაცები ვირგინულ სიგარებს ეწეოდნენ, ხელს ულვაშზე ისვამდნენ, ხოლო ქუჩებში დადიოდა ელექტრო გრამფაები, ოთხთვალა ეგლები, ეგლები და ცხენებშებმული ომნიბუსები. ცხენებს

ქალაქში იყენებდნენ გვირთის გა-
დასაზიდათ, ვინაიდან საგვირთო
მანქანები თითქმის არ არსებობდა,
ასევე იყენებდნენ მათ არმიშიც და
ქანდარმერიაში. პირველ მსოფლიო
ომში ბევრი ცხენი დაიღუპა, განსა-
კუთრებით აღმოსავლეთ ფრონტზე,
სადაც იბრძოდნენ რუსი, გერმანელი
და ავსტრიელი ცხენოსანი ჯარები,
1916 წელს კი გერმანელი ჯაშუშები
რუმინეთის არმიის საჯინიბოებში
შეიპარნენ და ფურაჟში ჩანასახის
ქოთაო ჩადეს, და 3055 რუმინული ცხ-
ენი მოკვდა. დასავლეთის ფრონტზე
ცხენებს, ძირითადად, იყენებდნენ
ლაშვერვაში და გყვიამფრქვევების
და თოფების, პროღუქების და სან-
გრების გასაკეთებელი დაფების გა-
დასაზიდათ და ცხენოსანი ჯარი ყოვ-
ელთვის მზადყოფნაში იყო, რადგან,
გენერლებს იმედი ჰქონდათ, ქვეითი
ჯარი როცა გაარღვევდა მტრის
საზს და მწყობრიდან გამოიყვანდა

ცყვიამფრქვევთა ბუდეებს, ცხენოსანთა ჯარი გადამწყვეტ გავლენას იქონიებდა ომის შედეგზე, მგერის გაბედული გარშემორტყმით, და 1915 წელს, ფრანგებმა გამოიგონეს ცხენებისთვის სპეციალური აირწინალები. ქალაქში და არმიაში ცხენები ომის შემდეგ შემცირდა, საჯინიბოების უმეტესი ნაწილი დაისურა, ან გადაკეთდა საბავშვო ბაღებად, ვინაიდან საჯინიბოების არქიტექტურა პასუხობდა საბავშვო ბაღების მოთხოვნებს. მეორე მსოფლიო ომის დროს არმიების უმრავლესობამ შეამცირა ცხენების რიცხვი, წითელი არმიის გარდა, რომელსაც საბრძოლო მზადყოფნაში რვაასი ათასი ცხენი ყავდა და უცდიდა, როდის გაუთავდებოდა გერმანელებს ბენზინი ან თავს როდის ამოყოფდა ჭაობებში. იმ დროისთვის, გერმანიაში და ევროპის სხვა ქალაქებში, საჯინიბოების უმრავლესობა გაუ-

ქმდა, ან იყენებდნენ სხვა მიზნებისთვის, ხოლო ბირკენაუ-ს საკონცენტრაციო ბანაკში საჯინიბოებს იყენებდნენ ბარაკებადაც, და ერთ საჯინიბოში 52 ცხენი, ან 1000-1200 პატიმარი ეგეოდა.

მეოცე საუკუნეში მნიშვნელოვანი იყო გრადიციების დაცვა და ბუნებისკენ მიბრუნება, რადგან, მას წინააღმდეგობა შეეძლო გაეწია იმ მნეობრივი კრიზისისთვის, რომელიც ხშირ მოვლენად იქცა, მას შემდეგ რაც ხალხს გაუჩნდა ლოკომოტივები და გემები და ქარხნები, და აღარ შეეძლოთ ჰარმონიული ცხოვრება და მსოფლიო აივსო ძალადობით, სიღარიბითა და უსამართლობით. 1906 წელს კი, გერმანელ და ავსტრიელ ასალგაზრდა ანარქისტების ჯგუფი, რომელსაც ნამდვილი ცხოვრება ცივილიზაციით შეფერილი უნდოდა რომ ეპოვა, შეიკრიბა

*მნეობრივი
კრიზისი*

და გადასახლდა შვეიცარიაში, სადაც შექმნეს კომუნა, და უწოდეს MONTE VERITA, და ბუნებრივ ჰარმონიას იქმნიდნენ ნატურიზმითა და ვეგეტარიანელობით, აგარებდნენ გრძელ თმას, ცეკვავდნენ კოცონოს გარშემო და წარმოთქვამდნენ იდეებს. ასე, ნელ-ნელა ჩამოყალიბდა მოძრაობა, რომელსაც სხვადასხვა ქვეყნის ახალგაზრდებიც შეუერთდნენ. ამ მოძრაობამ, ბუნებასთან ჰარმონიაში მყოფი, ახალი, აბსოლუტური სელოვნება გამოაცხადა და ამბობდა, რომ სელოვნება იყო არა ესთეტიური, არამედ ბიოლოგიური მოვლენა, და რომ ყველაზე აბსოლუტური სელოვნება ცეკვაა, ვინაიდან ის პირველაღია, და რომ ცეკვამ შეიძლება სტიმული მისცეს ახალი სამოგადოებრივი წესრიგის წარმოშობას. და ოცდაათიან წლებში მათი უმრავლესობა ნაცისტებთან გადავიდა, ვინაიდან ნაცისტები

ქადაგებდნენ ბუნების ჰარმონიას და პიროვნების შერწყმას მიწასთან და რასასთან და გამოდიოდნენ ებრაელების წინააღმდეგ, რადგან, როგორც ითვლებოდა, ებრაელებს არ უყვარდათ ბუნება და უნდოდათ ადამიანის აზროვნების დაბინძურება და იქიდან იმის განდევნა, რაც ადამიანს ჰარმონიული ცხოვრების საშუალებას აძლევდა. კომუნის ერთი წევრი კი ნაცისტურ გერმანიაში აღიარებული ქორეოგრაფი გახდა და მან გერმანელი მუშებისთვის მოიგონა ცეკვა ქესტებით, სამხედრო ქარხნებში შრომის ნაყოფიერება რომ გაეზარდა. 1917 წელს კი ერთი იგალიელი ჯარისკაცი თავის დას წერილში წერდა ჩემი თავი დღითი დღე სულ უფრო პოზიტიური მეჩვენება. 1930 წელს კი ერთმა ფრანგმა ექიმმა ახალი ერას დასაწყისი გამოაცხადა, რო-

მელიც იქნებოდა მერწყულის ნიშ-
ნით, შობდა ახალ ადამიანს და
ქვეყანას გააძლიერებდა ომებისა
და ძალადობის გარეშე. 1921 წელს
კი, ერთმა შოგლანდიელმა მას-
წავლებელმა გერმანიაში დააარსა
ექსპერიმენტალური სკოლა, სადაც
ახალი, რევოლუციური და ანგია-
ვგორიგარული მეთოდები სურდა
რომ გამოეცადა, და ამბობდა, სწავ-
ლება, უნდა შეიცვალოს სხვადასხვა
საინტერესო ამბებზე საუბრებით,
ვინაიდან ტრადიციული სწავლება
თავისი არსით არადემოკრატიუ-
ლია და მოსწავლეებში ხელს უწყ-
ობს აგრესიასო. სკოლა ხუთიდან
თექვსმეტ წლამდე ბავშვებისათვის
იყო განკუთვნილი, და როცა მათ
არ უნდოდათ დებატები, შეეძლოთ
სახლში დარჩენილიყვნენ, ან ესეირ-
ნათ ველოსიპედით, ან მეგობრებთ-
ან ერთად ეშენებინათ საიდუმლო
თავშესაფარი, ეს კი, ნამდვილად,

რევოლუციური იყო. და თანდათან, სულ უფრო და უფრო მეტ სალსს სჯეროდა, რომ კაცობრიობა შედიოდა ახალ ერაში, რომელსაც უწოდებდნენ ახალ საუკუნეს და რომელიც უნდა დაწყებულიყო იმ მომენტში, როცა ვზე შევიდოდა მერწყულის თანავარსკვლავედში და გაგრძელებულიყო 2160 წელი; ამ ხნის განმავლობაში გვინის მარცხენა და მარჯვენა ნახევარსფერო გაერთიანდებოდა, მოხდებოდა კაცობრიობის მენტალური მუტაცია და დაიბადებოდა ახალი სულიერება. ახალი საუკუნე უნდა ყოფილიყო ჰარმონიული, სულიერი და ინტერაქტიური, და ვედარავინ ვერავის დაჩაგრავდა, რადგან კაცობრიობა უნდა ასულიყო შეცნობის ახალ საფეხურზე და ყველა ადამიანი უნდა გამსდარიყო სულიერად და ეკოლოგიურად შეგნებული. ადამი-

ხალხს რაღაც
ახალი სწყურია

ანები, რომლებსაც სჯეროდათ ახალი საუკუნის, ამბობდნენ, რომ მერწყული დამდეგი ცვლილების კარგი სიმბოლოა, რადგან, ხალხს რაღაც ახალი სწყურია და მერწყული მათ ამ წყურვილს მოუკლავსო. და, რომ ძველი სამყარო იყო მაგერიალისტური, მექანიცტური და ანალიტიკური, ანალიტიკური მეთოდი კი აქეუცმაცებს საგნების რეალობას, მაშინ როცა რეალობა სინთეტიკურად უნდა იყოს განხილული. და, რომ დასავლეთის კულტურამ ხალხს სეების დათვლა ასწავლა გყეში, მაგრამ არაფინ არ ხედავს ამ გყესო. ადამიანებს, რომლებსაც სჯეროდათ ახალი საუკუნის, სურდათ დაბრუნებოდნენ კაცობრიობის ერთობის სულიერ ფესვებს და შერწყმოდნენ კოსმიურ ენერგიას და სთვლიდნენ, რომ აუცილებელია გადაიხედოს ახალგამრდების აღრმდა, ვინაიდან ახალი საუკუნე თავს სრულად ვერ

შერწყმა ენერ-
გიასთან

გამოავლენს, მანამ ხალხი ძველებურად იაზროვნებს, და ამბობდნენ, რომ ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანი იყო ჰარმონია, ვინაიდან ის აძლევდა გვინის ნახევარსფეროებს თავისუფალი კომუნიკაციის საშუალებას, ხოლო ნახევარსფეროების კომუნიკაცია კი საშუალებას მისცემდა ყოველ ადამიანს შეეცნო თავისი მეორე მხარე, (ანუ მეორე მე).

1950 წელს კი პაპმა გამოაცხადა, რომ ევოლუციის თეორია, რომლის მიხედვითაც ადამიანები წარმოიშვნენ მაიმუნებისგან, სამანწკებისა და კვარკებისგან და ა.შ. არ ეწინააღმდეგება რწმენას ადამიანში და იმ მისიაში, რომელიც ღმერთმა მას დააკისრა, და თუ სხეულის ძარღვი წარმოიშვა რომელიმე ცოცხალი მაგერიისაგან, რომელიც წინ უძღოდა მას, სული შექმნა ღმერთმა და, რომ შექმნა იგი სწრაფად, და-

*როგორ და
რაგომ შეიქმნა
ადამიანი*

საწყისშივე, იმავე წუთს, როცა ადამიანის სხეულმა საბოლოო სახე მიიღო. სხვა პაპმა კი 1996 წელს, გამოაცხადა, რომ ევოლუციის თეორია ალბათ სწორია, მაგრამ ვერ პასუხობს მეტაფიზიკურ კითხვებს, ამისთვის კი, არსებობს რელიგია და ამბობდა, რომ მეცნიერებას, სავარაუდოდ, შეუძლია პასუხი გასცეს კითხვაზე, როგორ შეიქმნა ადამიანი, ბიბლია კი პასუხობს კითხვაზე, რატომ შეიქმნა ადამიანი. და რომ ის შესაძლებლობას იძლევა გავიგოთ წინააღმდეგობა ცხოველური სახის ფიზიკურ მემკვიდროებობასა და ონტოლოგიურ წყვეტას შორის, რაც გამოიწვია ადამიანის მოსვლამ. ხალხი, რომელსაც არ სწამდა არც ღმერთის, არც ახალი საუკუნის, არც უცხოპლანეტელების, არც სულიერი ელემენტების და ა.შ. ამბობდა, რომ ადამიანი წარმოიშვა სრულიად შემთხვევით, რომ სა-

მყარო აბსურდულია და ბუნების არ უნდა გჯეროდეს, იმიტომ რომ ის ანომალურია და სისულელეა მასში რაიმე აზრი ეძებო. სოლო, სხვა ადამიანები, რომელთაც ღმერთის და სამყაროს შექმნისა სწამდათ, ამბობდნენ, რომ ევოლუციის თეორია არის საგანის მცდელობა პაგივი აყაროს ადამიანს, და რომ პაპი საგანის მსახურია, და 1930 წელს ერთმა ბაპგისგმა პასგორმა, გააკეთა ასოთხმოცი მილიონი წლის ასაკის ადამიანის გერუი, რომ დაემგვიცებინა, ადამიანი იმდენივე წლის იყო, რამდენისაც, დინოზავრი. ევოლუციინისგები ამბობდნენ, რომ ეს უბრალოდ სირცხვილი და თავის მოჭრა არის, კრეაციონისგები კი ამბობდნენ, რომ სირცხვილი და თავის მოჭრა იმის მგვიცებაა, რომ ადამიანი, თითქოს, მაიმუნისგან წარმოიშვა, და რომ ევოლუციის თეორია იდეოლოგიური თაღ-

ბუნება ანომალურია

ადამიანი
სწორედაც
არის მაიმუნი

ლითობაა და ადამიანს ართმევს იმას, რაც მისთვის ყველაზე უფრო დამახასიათებელია, საკუთარი თავის შეცნობა, სრულყოფილებისაკენ სწრაფვის ნებისყოფა, შრომა და ა.შ. ევოლუციონისგები კი ამბობდნენ, რომ საკუთარი თავის შეცნობა და ნებისყოფა სრულყოფილებისკენ სწრაფვაში, ცხოველებთანაც შეიძლება შეგვხვდეს, კომუნისგები კი ამბობდნენ, რომ ადამიანი, კაცმა რომ თქვას, სწორედაც არის მაიმუნი, რომელმაც შრომა დაიწყო, მაგრამ მოგიერთი ევოლუციონისგები ამას არ ეთანხმებოდა და ამბობდა, რომ ბუნებას აზრი აქვს თავისთავადაც, ყოველგვარი შრომის გარეშე. სხვა ევოლუციონისგები, თვლიდნენ რომ შრომა მნიშვნელოვანია, და რომ სოციალური მეცნიერება ემორჩილება იმავე კანონებსა და მექანიზმებს, რასაც ბიოლოგია, და რომ ზედმეტი სამედლიცინო მომსახურება

და სოციალური უზრუნველყოფა და
ა. შ. მხარს უჭერს ხალხში უსაქმურ-
ობას და ამუსრუტებს კაცობრიობის
განვითარებასო.

კომუნისტები ამბობდნენ, რომ
ღმერთი არ არსებობს, არსებობს
მხოლოდ მაგერია, და საჭიროა
ახალი მსოფლიოს აშენება, სადაც
გამეფებული იქნება სამართლიანო-
ბა თითოეული ადამიანისთვის, ვინც
საქმისთვის ყველაფერს იღონებს,
და არავის აღარ შეშურდება სხ-
ვისი, რადგანაც ყველას ექნება
ყველაფერი და არავის არაფერი
ექნება ისეთი, რაც სხვებს არ ექნება.
მაგრამ, ვიდრე ახალი მსოფლიომდე
მივლენ, ძველი უნდა ფესვებიანად
ამოიძირკვოს, და ხალხმა ახლებუ-
რად უნდა ისწავლოს ამროვნება,
რადგან ახალი ამროვნების გარეშე,
ვერ შედგებაო ახალი მსოფლიო.
იმასაც ამბობდნენ, რომ ყოველმა

*ახალი
მსოფლიო*

*ხალხმა ახლე-
ბურად უნდა
ისწავლოს ამ-
როვნება*

ადამიანმა უნდა აირჩიოს, პროგრესის მხარეზე დგომა უნდა თუ არა, წინააღმდეგ შემთხვევაში, მას ისტორიის ქარიშხალი წააქეცავს. კომუნისტები ფიქრობდნენ, რომ ისტორია, ფაქტიურად, ოქტომბრის რევოლუციით დასრულდა, რადგან კომუნიზმი ადამიანთა საზოგადოების ისტორიის ამროვნების მწვერვალია, და მთელ მსოფლიოში მისი გამარჯვება მსოფლიო დროის ამბავია, და ამის შემდეგ ისტორიის გაგრძელების აუცილებლობის მიზეზი აღარ იქნებაო. და ამბობდნენ კიდევ, რომ კომუნიზმი არ არის პოლიტიკური რეჟიმი, არამედ არის ისტორიული კატეგორიაო, და მათთვის, ვისაც ეს არ ესმოდა და ძველებურად ამროვნებდა, ანუ, გამყიდველებისთვის და ეკონისტებისთვის, მავნებლებისთვის და ლოთებისთვის და ა. შ. კომუნისტებმა მოიფიქრეს სპეციალური ადგილი,

რომელსაც ეწოდებოდა ისგორიის
სანაგვე, ვინაიდან იმ წუთისთვის,
როცა კომუნიზმი მთელ მსოფლიოში
გაიმარჯვებდა, მნიშვნელოვანი იყო
ცოდნოდათ ვინ არ უნდა შესულიყო
ისგორიაში. ისგორიკოსები, მოგვი-
ანებით, ამბობდნენ, რომ კომუნიზმმა
გააშიშვლა ახალი საშიშროება რო-
მელიც კაცობრიობის ცივილიზაციას
ემუქრებოდა, კერძოდ, ისგორიუ-
ლი მესსიერების გაქრობა, და რომ
ადრე სხვადასხვა დიქტატორები
ცენზურაში აგარებდნენ მესსიერე-
ბას ბიბლიოთეკებში, მუზეუმებში და
ა.შ, კომუნისტებმა კი მესსიერების
განადგურება გაავრცელეს საზოგა-
დოებრივ და არასაზოგადოებრივი
ცხოვრების ყველა სფეროში და აი-
ყვანეს ის იურიდიულ პრინციპამდე,
და ეს ორიგინალური იყო. 1917 წელს
კი, კომუნისტებმა მოიფიქრეს რევ-
ოლუციური გრიბუნალი, რომელიც
ასამართლებდა მოღალატეებსა და

*მესსიერების
გაქრობა*

მავნებლებს, და ერთი დღის განმავლობაში სამას ორმოცდაათამდე სიკვდილის განაჩენის გამოგანას ასწრებდნენ, ეს სასამართლოსთვის, რომელიც ძველებურად აზროვნებდა, წარმოუდგენელი იყო, ერთდროულად შემოიღეს, ასევე, წამების ახალი, უფრო თანამედროვე მეთოდები, რომლებიც, გამყიდველებისა და მავნებლებისაგან აღიარების მიღებისა და მათგან სხვა მოლაღაგეებისა და მავნებლების მისამართების გამოძალვის საშუალებას იძლეოდა. ყველაზე უფრო ცნობილი წამება იყო ყური და მერცხალი, გიგლიკანა და მანიკური და სპილუკა, რომელიც იმაში მდგომარეობდა, რომ მავნებელს მიაბამდნენ სკამს ან მაგიდას, სახეზე ჩამოაცვამდნენ აირწინალს, მაგრამ აჩერებდნენ ჟანგბადის მიწოდებას, და ამ დროს, კომუნისტები ჯოხით

ურგყამდნენ მავნებელს, რომელსაც სული ესუთებოდა და გონებას კარგავდა, შემდეგ, აირწინალს მოსხნიდნენ, მოასულიერებდნენ პატიმარს და მისგან ითხოვდნენ აღიარებასა და მისამართებს. ამაზე უფრო ორიგინალური ის იყო რომ, ისტორიული ამბის უბრალოდ უარყოფის მაგივრად, კომუნისტები, სშირად ამბავს კი გოვებდნენ ისტორიაში, მაგრამ სრულიად სხვაგვარად თხზავდნენ მას. მაგრამ, იმ შემთხვევაში, თუ მავნებლებს არ უნდოდათ კითხვებზე პასუხის გაცემა, კომუნისტები მათ საგანგებოდ გაწვრთნილ ძალებს მიუგდებდნენ, რომლებსაც ასეთი სასელები ქონდათ ნომერი პირველი, ნომერი მეორე, ნომერი მესამე და ა.შ., ვინაიდან, ასალ სამოგადოებაში, ყველაფერს ქონდა თავისი რიგობითი ნომერი. და სხვადასხვა დღესასწაულების,

*ხალხს სჯერო-
და ფოგოების*

ყრილობების და მნიშვნელოვანი ისტორიული შემთხვევების ამსახველ ფოტოგრაფიებზე, ნელნელა ქრებოდნენ ის კომუნისტები, რომლებმაც იმ დროს დაუშვეს სამშობლოს ღალატი, ან შეთქმულება, ან ცხოვრების ბურჟუაზიული გაგება ან მცდარი ამროვნება, და ფოგოებზე, რომლებზედაც, მაგალითად, თავიდან რვა კომუნისტი იყო, ბოლოს რჩებოდა ორი ან სამი. ისტორიულ კომისიებში, ფოგოებს დიდ ყურადღებას უთმობდნენ, რადგან ხალხს დაწერილის როცა აღარ სჯეროდა, რამდენიმე ხანს ფოგოების სჯეროდათ კიდევ, და კომუნისტები თვლიდნენ, რომ ფოგოები ისტორიის მსვლელობის მიხედვით უნდა გამოეყენებინათ, ისევე, როგორც ლოკომოტივები გამოიყენეს შემთხვევების მსვლელობის და მიხედვით და ა.შ. 1919 წელს კი მავნებლებისა და სულით ავაღმყოფთათვის სპეციალური

მკურნალობა მოიფიქრეს, რადგან, მიაჩნდათ, რომ რევოლუციის წინააღმდეგი შეიძლება, მხოლოდ მავნებელი ან სულით ავადმყოფი იყოს და მავნებლებს აგზავნიდნენ საკონცენტრაციო ბანაკებში, სულით ავადმყოფებს კი საგიჟეთში, სადაც ისინი გადიოდნენ განსაკუთრებულ პროცედურებს სახელწოდებით გვინის გამორეცხვა. ავადმყოფი გვინი აუცილებლად უნდა გამორეცხილიყო, ძველი რომ არაფერი დარჩენილიყო იქ, და შესაძლებელი გამსდარიყო მასში ახალი ამრების ჩადება.

ახალი ამრები

საუკუნის დასასრულს დემოკრატიულ ქვეყნებში ხალხს ისეთი გრძნობა გაუჩნდა, რომ დემოკრატია და მომხმარებელი საზოგადოებაც, თავისებურად, ასევე მონაწილეობდა მეხსიერების დაკარგვაში, და ამბობდნენ, რომ ჭარბი ინფორმაცია,

*მეხსიერების
დაკარგვა*

ისევე საშიშია, როგორც კომუნისტური ცენზურა, რომ ხალხი მოწყვეტილია გრადიციებსა და ფესვებს და ა. შ. და რომ მომხმარებელ საზოგადოებას გეზი აქვს აღებული მესსიერების დაკარგვისკენ, რადგანაც ის ჰედონისტურია. და, რომ ბედმეტად ჭარბი ინფორმაცია, პერსპექტივაში კიდევ უფრო საშიშია, ვიდრე კომუნისტური ცენზურა, რადგან იგი რეაქციას და წინააღმდეგობის გაწევის ძალას კი არ იწვევს, არამედ დალლას და მორჩილებას. და რომ დემოკრატიულ რეჟიმებს მიეყავართ ყველა კულტურული და ისტორიული ურთიერთკავშირების გაქრობისკენ და უნიფორმიზმის დიქტატურამდე. მაგრამ სხვები მიუთითებდნენ, რომ სინამდვილეში მესსიერება, რომელიმე შემთხვევის შენახვასა და აქტივაციას შორის ურთიერთქმედებაა, და რომ ის კანონზომიერად შერჩევი-

თია, და ასე რომ არ იყოს, იქნებო-
და არა მესსიერება, არამედ სულით
ავადმყოფობა. კიდევ სხვები, თავის
მხრივ ამბობდნენ, რომ დასავლეთ
ცივილიზაციაში მესსიერება არ არის
ამორჩევიითი, და სწორედ ეს განასხ-
ვავენს მას სხვა ცივილიზაციებისგან,
და რომ დასავლეთ ცივილიზაციებში
მესსიერებაზე უფრო მნიშვნელოვა-
ნია უნივერსალური პრინციპები
და საყოველთაო ნებისყოფა, რა-
მაც შეაძლებინა მას გადასულიყო
ჰეტერონომიიდან ავტონომიამდე,
და რომ დემოკრატია შენდება არა
მესსიერებაზე, გრადიციებზე და
ა. შ. არამედ საზოგადოებასა და
პიროვნებას შორის შეთანხმებაზე,
რომელსაც თავისთავად არა აქვს
არც ისტორიული და არც ანგროპ-
ოლოგიური ღირებულება, მაგრამ,
საზოგადოებრივი ინსტიტუტების
მართვას და რეგულირებას ხდის
შესაძლებელს. და, რომ დასავლე-

*მესსიერება არ
არის ამორჩეუ-
ითი*

*Random Access
Memory*

თის საზოგადოებისთვის დამახასიათებელია ავანგარდის პრინციპი, რომელიც მიმართულია მომავლისაკენ, როგორც ხელოვნებაში, ასევე მეცნიერებასა და პოლიტიკაში, და რომ მეხსიერების როლს დასაფლურ ცივილიზაციაში ყველაზე კარგად პასუხობს სიგყვა მეხსიერების მნიშვნელობა კომპიუტერში. პროგრამისტები განასხვაებდნენ ორი სახის მეხსიერებას, ROM და RAM, მაგრამ ხალხის უმრავლესობას, თუ ვილაპარაკებთ კომპიუტერულ მეხსიერებაზე, მხედველობაში ქონდა RAM ნებისმიერი ხელმისაწვდომი მეხსიერება, და ხალხი, რომლის აზრით, დემოკრატია და მომხმარებელი საზოგადოება ხელს უწყობს მეხსიერების გაქრობას, ამბობდა, ეს იმის მომასწავებელია, რომ მსოფლიო იქნება მეხსიერების გარეშე, სადაც ყველაფერი იქნება

ნებისმიერიო.

ასალგაზრდა ადამიანები თვლიდნენ, რომ საჭიროა სიბრძნის ფესვებთან დაბრუნება, და რომ სამრეწველო სამოგადოებამ და სავალდებულო მოგადმა განათლებამ შეცვალა ადამიანის დამოკიდებულება ჭეშმარიტი ცოდნისადმი. და ის, რაც ადრე იცოდა ყოველმა ბავშვმა, ახლა იცის მხოლოდ ერთმა მუჭა სპეციალისტებმა, რომ ადრე ბავშვები ერკვეოდნენ სასარგებლო ბალახებში, შეეძლოთ ხაფანგი დაედგათ ბოცვერებისთვის, დაეწნათ ბურთები ახალი ბალახისგან, მარწყვის ფოთლებისგან დაესვიათ სიგარეტი და პირი გამოერეცხათ ჭინჭრის ნახარშით, სახლში რომ არ მოხვედროდათ. ხნიერი ხალხი კი ამბობდა, რომ რაც ადრე იცოდა ერთმა მუჭა სპეციალისტებმა, ახლა იცის ყოველმა ბავშვმაო. მაგალითად კვადრაგული ფესვი

*სიბრძნის ფეს-
ვებთან დაბ-
რუნება*

და ა.შ. მაგრამ ასალგაზრდა ადამიანები თელიდნენ, კვადრატული ფესვი ვის რაში სჭირდებოდა, და დადიოდნენ ინდოეთში და ნეპალში რომ ჩასწვდომოდნენ აღმოსავლურ სიბრძნეს, და ამბობდნენ, რომ ქრისტიანული მორალი ადამიანებს ამონებს და რომ ევროპაში იციან ხეების მხოლოდ დათვლა, მაშინ, როცა ინდოელები ხედავენ გყეს. მათ არ უნდოდათ ეცხოვრათ ძალადობისა და დაბინძურებული კლიმატის სამყაროში და მიდიოდნენ ამერიკის, შოტლანდიის ან საფრანგეთის დაუსახლებელ მხარეებში და აარსებდნენ იქ კომუნებს და ეწეოდნენ ჰაშიშს, მარისუანას და სექსუალურ ცხოვრებას და ერთად მღეროდნენ სიმღერებს და თავის შვილებს ასწავლიდნენ ბუნებასთან თანხმობაში ცხოვრებას, იცავდნენ გრადიციებს და სცემდნენ დაფლაფებს, ცეკვავდნენ კოცონ-

*ბუნებასთან
თანხმობაში
ცხოვრება*

თან და წარმოთქვამდნენ თავიანთ აზრებს. უკომუნისტურ ქვეყნებში ყველაფერი ეს აკრძალული იყო, ყველას უნდა ესწავლა ერთი და იგივე რამე, და ხალხს არ შეეძლო ემოგზაურა იქ, სადაც მოესურვებოდა. კომუნისტურ ქვეყნებში, პროგრესულად ყოფნა ნიშნავდა, ყველას მუშაობას მშრომელი ხალხის საკეთილდღეოდ და ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მუშათა კლასი, რადგანაც, მშრომელ ადამიანს სამოგადოებაში ბუნებრივი ავტორიტეტი ქონდა, და ყველას უნდოდა ყოფილიყო წარმომოხობით მუშა. დემოკრატიულ ქვეყნებში პროგრესულად ყოფნა ნიშნავდა უფრო იმას, რომ უკეთესი იქნებოდა, არავითარი ავტორიტეტი არ არსებულებოდა, და ხალხს შეეძლებოდა ეკეთებინა ის, რაც მას სურდა, და მაინც მოქცეულიყვნენ პასუხისმგებლობით, რადგან ყველა იქნებოდა თავისუფლად მოაზროვნე და

*მუშათა გარემო
სისარულითაა
აღსავსე*

ერთმანეთის მიმართ პატივისცემის გრძნობით. კომუნისტურ ქვეყნებში პროგრესული მწერლები რომანებს წერდნენ მუშათა გარემოზე, რათა ეჩვენებინათ, რომ ყველაზე საუკეთესო, თავისუფლად მოაზროვნე ადამიანისთვის, არის გახდეს მუშა, ან, წერდნენ ადამიანებზე, რომლებიც მუშათა კლასს ჯერ აგდებულად უყურებენ, მაგრამ, როცა ხვდებიან, რომ მუშათა გარემო სისარულითაა აღსავსე, თვითონაც უნდათ გახდნენ მუშა, ან მშრომელი ინტელიგენცია მაინც, რომ ახალი, თამამი იდეებით დაესმარონ მუშებს. დემოკრატიულ ქვეყნებში კი პროგრესული მწერლები თავისუფლად მოაზროვნე ადამიანებზე წერდნენ, რომლებიც, ხელისუფლებას და დამკვიდრებულ წესებს წინააღმდეგობას უწევდნენ და უნდოდათ თავისუფლები დარჩენილიყვნენ, საზოგადოებასთან კონფლიქტის ფასდაც რომ დაჯლო-

მოღათ. და იქმნებოდა ხელოვნების გაერთიანებები, სადაც ახალგაზრდა მწერლები ახალი ხერხების და ექსპერიმენტული მეთოდების გამოყენებას ცდილობდნენ მწერლობაში, რათა გამოეხატათ, რომ მსოფლიო აბსურდულია.

საუკუნის ბოლოს კაცები ქალებზე ერთ მესამედზე მეტს ეწეოდნენ, და მანქანასაც უფრო მეტად ატარებდნენ. ყველაზე მეტი მანქანა ერთ ადამიანზე ამერიკელებზე და გერმანელებზე მოდიოდა, სოლო ბერძნები, ისევ, ყველაზე ბევრს ეწეოდნენ. ქალები უფრო დიდხანს ცოცხლობდნენ, ვიდრე კაცები, ნაკლები იყო თვითმკვლელობაც. მათ შორის, და დღეში, დაასლოებით, სამჯერ უფრო მეტ სიჭყვას ამბობდნენ, ხალსი კი ქალაქებში ველოსიპედით დადიოდა, სპორტს მისდევდა და დილაობით ქუჩებში დარბოდა, ფილგ-

ქალები უფრო დიდხანს ცოცხლობდნენ

ვები რომ გაენიავენინა. დილაობით სირბილი მოიგონეს ამერიკელებმა, რისთვისაც, მათ შეიძინეს პრიალა გრუსები და ფესსაცმელი მსუბუქი ბალიშით, სერსემალი რომ არ დაზიანებოდათ., და 1985 წელს ასოცდათხუცმეგმა ამერიკელმა ინფარკტი მიიღო დილით სირბილისგან. საუკუნის ბოლოს, ხალხს უნდოდა, რაც შეიძლება დიდხანს ყოფილიყვნენ ასალგაზრდები და დინამიურები, მაგრამ, ამავე დროს, როგორც პოლიტიკურად, ასევე სექსუალურად კორექტულები, ეს კი ნიშნავდა, რომ მათ არ უნდა შეეცდინათ და მაცდურად არ გაეღიმათ ქალებისტვის და ა.შ. არ უნდა მოეყოლათ ანეკდოტები ებრაელებზე და გერმანელებზე და ჰომოსექსუალებზე. მოგიერთი ქალი კი თავის უფროსს უჩიოდა, ორამროვანი ტექსტებით რომ ელაპარაკობდა ან სასლში გაცილებას რომ სთავაზობდა მას

სასის უსამსი გამომეცყველებით. ერთ ამერიკელ ადვოკატს კი 1997 წელს ოთხი მილიონი ამერიკული დოლარი ჯარიმის გადახდა მოუხდა თავის მდივნისთვის, იმის გამო, რომ მან ქალს შოკოლადის ღრაყე ჩაუყარა დეკოლგეში. ხოლო 1998 წელს ამერიკელების ერთ ნაწილს პრემიდენგის გადაგდება უნდოდა, იმიგომ, რომ მას არაკორექტული ურთიერთობა ჰქონდა ერთ სგაჟიორ ქალთან და მკერდზე ხელს კიდებდა და კუბურ ყალიონს ურჭობდა ვაგინაში, ქალი კი ფელაციას უკეთებდა, მანამ ის გელეფონით მთაერობის წარმომადგენელს ელაპარაკებოდა და ა.შ. ამერიკელები, კი ამ დროს, ერაყს ბომბავდნენ და ერაყელები ლაპარაკობდნენ, რომ დაბომბვით ამერიკელებს ყურადღების გადაიტანა უნდათ თავიანთი პრემიდენგის არაკორექტული სექსუალური საქციელიდან. ევროპელებსაც უნ-

*ამერიკელებს
უნდოდათ
პრემიდენგის
გადაგდება*

დოდათ ყოფილიყვნენ პოლიტიკურად კორექტულები და ცოგათი ნაკლებად კორექტულები სექსუალურად, რადგანაც ქალის ცდუნებას, განსაკუთრებით ლათინურ ამერიკაში, დიდი კულტურული გრადიცია ქონდა, მაშინ, როცა ამერიკა უფრო პურიტანული იყო. მოქალაქეთა სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა დემოკრატიულ ქვეყნებში უფრო მაღალი იყო, ვიდრე კომუნისტურ ქვეყნებში, რადგან ისინი უფრო ხშირად დადიოდნენ ექიმთან და მიერთმევედნენ ახალ ბოსგნეულს და ა.შ. ხოლო, კომუნისტურ ქვეყნებში კი ბევრს ეწეოდნენ, რადგან კარგად არც ესმოდათ, რომ ჯანმრთელი ცხოვრების წესით უნდა ეცხოვრათ და ღრმა მოხუცებულობამდე ეცოცხლათ, ხოლო, ცხოვრების ყველაზე დაბალი ხანგრძლივობა იყო განვითარებად ქვეყნებში, რომელსაც დაარქვეს მესამე მსოფლიოს ქვეყ-

ნები. საუკუნის ბოლოს, განვითარებულ ქვეყნებში, დაახლოებით 78 წლამდე ცოცხლობდნენ, ყველაზე ცოცხას ცოცხლობდნენ სიერა-ლეონეს მოქალაქეები, საშუალოდ, - 41 წელს. სოციოლოგები კი ამბობდნენ, რომ ყველა დასაშვები კრიტერიუმების მიხედვით, ყველაზე კარგია კანადაში და საფრანგეთში ცხოვრება. შეერთებული შტატები მე 18 ადგილზე იყო, ხოლო სიერა-ლეონე 187 ადგილზე. ხალხი უფრო დიდხანს ცხოვრობდა ქალაქებში, ვიდრე სოფლებში, და საშუალოდ ხუთჯერ უფრო მეტ სიგყვას ამბობდა. ექიმები კი ამტკიცებდნენ, რომ სწორი ცხოვრების წესისა და სისტემატური საექიმო შემოწმების დაცვით, ხალხს შეეძლო 110-130 წლამდე ეცოცხლა. და ზოგიერთი ადამიანი თვლიდა, რომ ერთხელაც ადამიანი გახდება პრაქტიკულად უკვდავი და სამოგადობა იქნება იდეალური, და ადა-

ყველაზე კარგად ცხოვრობენ კანადაში

*მომავალი საე-
სეა დაძაბულო-
ბით*

მიანები მსოლოდ უბედური შემთხ-
ვევისგან, ან თვითმკვლელობისგან
მოკვდებიანო. ფსიქოლოგები კი ამ-
ბობდნენ, რომ თუ ვინმეს უნდა ღრმა
სიბერემდე სიცოცხლე, არ უნდა
იხსენებდეს წარსულს და უნდა იყ-
ურებოდეს მომავლისკენ, ვინაიდან
წარსულზე ფიქრი სიცოცხლის ხან-
გრძლივობის თვალსაზრისით არა-
პროდუქტიულია, მაშინ, როცა მო-
მავალი სავსეა დაძაბულობითა და
მღელვარებით, უცნობი სიდიდეებით
და ადამიანებს შეუძლიათ წარმოიდ-
გინონ, როგორი იქნება მსოფლიო
ოცი ან ორმოცდაათი წლის შემ-
დეგო, ფსიქიაგრები კი ამბობდნენ,
რომ პირადი მოგონებები მუსგად
მაინც არ პასუხობს რეალობას და
ობიექტური რეალობით მანიპუ-
ლირება კი წარმოადგენს ადამია-
ნის აზროვნების დამცავ მექანიზმს.
და ადამიანს წარსულით მანიპუ-
ლირების შესაძლებლობა რომ არ

ქონდეს, გაცილებით ადრე მოკვდებოდაო. კპირველი მსოფლიო ომის დროს სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა სხვადასხვა ქვეყანაში დაეცა 10-12 წლით, თუმცა მუშათა გარემოში სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა, პირიქით, გაიზარდა, რადგან არ იყო უმუშევრობა, და მუშა ქალებს და კაცებს საბოლოო გამარჯვებისთვის, უფრო კარგად რომ ემუშავათ, დადიოდნენ ქარხნის ექიმებთან, აგრეთვე, იღებდნენ კვების გალონებს და მიმაგრებული იყვნენ რესტორნებთან. ბევრი კი ითხოვდა, რომ საავადმყოფოებში დაკანონებულიყო ევთანაზია, და ბოგიერთი ლაბორატორია ხალხს სთავაზობდა, რომ სიკვდილის შემდეგ შეინახავდნენ მათ სსეულს საყინულეში და დაგოვებდნენ იქ, სანამ არ გამოიგონებდნენ, როგორ გაეხადათ ადამიანი უკვდავი, ან მანამაღე, ვიდრე არ დაუშვებდნენ

ადამიანის კლონირებას, რადგანაც, იმ დროს, კლონირება შეიძლებოდა მხოლოდ ფრთოსნების, წყლის რწყილების, გომბეშოების, ცხვრების, და ძროხების, და ა.შ. კლონირება იყო ტექნიკა, რომელიც შესაძლებელს ხდიდა შეექმნა გენეტიკური ასლი რომელიმე ცოცხალი ორგანიზმის უჯრედისგან და წარმოადგენდა ერთერთ საშუალებას უკვდავების მისაღწევად.

პირველ მსოფლიო ომს, ასევე, ბოლოზე ბოლო, დაარქვეს. ომის დასაწყისში, ყველგან ასე ამბობდნენ, რადგან ყველა თვლიდა, რომ გაიმარჯვებდა, სხვა ომი საჭირო აღარ იქნებოდა და მთელ მსოფლიოში დამყარდებოდა მშვიდობა. მაგრამ ომის შემდეგ, ასე მხოლოდ იმ ქვეყნებში ამბობდნენ, რომლებმაც გაიმარჯვეს, რადგანაც

*მსოფლიოში
დამყარდებოდა
მშვიდობა*

ამ ქვეყნებში ხალხი ფიქრობდა, რომ მეტი ომი აღარ იყო საჭირო მაგრამ ქვეყნებში, რომლებმაც ომი წააგეს, ხალხი სრულიადაც არ ფიქრობდა ასე. პირველი მსოფლიო ომი, მოიგეს უმთავრეს, და ფრანგებმა და ინგლისელებმა, და წააგეს, უმთავრესად გერმანელებმა, ხოლო მეორე მსოფლიო ომი მოიგეს ამერიკელებმა და რუსებმა, და უმთავრესად, წააგეს ისევ, გერმანელებმა, ხოლო ომში, რომელიც მერე იყო და, რომელსაც ცივი ომი უწოდეს, რადგან პირდაპირი შეიარაღებული კონფლიქტი არ ყოფილა დემოკრატიულ და კომუნისტურ ქვეყნებს შორის, არამედ იბრძოდნენ მათი წარმომადგენლები სხვადასხვა ქვეყნებში, გაიმარჯვეს უმთავრესად, ამერიკელებმა და წააგეს, რუსებმა. ზოგიერთი ისტორიკოსი ამბობდა, რომ ომი არის პოლიტიკური ქმედებების კანონზომიერი გადანაცვლე-

*ომი არასდროს
არ მთავრდება*

ბა, მაგრამ სხვა ისტორიკოსები ამას არ ეთანხმებოდნენ და ამბობდნენ, რომ პოლიტიკური ქმედებები არის ომის გაგრძელება. და, რომ ომი არასდროს არ მთავრდება, მხოლოდ იერს იცვლის და სხვა სახით გვევლინება. და 1989 წელს კომუნიზმი დაეცა ევროპაში, და ბევრი ადამიანი ფიქრობდა, რომ დემოკრატია მსოფლიოში გაიმარჯვა, ვინაიდან დაამარცხა კაცობრიობის ისტორიაში ორი ყველაზე სისხლიანი რეჟიმი, ნაცისტური და კომუნისტური. და ამბობდნენ, რომ ყველაზე შესაფერისი დრო იყო მსოფლიოში ახალი წესრიგის დასამყარებლად. კომუნისტებმა ამბობდნენ, ის დამნაშავე იყო ოთხმოცდაათი-ასი მილიონი ადამიანის სიკვდილში, თუმცა, ყოფილი კომუნისტები ამბობდნენ, ერთის მხრივ, ეს შეიძლება ასეც იყოს და მეორეს მხრივ, არც იყოს მართალი, მაგრამ ამ საკითხისადმი ასეთი მიდგომა

არ შეიძლება, რადგან კომუნისტები მხოლოდ კარგს ფიქრობდნენო. ისტორიკოსები კი ამბობდნენ, რომ კომუნიზმი მეგისმეგად ახალი ისტორიული გამოცდილებაა იმისათვის, რომ კვლევის საგანი გახდეს, დროთა განმავლობაში, ისიც გახდება ისტორიკოსების კვლევის ობიექტი და ხალხიც მას სხვანაირად და უფრო ობიექტურად მიუდგებაო. კომუნიზმის დაცემამდე საბჭოთა კავშირს და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებს აღმოსავლეთის მყინვარს უწოდებდნენ, რადგან ცხოვრება ამ ქვეყნებში ჩამკვდარი და თითქოს გაყინული იყო, და 1989 წელს დასავლეთ ევროპაში ბევრი ფიქრობდა, რომ აღმოსავლეთის ქვეყნები რაც შეიძლება მალე უნდა შესულიყვნენ ევროპის კავშირში, და რომ ეს გაამდიდრებდა ევროპის იდენტურობას. სოლო ის ხალხი, რომელიც ოცდამეერთე საუკუნეს მოუთმენლად

ევროპის იდენტურობა

ელოდა, თელიდა, რომ დემოკრა-
ტიამ საბოლოოდ გაიმარჯვა და ამ-
ბობდა, რომ გოგალიგარული რე-
ჟიმები მომავალში ველარ შეძლებენ
არსებობას, რადგანაც ასეთი რეჟი-
მის პრინციპია კონგრული და ინ-
ფორმაციის შეფერსება, და ეს ასლა,
უკვე, შეუძლებელია, ვინაიდან ინ-
ტერნეტი მთელ მსოფლიოში ხალხს
შესაძლებლობას აძლევს ამრები და
მისწრაფებები მთელ სივრცეში ელ-
ვაზე უსწრაფესად გადასცესო. სო-
ლოვეცკის კუნძულებზე კი, სადაც
დიდი საკონცენტრაციო ბანაკები
იყო, კომუნისტებმა თოლიები და
ალკები დახოცეს, ეშინოდათ, რომე-
ლიმე პაგიმარს თოლიის მეშვეობით
ბარათი არ გაეგზავნა საზღვარგა-
რეთ და ხალხს არ გაეგო რა ხდე-
ბოდა საკონცენტრაციო ბანაკებში.
საკონცენტრაციო ბანაკის ტყვეები
კი, რომლებიც ტყის მჭრელებად
მუშაობდნენ, მდინარე ირტიშისა

და ობის ნაპირთან, თითებს იჭრიდ-
ნენ, ამაგრებდნენ მორებზე, რომ-
ლებსაც მდინარით დიდ ქალაქებში
აგზავნიდნენ და იმედი ქონდათ,
ვინმე შეამჩნევდა თითს და მის-
ვდებოდა, რომ საკონცენტრაციო
ბანაკებში რაღაც ცუდი ხდებოდა.
მაგრამ, თანდათან გაირკვა, რომ
კომუნისტურ ქვეყნებში, ხალხი ევ-
როპული იდენტურობის მიმართ
საკმაოდ გულგრილი იყო, აღმოსავ-
ლეთ ევროპის ხალხი კი უნდობლად
უყურებდა ევროპის ისტორიას.
დასავლეთ ევროპის მოგიერთი ის-
ტორიკოსი ამბობდა, რომ აუცილე-
ბელია აღმოსავლეთ ევროპის ადა-
მიანებს დრო მივცეთ, რომ მათ არ
შეუძლიათ ისტორიული დინამიკის
შეცნობა, ვინაიდან ორმოცი წლის
განმავლობაში კომუნიზმმა შექმ-
ნა უისტორიო ღრმულიო. მაგრამ,
ხალხი აღმოსავლეთ ევროპაში სხ-
ვანაირად იგებდა ამას, მათ ჰქონ-

*შეწყვეტილი
ისტორიები*

დათ ისეთი გრძნობა, რომ დასაველეთ ევროპის ხალხებისთვის შეეძლოთ შეეთავაზებინათ გაცილებით მეტი საინტერესო გამოცდილება და თავს გრძნობდნენ მიგოვებულად და გარიყულად. ფსიქონალიტიკოსები კი ამბობდნენ, რომ შეწყვეტილი ისტორია შეწყვეტილ სქესობრივ აქტს გავს, და რომ კულმინაცია არ არის სპონტანური აქტის ბუნებრივი შედეგი, არამედ არის ფრუსტრაციისგან თავის დაღწევის მეთოდი.

*მოკრი
პეროხორა*

პენტეკოსტისტები ამბობდნენ, რომ როცა ადამიანი ბევრს ლოცულობს და მედიტაციობს, შეუძლია კავშირი დაამყაროს სული წმინდასთან. პენტეკოსტისტები, რომლებიც სული წმინდასთან ამყარებდნენ კავშირს, ლაპარაკობდნენ უცნობ და ძველ ენებზე, მაგალითად მოკრი პეროხორა შმეგხანა ან ხარი

საჰანაჰ ენგროპიხო კეშეჰერ ან ილაჟიჟოკო ევტოკაი ეხანაეაეო კროკამ, და ფსიქოლინგვისტები ამბობდნენ, რომ პენტეკოტისტებმა გამოაცოცსლეს ქვეცნობიერი მეტა-ალინგვისტური აქტიურობა, რომელიც არსებობს ყოველი ადამიანის ცნობიერებაშიო, ხოლო, სოციოლინგვისტები კი ამბობდნენ, რომ ეს არის რეაქცია რელიგიური და პოლიტიკური დისკურსის დისკრედიტაციაზე, რომელიც, თავის მხრივ, მიდის ენობრივი კონვენციების დისკრედიტაციისკენ, ცხოვრების აზრისა და ისგორიისადმი რწმენის დაკარგვისაკენ და რადიკალური ცვლილებების მოთხოვნილებამდე, რაც გამოისაგება, სწორედ, რომელიმე ასალი ან უცნობი ენით. ასალი ენის მოთხოვნილება იგრძნობოდა იმ დროიდან, რაც სამრეწველო სამყარომ გააძევა გრადიციული რე-

ლიგიური და საზოგადოებრივი ფა-
სეულობანი, და ზოგი ითხოვდა უნი-
ვერსალური ენის და აგამოგონებას,
რადგან თელიდა, რომ თუ ყველა
ხალხი ერთ ენაზე ილაპარაკებს,
მთელ მსოფლიოში დამყარდება მშ-
ვიდობა და ასეთ ენებს იგონებდნენ.
პირველი მსოფლიო ომის დროს,
ხდებოდა ისე, რომ ეროვნული უმცი-
რესობის ჯარისკაცებს, ან ისეთი მხ-
არეებიდან, სადაც ლაპარაკობდნენ
დიალექტზე, არ ესმოდათ ის ენა,
რა ენაზეც მეთაურები გასცემდნენ
ბრძანებას, რაც იწვევდა სხვადასხ-
ვა გაუგებრობებს და სტრატეგიულ
შეცდომებს. და, ერთ ბრეტონელ ჯა-
რისკაცს 1916 წელს მგრის გყვიამ
თითი მოაგლიჯა ხელზე, პორუჩიკმა
კი ის ექიმთან გააგზავნა, რომელმაც
ჩათვალა, რომ ასეთი უმნიშვნელო
ჭრილობისთვის ექიმთან სიარული
არაპაგრიოგულია და ჯარისკაცი
სამხედრო სასამართლოს გადასცა,

და მას დახვრეგა მიუსაჯეს, და ეს იმიგომ, რომ თარჯიმანი, რომელსაც შეეძლო აესხნა, რომ ბრეგონელი ჯარისკაცი ექიმთან მეთაურმა გააგზავნა, ამ დროს შვებულებით სასლში იყო წასული. მეცხრამეტე და მეოცე საუკუნეების ზღვარზე შეიქმნა ორას სამოცდათხუთმეტი უნივერსალური ენა და ყველაზე ცნობილი იყო ესპერანგო. ესპერანგოს მიმდევრები ამბობდნენ, რომ ესპერანგო გელეგრაფივით არის, ოღონდ უკეთესია, ვინაიდან ის თითქოს და აერთიანებს ადამიანებს უხილავი მავთულით. ხოლო, 1909 წელს ესპერანგოს მოძრაობა გაიყო ორ მიმდინარეობად, რადგანაც ესპერანგისგებად მიაჩნდათ თავი, როგორც ქრისტიანებს, ისე ანტიკლერიკალებს და ანარქისტებს, მორწმუნე ესპერანგისტები ამბობდნენ, რომ ესპერანგოს შეუძლია დააჩქაროს ღმერთის გამეფება დედამიწაზე, ხოლო ანტი-

*თარჯიმანი
შვებულებაში
იყო წასული*

*ესპერანგისგის
შეთქმულება*

კლერიკული და ანარქისტული ესპერანგისგები კი ამბობდნენ, რომ ესპერანგო არის საზოგადოების შეგნების გამოსატყულება და წარმოადგენს პირველ ნაბიჯს მსოფლიო რევოლუციისკენ. დასაწყისში კომუნისტები ესპერანგოს პროპაგანდას ეწეოდნენ, მაგრამ 1937 წელს საბჭოთა მთავრობამ ესპერანგისგები დაადანაშაულა კოსმოპოლიტიზმში და საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ შეთქმულებაში და ხუთიათას ხუთას ესპერანგისგს სიკვდილის განაჩენი გამოუგანეს, ან საკონცენტრაციო ბანაკებში იძულებითი მუშაობა მიუსაჯეს. და ერთმა საბჭოთა ლინგვისტმა იწინასწარმეგყველა, რომ როცა კომუნიზმი მთელ მსოფლიოში გაიმარჯვებდა, ახალი მსოფლიო, საერთოდ, ენის გარეშეც შეძლებდა ყოფნას, ვინაიდან მოხდებოდა ყველა მშრომელთა ისეთი სიმბიოზი, რომ ზედმეტი იქნებო-

და ლაპარაკი და ხალხი ნელნელა დაივიწყებდა ენას და ურთიერთობა ერთმანეთთან ექნებოდათ უბრალო კონტაქტით და რევოლუციური იდეების ძალის მეშვეობით.

ადამიანები, რომლებიც მოუთმენლად ელოდნენ ოცდამეერთე საუკუნეს, ამგვიცებდნენ, რომ ინფორმაციაზე კონტროლის დაკარგვა ნიშნავს ინსტიტუციონალური ძალაუფლების დასასრულს და დემოკრატიზაციის ბოლო ფაზას, ვინაიდან ახლა ძალაუფლება იქნება ცალკეულ, პიროვნებების, ან ინტერესების ჯგუფების ხელში. და, რომ ეს გადაიზრდება გრადიციული პოლიტიკის დაცემაში, და, რომ ინტერნეტის მომსმარებელი წარმოადგენს მოქალაქის ახალ ტიპს, რომელსაც სამყაროს მოქალაქე, ან ჰიპერმოქალაქე ჰქვიაო. ჰიპერმოქალაქე, ისტორიაში, პირველი გენა-

*თანასწორობა
ჰიპერმოქა-
ლაქეთა შორის*

ციონალური და სრულიად თავისუფალი მოქალაქე იყო, ის შეიძლება გამსდარიყო ნებისმიერი, ვისაც უნარი ექნებოდა აღარ ეამროვნა ძველებურად და დაიწყებდა სხვანაირად ამროვნებას, ვინაიდან მომავალ მსოფლიო წესრიგში შრომა, კაპიტალი და ნედლეული არავითარ როლს აღარ ითამაშებდა. და, რომ საპარლამენტო დემოკრატიას შეცვლიდა ჰიპერმოქალაქეთა დემოკრატია, და ყოველი ჰიპერმოქალაქე თანასწორი იქნებოდა მეორე ჰიპერმოქალაქისა, და ყველა იცხოვრებდა ინტერაქტიურ თანამოქმედებით. და, ყოველ კვირას, საშუალოდ, ერთი ენა და 35000 ჰექტარი ტყე ქრებოდა და დედამიწის მოსახლეობის 96% ლაპარაკობდა 240 ენაზე, მოსახლეობის 4% კი, ლაპარაკობდა 5821 ენაზე, და, 51 ენაზე ლაპარაკობდა თითო- თითო ადამიანი. 1996 წელს გაერთიანებული ერების ორ-

განიბაციაშ გამოაცხადა პროგრამა, რომელსაც ეწოდებოდა UNIVERSAL NETWORK LANGUAGE, და ბევრი ანარქისტის სწავლობდა ესპერანტოს, ხოლო, 1910 წელს, ესპერანტოზე გამოვიდა დამხმარე სახელმძღვანელო, რომელიც განმარტავდა, როგორ უნდა განხორციელებულიყო პოლიტიკურ მოღვაწეებზე თავდასხმა. და 1921 წელს ერთმა ფრანგმა ანარქისტმა, პროლეტარ ესპერანტისტებს მოუწოდა გამოსულიყვნენ ბურჟუაზიული ესპერანტისტების სტრუქტურებიდან, შესულიყვნენ მასთან და ჩამოეყალიბებინათ თავიანთი ფილიალები. სამას სამოცდაათ მილიონ ადამიანს კი 180 სხვადასხვა ქვეყნიდან, საშუალება ქონდა ესარგებლა ინტერნეტით და შეეძლო ურთიერთობა დაემყარებინა იმასთან, ვისთანაც, ერთნაირი ან მსგავსი ინტერესები ქონდა და ჩართულიყო, მაგალითად, შვეი-

ურთიერთობა

ცარიელ დედათა თანამეგობრობაში, რომელიც რჩევებს იძლეოდა, თუ როგორ უნდა მოექცნენ მოზარდ ბავშვებს, ან სხვადასხვა მოქალაქეებთან, რომლებიც სულიერ ურთიერთობებს ამყარებდნენ უცხო-პლანეტელებთან და სურვილი ქონდათ მოეყოლათ ამის შესახებ სხვა მოქალაქეებისთვის, ან კიდევ, ვინიპეგის დაწყებითი სკოლის მოწაფეებთან, რომლებმაც სკოლის ექსკურსიის დროს მკვდარი თრითინა ნახეს და სტილისგური სავარჯიშოების წერის დროს დაწერეს თრითინების ცხოვრების შესახებ. კომუნისტებმა კი სპეციალური ენა დაამუშავეს, და უწოდეს ხისებრი, ამ ენაზე ახალ სამიგალოებაში უნდა ელაპარაკათ მანამდე, ვიდრე არ დაიწყებოდა ურთიერთობა რევოლუციური ამროვნების ძალის მეშვეობით. ლინგვისტები ამბობდნენ, რომ ხისებრი ენის ამოცანა იყო, შეემცირე-

ბინა ურთიერთობა სამოგადოებრივ და სამოგადოების გარე სფეროებში და ამგვარად, მოეშალა ადამიანის ცნობიერებაში შემეცნებითი ენობრივი სტრუქტურები. სისებრი ენა, იმით გამოირჩეოდა, რომ მასში სიტყვები უერთდებოდა კონოგაციის რთულ სისტემას და მიუთითებდა სამოგადოებაში ძალის მექანიზმებზე. ამრიგად, სიტყვებს, თანდათან, აცლიდნენ ძირითად მნიშვნელობას და ცვლიდნენ იმ მნიშვნელობით, რომელიც მით უფრო ფართო იყო, რაც უფრო მაღლა იდგა მოლაპარაკე პოლიტიკურ იერარქიაში. და როცა ერთი კომუნისტი მეორეს ხვდებოდა, ამბობდა, მაგალითად როგორ მიდის რაიონში მკის საქმე? მეორე კი პასუხობდა, ჩვენ მოვიწვიეთ გლეხები წლიური გეგმის შესასრულებლად, ან, ენერგიულად მოვეკიდეთ შემაჯამებელ დავა-

*შემეცნებითი
სტრუქტურები*

*რაიონში მკის
საქმე*

ლებებს, ან კიდევ, ამხანაგებმა შემოიგანეს რაციონალიზატორული წინადადებები. თავიდან ამ ენაზე ძირითადად ლაპარაკობდნენ პოლიტიკაზე და სამუშაოზე, მაგრამ თანდათან ხალხმა ამ ენით დაიწყო ლაპარაკი ყველაფერზე, ამინდზე, შვებულებაზე, ტელეპროგრამებზე, ან იმაზეც, რომ ცოლმა სმას მიჰყო ხელი და მშობელთა კომიტეტში სიარული აღარ უნდოდა.

ტელეგრაფი

პირველი მსოფლიო ომის დროს ტელეგრაფს, უმთავრესად, იყენებდნენ საიდუმლო ცნობების გადასაცემად, მგრის ცნობების ხელში ჩასაგდებად და ყალბი ცნობებისთვის, მგერი შეცდომაში რომ შეეყვანათ. ხოლო, მეორე მსოფლიო ომის დროს, ინგლისელებმა გამოიგონეს კომპიუტერი, საიდუმლო შეცვობინებების გასაშიფრად, ხოლო,

სამოციან წლებში ამერიკელებმა გამოიგონეს ინტერნეტი, რადგანაც ეშინოდათ, რომ რუსები, რომელიმე შემდგომ ომში, ხელში ჩაიგდებენ თავისუფლებისა და დემოკრატიისთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის ინფორმაციას. და სამას სამოცდაათ მილიონ ადამიანს შესაძლებლობა მიეცა ინტერნეტით ესარგებლა და თავისუფლად და შეუფერხებლად გამოეხატა თავისი აზრები. ზოგიერთი გურისგული სააგენგო კი, ხალხს, ინტერნეტის მეშვეობით სთავაზობდა ვირტუალურ მოგზაურობას ხელსაყრელ ფასად შორეულ ქვეყნებში, ნებისმიერი ჰიპერმოქალაქის პირადი სურვილების შესაბამისად. ქალებს კი შეეძლოთ ინტერნეტით შეეკვეთათ ანონიმური დონორის სპერმა, და ზოგიერთი ლაბორატორია სთავაზობდა განსაკუთრებულად ხარისხიანი მამაკაცების, ასგროფიზიკოსების, ინჟინრების, კა-

*ხარისხიანი
მამაკაცების
სპერმა*

ლათბურთელების და ა.შ. სპერმას. ქალებს შეეძლოთ აერჩიათ სპერმა ასთხუთმეგი კრიგერიუმის მიხედვით, მოქალაქეობრივი და წარმოშობის, რასის და სარწმუნოების, განათლების დონის და გატაცებების, ჰობის და სამუშაო ადგილის, სიმაღლის და წონის, სისხლის ჯგუფის და თმის ფერის, ბეწვიანობის სისშირის და სათესლე პარკის მოცულობის და ა. შ. შეეძლოთ ეყიდათ, მაგალითისთვის, ოცდათექვსმეგი წლის ავღანური წარმოშობის ამერიკელი ბიოლოგის სპერმა, რომელსაც ქონდა შავი თმა და ცისფერი თვალები, ან ორმოცდაორი წლის ავიაციის ინჟინრის, კანზასელის, ბაპგისგის რჯულის, პოლანდიურ-უკრაინული წარმოშობის სპერმა, ანდა ჩვიდმეგი წლის ჩინური წარმოშობის, ნიჭიერი მოჭადრაკის სპერმა, პაგარა სათესლე პარკით. ერთი დოზა სპერმა დაახლოებით ათასსუთა-

სი ამერიკული დოლარი ღირდა, საფოსტო გადასახადის ჩათვლით, ქალებს, ასევე, შეეძლოთ შეეკვეთათ ჩანაწერი სპერმის ავგორის ხმით. ჩანაწერში იყო მოგესალმებით! დღეს მართლაც რომ მშენიერი დღეა, თითქოს შექმნილი ბუნებაში სახეგიალოდ. ვიმედოვნებ, ჩემით კმაყოფილი დარჩებით. ერთ ქალს კი, რომელსაც სპერმა ქონდა შეკვეთილი, გაგება უნდოდა, ხომ არ მისცემდნენ მას ათპროცენტ-გიანი შეღავათით, რადგან სპერმის ავგორი ჩლიფინებდა.

*ბუნებაში ხე-
გიალი*

სამრეწველო საზოგადოების განვითარებასთან ერთად, ევროპასა და ამერიკაში ფართოდ გავრცელდა ალკოჰოლიზმი და ბევრი ადამიანი თვლიდა, რომ ალკოჰოლი კაცობრიობის ჭირია და რომ ის საზოგადოების ბუნებრივ განვითარებას აფერ-

ალკოჰოლიზმი

სებს. ამერიკელები თვლიდნენ, რომ ალკოჰოლიზმი ევროპული საზოგადოების ტიპური ავადმყოფობაა და რომ ის შეერთებულ შტატებში შემოიგანეს, ძირითადად, ირლანდიელებმა და იგალიელებმა და ზოგი ამერიკელი ითხოვდა მიღებულიყო სათანადო ზომები, რათა მომავალში, შეერთებულ შტატებში, წინასწარი ფსიქიატრიული და სოციალური გამოკვლევების გარეშე, არ შემოეშვათ ირლანდიელები და იგალიელები. და 1919 წელს ამერიკის მთავრობამ აკრძალა ალკოჰოლის გაყიდვა და მოხმარება, 1921 წელს კი, გამოაცხადა ჩამოსასლებულთა კვოტები, რაც 80% -ით ამცირებდა იგალიელ და ირლანდიელ ჩამოსასლებულთა რაოდენობას. 1914 წელს კი ამერიკელი ფსიქიატრები დაჟინებით მოითხოვდნენ, დაჩქარებული წესით გაეკეთებინათ სტერილიზაცია ლოთებისთვის ჯანმრთელი

და სრულფასოვანი საზოგადოების
შენარჩუნების მიზნით. ამერიკელე-
ბი ამაყოფნენ, რომ შეერთებულ
შტატებში შეიძლებოდა ჯანმრთე-
ლი და სრულფასოვანი ცხოვრე-
ბით ცხოვრება, მაშინ როცა ევრო-
პაში ხალხი ეწეოდა და სვამდა და
დაბინძურებული ჰაერით სუნთქა-
ვდა, 2000 წელს კი ამერიკელებმა,
ალაბამას შტატში, გააუქმეს კანო-
ნი, რომელიც კრძალავდა შერეულ
ქორწინებას ბანგებთან. ამერიკელი
ექიმები ხალხს ურჩევდნენ სუფთა
ჰაერით სუნთქვას, სპორტზე და ვე-
ლოსიპედით სიარულს და ამ გზით
შეენარჩუნებინათ კარგი ფორმა.
ველოსიპედით უნდა ევლოთ უმ-
თავრესად, ამერიკელ კაცებს,
რადგანაც ველოსიპედი შესაფერისი
ნამდვილად არ იყო ქალებისთვის,
და ექიმები ამბობდნენ, რომ ველო-
სიპედი ქალებისთვის პირველ რიგში
სექსუალური პარტნიორია, რომ ვე-

ქალების
გარყვნილი
პრაქტიკა

ლოსიპედის საჯდომის ხახუნი სასქე-
სო ბაგეებზე და კლიგორზე იწვევს
ქალების აღგზნებას და მიყავს ისინი
გარყვნილი სექსუალურ პრაქტიკას-
თან. და იმ მიზნით, რომ შეეშალათ
ხელი ქალების გარყვნილ სექსუალ-
ური პრაქტიკისთვის, ერთხანს, უშ-
ვებდნენ ველოსიპედის სპეციალურ
უნაგირებს შუაში ნახვრეგით, რო-
მელიც, მეგად მოუხერხებელი იყო.
ველოსიპედით სიარული საკმაოდ
გავრცელებული იყო ოთხმოციან და
ოთხმოცდაათიან წლებში, ვინაიდან
განვითარებულ ქვეყნებში ხალხს
უნდოდა ჯანმრთელი ცხოვრება, აქ-
ტიური საკურორტო დასვენება და
ა.შ. ხალხი ველოსიპედით ღარიბ
ქვეყნებშიც დადიოდა, თუმცა იმი-
ტომ, რომ მათ არ ქონდათ ავტომო-
ბილის და მოტოციკლეტის ფული, და
სიერა-ლეონაში მოსახლეობის 31%
ქონდა ველოსიპედი. მდიდარ ქვეყ-
ნებში, სადაც ბევრი ავტომობილი

იყო, ველოსიპედისტები ქალაქებში
ქანგბადის სპეციალურ ნიღბებს აგ-
არებდნენ, ჯანმრთელობისთვის მა-
ვნებელი გამონაბოლქვი გაზებისგან
თავის დასაცავად. ამონაბოლქვი
გაზები აბინძურებდნენ ჰაერს და
აგმოსფეროში გამოყოფდნენ ნახ-
შირორქანგის ოქსიდებს, რომელიც
მონაწილეობდა იმ მოვლენაში,
რასაც სათბურის ეფექტი ეწოდება
და რისი ბრალიც იყო, დედამიწაზე
სითბო მაღლა რომ იწევდა. თავი-
დან სათბურის ეფექტი აუცილებელი
იყო, დედამიწაზე სიცოცხლე და გო-
ნიერი არსებანი რომ წარმოშო-
ბილიყო, მაგრამ მას შემდეგ, რაც
ხალხმა სამრეწველო ცხოვრებით
დაიწყო ცხოვრება, აირების კონ-
ცენტრაციამ აგმოსფეროში იმატა,
და მეცნიერები ამბობდნენ, რომ ეს
კლიმატურ დარღვევებამდე მიგვი-
ყვანსო. გერმანიაში კი, წარმოების
უფროსები თანამშრომლებისგან,

მალაშის
კომივოიაჟერი
სამსახურიდან
დაითხოვეს

რომლებსაც ძველი ავტომობილები ყავდათ, ითხოვდნენ, ავტომობილი არ დაეყენებინათ წარმოების შესასვლელთან, ვინაიდან ეს ცუდ შთაბეჭდილებას დაგოვებდა, და 1999 წელს ერთი კომივოიაჟერი სამსახურიდან დაითხოვეს იმისათვის, რომ თავის ძველ და ჭუჭყიან ავტომობილს, სიზარმაცის გამო პირდაპირ შესასვლელთან აყენებდა და არ ითვალისწინებდა საყვედურებს. გერმანიაში მანქანას რეცხავდნენ წელიწადში ცხრამეჯჯერ, ინგლისში თოთხმეჯჯერ, საფრანგეთში ათჯერ, ხოლო ამერიკაში ოცდარვაჯერ. ავტომობილებს უფრო დიდი მნიშვნელობა ქონდათ გერმანულ და ანგლოსაქსურ ქვეყნებში, ვიდრე ლათინურ ქვეყნებში, სადაც უფრო დიდი მნიშვნელობა ქონდა იმას, თუ, რამდენად ელეგანტური იყო ვინმე და კარგი იყო, თუ არა მისი ჰალსტუხი, ფესსაცმელი და ა.შ. 1939

წელს კი, გერმანელებმა გამოსცეს კანონი, რომელიც ებრაელებს მანქანის მართვას უკრძალავდა და თუ საჭესთან წააწყდებოდნენ, საკონცენტრაციო ბანაკში აგზავნიდნენ.

ამიშები ინგერნეგის და ომის, სამომხმარებლო საზოგადოების, მოწვევის და ალკოჰოლის წინააღმდეგი იყვნენ, არ მოსწონდათ ელექტრონი და ინათებდნენ ნავთის ლამპით, ცხოვრობდნენ კოლონიებში, ქალაქში დადიოდნენ ოთხთვალათი და ყიდდნენ ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტებს, ეკოლოგიურ ყავის საფქვავეებს და ეკოლოგიურ ღუმელებს და ნავთის ლამპებს, სანთლებს და სახვეტებს, ცილის ასათქვეფებს და მოუთმენლად ელოდნენ აპოკალიპსს, რომელიც ინგერნეგს და ომებს და ა. შ. ბოლოს მოუღებდა და უფლებას მისცემდა მათ შესულიყვნენ გამორჩეულთა რიგებში და 235

მაცხოვრის მსარმარჯენივ დამსხ-
დარიყვენენ. სოლო, იელოვას მოწ-
მენი კი ამბობდნენ, რომ მოწევა და
აღკოპოლი სისხლს აფუჭებდა და
უარს ამბობდნენ სისხლიანი ძეხვი-
სა და სისხლიანი გელცის ჭამაზე და
უარყოფდნენ სისხლის გადასხმას,
რადგანაც სისხლის არევა ეწინააღ-
მდეგებოდა ღმერთის ნებას ისევე,
როგორც ცხიმიანის ჭამა და აღკო-
პოლი, და ქორწინების გარეშე სე-
ქსი. არ უნდოდათ, ასევე, ჯარში
სამსახური და ამბობდნენ, რომ
მათ აქვთ ღვთიური სასუფეველი
და საერო ამბებთან არაფერი ეს-
აქმებათ, და იელოვას მოწმეთაგან,
ბევრი გერმანიისა და საბჭოთა კა-
ვშირის საკონცენცრაციო ბანაკებში
დაიღუპა, რადგან, თავიანთი პოზი-
ციით ისინი ძირს უთხრიდნენ რევო-
ლუციურ იდეალს და სამოგადობა-
ში ავრცელებდნენ ასოციალურ და
კონგრეგოვოლუციურ იდეებს. კო-

მუნისტები განასხვავებდნენ თექვსმეტი კატეგორიის ასოციალურ და კონგრეგოლუციურ ელემენტს და 1919 წელს გამოაცხადეს კვოტები, რომელიც აუცილებელი იყო საბჭოთა კავშირის ცალკეული ადმინისტრაციული ტერიტორიებისთვის. პირველი საორიენტაციო რიცხვი განსაზღვრავდა ასოციალური და კონგრეგოლუციური ელემენტების იმ რაოდენობას, ვინც ამ რაიონში უნდა დახვრეგილიყო, მეორე კი აღგენდა იმ საორიენტაციო ელემენტების რაოდენობას, რომლებიც უნდა გაეგზავნათ საკონცენცრაციო ბანაკებში. საბჭოთა მთავრობამ შეიმუშავა, აგრეთვე, კრიტერიუმების ჩამონათვალი, რომლის მიხედვითაც მოქალაქეებზე გასცემდნენ სურსათის ბარათებს და ამ ბარათებს ეწოდებოდა კლასობრივი ულუფები. თავდაპირველად, სიაში შედიოდა მოქალაქეთა ხუთი

კატეგორია, მაგრამ შემდეგ კომუნისტებმა ჩათვალეს, რომ კრიტიკულების რაოდენობა სათანადოდ არ ასახავდა საზოგადოების პოლიტიკურ და სოციალურ კლიმატს და სიაგაზარდეს ოცდაათამდე, პირველები იყვნენ წითელი არმიის ჯარისკაცები და პოლიტიკური კომისრები, ხოლო, ბოლო, დამპალი ბურჟუები, უსაქმურები, ხულიგნები, მღვდლები, საეჭვო ეროვნების მოქალაქენი და დანარჩენი ასოციალური ელემენტები, რომლებიც ელოდნენ, რომ ინტერნირებული იქნებოდნენ საკონცენტრაციო ბანაკებში. და, როცა 1917 წელს ოქტომბრის რევოლუციამ იფეთქა, ზოგიერთი მღვდელი ამბობდა, ეს აპოკალიფსის დასაწყისია და ადამიანები უნდა მოემზადონ ქვეყნის დასასრულისთვისო. ძალიან მომრავლდა მეოცე საუკუნეში აპოკალიპტური სექტები და, ზოგიერთმა მათგანმა მოაწყო თავისი

წევრების და მიმღევრების ჯგუფური თვითმკვლელობები, რადგან ეს იყო ყველაზე ჭეშმარიტი გზა უზრუნველყოთ მომავალი იმქვეყანიურ ცხოვრებაში. და ზოგიერთი სექტა მიწისქვეშა ბუნკერებს იკეთებდა საკუთარი ელექტრო გაყვანილობითა და კანალიზაციით, რათა მათ და მათ მიმღევრებს თავშესაფარი ქონოდათ შუაღედურ ხანაში, რომელიც უნდა დამდგარიყო ქვეყნის დასასრულის შემდეგ, იქამდე, ვიდრე არ დადგებოდა განკითხვის დღე. 1999 წელს კი ამიშებმა გაყიდეს თორმეტიჯერ მეტი ყავის საფქვაავი და სანთლები და ცილის ასათქვეფი და ა.შ., ვიდრე ჩვეულებრივ, და ეს იმიტომ, რომ ხალხს ეშინოდა, MILLENIUM BUG მწყობრიდან გამოიყვანდა საოჯახო ელექტრო მოწყობილობებს და ელექტრო გაყვანილობებს. სოციოლოგები ამბობდნენ, რომ ელექტრონული სისტემების

საბედისწერო
მომენტი

ავარიების გამო შიში, რომელიც მწყობრიდან გამოიყვანს გელევიზორებს, მიკროგალღურ ღუმელებს და ბანკომაგებს, ხდება ქვეცნობიერი და დამთრგუნველი მილენარიზმის გამო, ხოლო, ზოგიერთი ადამიანი სთვლიდა, რომ ეს იქნებოდა საბედისწერო მომენტი დასავლეთის ცივილიზაციის ისტორიაში, რომელიც დასრულდებოდა ქაოსით, სოციალური მღელვარებით და ა. შ. და დასავლეთის სამოგადოებას საშუალებას მისცემდა გამოეღწია გექნოლოგიური დიქტატურიდან და შესულიყო ახალ საუკუნეში, რომელიც იქნება ჰარმონიული, სულიერი და მისტიური. ხოლო, ზოგიერთ ქვეყნებში სელისუფლება მარაგისთვის ფულს ბეჭდავდა., კანადაში კი მთავრობამ მოაწყო მოსახლეობის სასწავლო ევაკუაცია, ინგლისსა და დანიაში კი მოქალაქეები იკეთებდნენ შაქრისა და ფქვილის

მარავს და ინასაედნენ აბაზანებში, ფინეთში, ავთიაქებში იოდის მთელი მარავი გაიყიდა, რომლის გამოყენებასაც ბირთვული კატასტროფის შემთხვევაში ურჩევდნენ და ფინელებს ეშინოდათ, რომ MILLENIUM BUG მწყობრიდან გამოიყვანდა რუსეთში ატომური ელექტროსადგურის უსაფრთხოების სისტემას. სოციოლოგები ამბობდნენ, რომ MILLENIUM BUG ჯდება სოციალური წარმოსახვის ლოგიკაში თანამედროვე ეპოქაზე და რომ მეოცე საუკუნეში ბოროტებამ მიიღო ინფინიტესიმალური, ანუ უსაზღვროდ მცირე რაღაცის სახე, და რომ ადამიანებს ახლა ეშინიათ არა დიდი და რთული საგნების, ლოკომოტივების და ა.შ. არამედ ატომების და ვირუსების, გენების და პრიონების. ხოლო ფსიქოანალიტიკოსები ამბობდნენ, რომ MILLENIUM BUG, კაცმა რომ თქვას, მამისმკვლელის

*სოციალური
წარმოსახვა*

როლს თამაშობს, რომელიც ახალ გექნოლოგიურ თაობას დამოუკიდებლობის, ნეგარებისა და ტკბობის საშუალებას მისცემსო.

ეგერსბერგი

ბუხენვალდის საკონცენტრაციო ბანაკის შესასვლელი ჭიშკრის თავზე ასეთი წარწერა იყო თითოეულს დამსახურების მიხედვით. ბუხენვალდის ბანაკი მდებარეობდა ეგერსბერგის მთის ფერდობზე და თავიდან ასე ეწოდებოდა. სახელწოდება ეგერსბერგი სასიქადულოა გერმანიის ისტორიაში, ვინაიდან, მეთვრამეტე და მეცხრამეტე საუკუნეებში აქ ჩამოდიოდნენ ცნობილი მწერლები და ფილოსოფოსები, სეირნობდნენ, მუხის ქვეშ ისხდნენ და პაექრობდნენ ევროპული ცივილიზაციის შესახებ. საკონცენტრაციო ბანაკი ეგერსბერგი 1937 წელს გაიხსნა, მაგრამ, ერთი წლის შემ-

დეგ, ნაცისტური პარტიის კულტურის განყოფილებამ ვაიმარში გადაწყვიტა, რომ შეუფერებელია საკონცენტრაციო ბანაკის სახელი დაუკავშირდეს გერმანელი ხალხის კულტურულ მემკვიდრეობას, და სახელმწიფო დაწესებულებებს სახელის გადარქმევა მოსთხოვა. და 1937-1945 წლებში ბუსენვალდში დაილუპა ნაცისტური გერმანიის 50000 მგერი, ხოლო, 1945-1950 წლებში, ბუსენვალდში დაილუპა საბჭოთა კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის 7000 მგერი. ბუსენვალდის ბანაკი პოლივალენტური საკონცენტრაციო ბანაკი იყო, სასიკვდილო და შრომითი, და პატიმრებს იქ ჩასვლის შემდეგ წინამხარზე უკეთებდნენ რიგითი ნომრის ტაგურიებას. ომის პირველ თვეებში, პატიმრები იღებდნენ ღია ბარათებს მასზე დაბეჭდილი ტექსტებით, ახლობლებისთვის რომ გაეგზავნათ.

*ბარათი პირ-
გოსში*

ბარათებზე ეწერა საცხოვრებელი კარგია, ვმუშაობთ აქ, კარგად გვექცევიან და ზრუნავენ ჩვენზე. ასლობლები როცა იღებდნენ ამ ბარათებს და მოენატრებოდათ ხოლმე მისი გამომგზავნი, მიდიოდნენ გერმანულ დაწესებულებებში და თავიანთ ნათესავებთან ამა თუ იმ ბანაკში ერთად ყოფნის სურვილს გამოთქვამდნენ. ერთმა ბერძენმა ტყვემ კი ბუსენვალდიდან მამას ბარათი გაუგზავნა პირგოსში, და სამი თვის შემდეგ, მამამ ჩამოაკითხა, ვაჟი მამას ბაქანზე ეცა და მოახრჩო, მანამ გერმანელები მის დახვრეგას მოასწრებდნენ.

საკონცენტრაციო ბანაკებში სამეცნიერო ცდებსაც ატარებდნენ. უმეტესად, ეს იყო სტერილიზაციისა და კასტრაციის სხვადასხვა მეთოდები, ან ტკივილგამძლეობის ტესტირე-

ბა, მას, ძირითადად, უგარებდნენ
ასალგამრდა, ფიზიკურად ძლიერ
პატიმრებს, რომელიმესთვის, მაგ-
ალითად შეიძლება მოეჭრათ ფეხზე
პაგარა ნაჭერი, ან ძელამდე აეძროთ
ხორცი და ა.შ. ან სხვადასხვა ცდებს
გყუპებზე, რომელიც ასალი ჰიპო-
გემის ფორმულირების საშუალებას
იძლეოდა გენეტიკაში, და რაზე-
დაც, სამეცნიერო წრეებში ბევრს
ლაპარაკობდნენ. და თუ, პატიმართა
შორის აღმოჩნდებოდა ვინმე, ვინც
ებრაელს გაედა, თავს აჭრიდნენ,
მას პრეპარირებას უკეთებდნენ და
აგზავნიდნენ გერმანულ სკოლებში,
სკოლის მომარდებს რომ შეძლებო-
დათ პირველივე შეხედვით ეცნოთ
ებრაელი. ებრაელების ცნობა შეი-
ძლებოდა მოკაუჭებული ცხვირით,
ფლიდი თვალებით, არაპირდაპირი
მზერით და გრძელი, ძვალ-გყავა
თითებით, ხშირად, სუსტები და ავად-
მყოფურები იყვნენ, ვინაიდან ისინი

ელეზი ტყუპებზე

*ებრაელებს
ქონდათ მო-
კაუჭებული ცხ-
ვირი*

ბუნებას გააძევა თავის წიაღიდან. მედიცინამ მეოცე საუკუნეში დიდი პროგრესი განიცადა, მეცნიერებმა გამოიგონეს პენიცილინი და სავალდებულო აცრები, სისხლის გადასხმა და კონტრაცეპტივები, ერექციის მიღწევის საშუალებები და ქალები სამშობიაროში აჩენდნენ და ფესმძიმობის დახმარებას იღებდნენ, ადამიანები უკვე აღარ კვდებოდნენ სახლში, არამედ კვდებოდნენ სავადმყოფოებში, გარემოცული ყველა იმ სიკეთით რისი შეთავაზებაც შეეძლო თანამედროვე სამედიცინო მომსახურებას. ხოლო, ჰოლანდიელმა მეცნიერებმა გამოიგონეს გრანსგენური ძროხები, რომელთა ემბრიონებში ადამიანის გენები შეყავდათ და როცა ძროხები იმრდებოდნენ, ადამიანის რძეს იძლეოდნენ, რაც გაფანტული სკლერომის პროფილაქტიკისთვის იყო რეკომენდირებული. მაგრამ ადამიანები, რომლებსაც

ახალი საუკუნის სჯეროდან, ამბობდნენ, რომ თანამედროვე მედიცინა ადამიანში კლავდა თვითრეგულაციის უნარს, და ექიმთან სიარულის და პროფილაქტიკის მაგივრად, ადამიანებს ავთოთერაპიის სპეციალურ მეთოდებს ურჩევდნენ, რომლის მეშვეობითაც პაციენტები პოზიტიური აზრებით ასდენდნენ თავიანთი მენჯალური სტრუქტურების მოდიფიცირებას და მუცაცობას განიცდიდნენ ახალ ფიზიოლოგიურ მდგომარეობაში, რომელშიც ისინი უკვე აღარ იყვნენ ავად. და ისინი ამბობდნენ კიდევ, რომ მსოფლიოში ნამდვილ ცვლილებას გამოიწვევს არა სამეცნიერო რევოლუცია, ან ახალი რელიგია, პოლიტიკური ან ეკონომიური რეფორმები, არამედ ინდივიდუალური სპირიტუალიზაცია, რომელიც ადამიანს გახდის პასუხისმგებლობის გრძნობით, გოლერანტულს, და ისტორიულ

პოზიტიური აზრები

მეხსიერებას კოსმიური მეხსიერებით ჩაანაცვლებსო. არიზონაში კი ამერიკელებმა დააკანონეს ექიმის მეთვალყურეობის ქვეშ თვითმკვლელობა და ჰოლანდიელებმა დააკანონეს ეუთანაზია. და აღარავინ აღარ იყო უაღრესად ღარიბი და ყველას ქონდა მაცივარი და ტელევიზორი, ანაზღაურებული შვებულება და ა. შ. მეცნიერებმა კი გამოიგონეს ვინილი და ბაკელიტი და იგელიტი და მიკროპროცესორები, გამომგონებლებმა კი მოიგონეს ერთჯერადი, გადასაყრელი საგნები, სანთებელები და კალმები, საპარსი მანქანები და საფუთავები, ბოთლები და შუასადებები და პამპერსები და ფოტოაპარატები და შპრიცები და სოციოლოგები ამბობდნენ, რომ საზოგადოება შედის ერთჯერადი მოხმარების საგნების ახალ კულტურულ ერაში, და განვითარებული ქვეყნები გაძლიერდნენ და უმუშევრობა გაიზარ-

და, ვინაიდან, რაც უფრო ნაკლები
საღსი მუშაობდა, მით უფრო მეტი
მდიდრდებოდა. სარეკლამო სააგენ-
ტოები იგონებდნენ ორიგინალურ
და მახვილგონივრულ რეკლამ-
ებს და სადაზღვევო კომპანიები
აცხადებდნენ, იყავით რეალისტე-
ბი, მოითხოვეთ ჩვენგან შეუ-
ძლებელი, ხოლო ავგომობილების
მწარმოებლები კი აცხადებდნენ,
წარმოსახვამ ბოლოს და ბო-
ლოს მიიღო ძალაუფლება,
სარეცხის ფხვნილების მწარმოე-
ბლები კი აცხადებდნენ ლურჯი
იქნება ნაცრისფერი, ვიდრე
მას არავინ მოიფიქრებს, ხოლო
დემოკრატიულ ქვეყნებში მიიღეს
კანონი, რომლის მიხედვითაც პრე-
ზიდენტს უფლება არ ექნება თავისი
პოსტი დაიკავოს ერთ ან ორ საარ-
ჩევნო ვადაზე მეტ ხანს, რომელიც,

გაუცვეთელი
აზრები

როგორც წესი გრძელდებოდა ოთხ ან ხუთ წელიწადს, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ახალი, გაუცვეთელი აზრების მოზიდვა და სამოგადოების დინამიური განახლება. სოლო, ფილოსოფოსები კი ამბობდნენ, რომ მსოფლიო მივიდა ასლების ცივილიზაციამდე, რომ ყველაფერი ირგვლივ არის მხოლოდ ასლი სხვა ასლთა ასლებისსო და ა.შ. სოლო ექიმებმა კი მოიფიქრეს მეთოდი, როგორ დაიბადონ ბავშვები სქესობრივი აქტის გარეშე სპერმაგომოიდის და თესლის ინკუბატორში მოთავსებით. და, ბავშვებზე, რომლებიც ამ გზით დაიბადნენ, ამბობდნენ, სინჯარის ბავშვები არიანო, პირველი ბავშვი სინჯარიდან 1978 წელს დაიბადა, ექიმი, რომელმაც ეს მეთოდი მოიგონა, სთავაზობდა, კვერცხი ინკუბატორში გაეყოთ ორად და მიეღოთ სათადარიგო ტყუპები. ერთ ტყუპის ცალს მათავსებდნენ დედის საშვი-

სათადარიგო
ტყუპები 250

ლოსნოში, მეორეს კი საყინულეში და შემდეგ საყინულის ტყუპის ცალი თავის ორგანოებს საშვილოსნოდან დაბადებულ ტყუპის მეორე ცალს მისცემდა, როცა ის გაიზრდებოდა და მისი ორგანოები დაბერდებოდა.

სხვა არასრულფასოვან რასებად ითვლებოდნენ ბოშები და სლავები. ბოშები იყვნენ შესახედად მუქი და შებლუდული გონებრივი პოტენცი- ალით და ქონდათ თანდაყოლილი მიდრეკილება ქურდობისა და მკვ- ლელობისკენ. სლავებსაც ქონდათ შებლუდული გონებრივი შესაძლე- ბლობანი და ამჟღავნებდნენ თან- დაყოლილ მიდრეკილებას მომსახ- ურებისა და მონობისაკენ, მაგრამ ამავე დროს იყვნენ ბარმაცნი და არ შესწევდათ უნარი ყურადღება მოეკრიბათ უმარგივეს სამუშაო მოქმედებებზე. ნაცისტები სლავებს უწოდებდნენ UNTERMENSCHEN,

*ბოშები იყვნენ
შესახედად
მუქი*

გრძელი თა-
ვისქალიანი
სლავეები

და ეს ნიშნავდა, რომ ისინი დგან-
ან განვითარების უფრო დაბალ
საფეხურზე, ვიდრე ადამიანები,
MENSCHEN,-კი იმ სლავეებს კი,
რომლებსაც გრძელი თავის ქალა
ქონდათ და შეეძლოთ დაემგვიცევი-
ნათ, რომ გერმანული სისხლი ერი-
ათ, უნდა ჩამორთმეოდათ შვილე-
ბი და მოეთავსებინათ გერმანულ
ოიჯახებში შვილობილად. ნაცისტე-
ბი თვლიდნენ, რომ სლავეების დაას-
ლოებით 12% გრძელი თავის ქალით
არის პოლონეთში, კარპატისპირა
რუსეთში 25%, უკრაინაში 35%, და
ჩეხეთში 50%. ბოშები და ებრაელე-
ბი იყვნენ LEBENSUNWER, რაც
ნიშნავდა, რომ ისინი ღირსნი არ
იყვნენ სიცოცხლის, და საკონცენ-
ტრაციო ბანაკებში დაიღუპა ნახევარ-
რი მილიონი ბოშა და სამი მილიონი
ებრაელი, და ორმილიონნახევარი
ებრაელი დაიღუპა გეგოში, ალყების,
და მასობრივი სიკვდილით დასჯის

ფილოსოფიური დოქტრინა, რომელიც ქადაგებდა, რომ ადამიანისთვის დამასასიათებელი კეთილგონიერება და მოვლენებში ჩაწვდომის უნარი საბუნებისმეცხველო და სოციალური მეცნიერებების შედეგია, და ჭეშმარიტებად შეიძლება ჩაითვალოს მხოლოდ ის, რაც მეცნიერული მეთოდებით შემოწმდება და რომ მეტაფიზიკა სისულელეა. პოზიტივისტებს არაერთარი ღმერთის არსებობის არ სჯეროდათ. მაგრამ, თავიდან, ბოგიერთ მათგანს დასაშვებად მიაჩნდა რაიმე ბე ყოფიერების არსებობა, ეს მეცნიერულად დასაშვებია, მაგრამ ამას ვერ შეამოწმებო. თუმცა, მეცნიერებს მიაჩნდათ, რომ სიცოცხლე გარემოებათა ჰარმონიის შედეგად გაჩნდა, და რომ, წესრიგი აღმოცენდა ქაოსიდან და არ სჯეროდათ, რომ სამყარო შეიქმნა 6000 წლის წინ, როგორც ეს ცნობილი იყო ქრის-

წესრიგი
აღმოცენდა
ქაოსიდან

ტიანული გრადიციის მიხედვით. ასტროფიზიკოსები კი ამბობდნენ, რომ მთელი საქმე კვარკაში, აგომსა და აირებშია და სამყარო 12 დან 15 მილიარდი წლისაა, ის მუდმივად დიდდება, მაგრამ, მათ არ იცოდნენ, შემდგომშიც კვლავ გადიდდებოდა, თუ, ერთ მშვენიერ დღეს დაიწყებდა დაპაგარავენებას, ან შეიძლება აფეთქებულიყო კიდევ. მორწმუნენი თვლიდნენ, რომ ადამიანი, შესაძლოა, მართლაც წარმოიშვა მაიმუნისგან, კვარკისგან, აირებისგან ან აგომებისგან, მაგრამ ეს საქმეს სულაც არ ცვლის, რადგანაც, ვილაცამ სომ შექმნა კვარკაც და მაიმუნიც. და საქმე ის კი არ არის, ამბობდნენ ისინი, რომ სამყარო 6 ათასი, თუ 15 მილიარდი წლის წინ შეიქმნა, არამედ მნიშვნელოვანია ის, თუ რა იყო უფრო ადრე. ამაზე კი მეცნიერებას ხელი არ მიუწვდებაო. ასტროფიზიკოსები ამბობდნენ,

დროს და გზად მიმავალი საკონცენტრაციო ბანაკებისკენ. და 1941 წელს, სპეციალურმა სამხედრო ერთეულებმა მიიღეს EINSATZGRUPPEN, მითითება, რაც შეიძლება მეტი ებრაელი დაეხვრიგათ ოკუპირებულ რაიონებში, და ნახევარი წლის განმავლობაში დახვრიტეს 800000. ხოლო გერმანელი ჯარისკაცების საპონზე დიდი ასობით იყო ამოხეტილი RJF, და ზოგი ისტორიკოსი ამბობდა, რომ ეს იყო შემოკლებული REINES JUDENFETT, წმინდა ებრაული ქონი, სხვა ისტორიკოსები კი ამბობდნენ, რომ ეს იყო აბრივი-აგურა ცხიმისა და გამწმენდი საშუალებების საწარმოო ცენტრი. 1905 წელს კი, გერმანიის ინსტიტუტმა ბოშათა საკითხის შესახებ გამოსცა ZIGEUNERBUCH ბოშების წიგნი, რომელშიც ფსიქიატრები, ანგროპოლოგები და ბი-

ოლოგები ხსნიდნენ, თუ რაგომ იყვნენ ბოშები არასრულფასოვნები და რით შეიძლება ევნოთ მათ საზოგადოებისთვის. და 1922 წელს, გერმანელებმა მოიფიქრეს ბოშებისთვის ანგროპომეგრული მოწმობა, რომელიც დაბადების მოწმობას ცვლიდა, და 1939 წელს გადაწყვიტეს თავი მოეყარათ ბოშებისთვის საკონცენცრაციო ბანაკებში და გადასულიყვნენ ბოშათა საკითხის საბოლოო გადაწყვეტამდე, რომელსაც იმ დროს ეწოდებოდა გლობალური ეუთანაბნა. და 1941 წელს, ერთმა გრძელ თავისქალიანმა პოლონელმა მოიფიქრა ასალი უნივერსალური ენა, გლობალგერმან. 1936 წელს კინაცისგებმა შექმნეს ორგანიზაცია, სასელწოდებით LEBENSBORN, ცხოვრების წყარო, სადაც ანაყოფიერებდნენ გერმანელ ქალებს, რომლებიც ოცნებობდნენ თავისი პირმშო, სამშობლოსთვის შეეთავაზები-

*ცხოვრების
წყარო*

ნათ. ორგანიზაცია მართავდა რვა გამანაყოფიერებელ ინსტიტუტს, თექვსმეტ სამშობიარო სახლს და ექვს საბავშვო სახლს, სადაც SCHUTZ-STAFFEL ის რიგებიდან, გამორჩეული მამაკაცების მიერ განაყოფიერებული გერმანელი დედების შვილების გარდა, იზრდებოდნენ გრძელ თავისქალიან სლავების ბავშვებიც, და ინსტიტუტის შესასვლელ კარზე შემოთ იყო ემბლემა წყარო და პაგარა დათვის თანავეარსკველაველი დიდ პოლარულ ვარსკვლავთან ერთად, რაც ნორდიული სისხლის სიმბოლოს წარმოადგენდა. 1944 წელს კი ბირკენაუს საკონცენტრაციო ბანაკის ადმინისტრაციამ ბრძანება მიიღო, სასწრაფოდ გაეგზავნათ გაზის კამერებში ყველა ბოშა, რომელიც კი დარჩა, და ადმინისტრაციამ გამოაცხადა რიგგარეშე ღამის ცვლები, რომელსაც ეწოდებოდა ბოშური ღამეები. ამასობაში, იქმნებოდა ახალი

უნივერსალური ენები, კოსმოლინგვო, ლაგინულუს, მუნდიალ, კოსმან, კომუნ, ნეუტრალ და სიმპლიმო. და 1985 წელს, ებრაელთა მსოფლიო საბჭომ გააკეთა განცხადება, რომ ებრაელები ღრმა თანაგრძნობას გამოხატავენ ბოშა ხალხის მიმართ, მაგრამ ბოშების ეუთანამია არ იყო ნამდვილი გენოციდი, რადგანაც ის ეყრდნობოდა არა ეთნიკურ, არამედ სოციალური ევგენიკის საფუძველს.

მოგვიანებით ისტორიკოსებმა მეოცე საუკუნის პოლიტიკური რეჟიმები სამ ჯგუფად დაყვეს, გოგალიგალურ, ავტორიტარულ და დემოკრატიულ ჯგუფებად. გოგალიგალური რეჟიმი იყო კომუნიზმი და ნაციზმი, ავტორიტარული დიქტატურა იყო ფაშისტური და ფაშიზმის მიმდევარი ქვეყნები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ წარმოიშვნენ იგალიაში და ესპანეთში,

პორტუგალიაში და ბულგარეთში, საბერძნეთში და პოლონეთში, რუმინეთში და უნგრეთში, ესკონეთში და ლაგვიაში და ა.შ. კომუნისტები ამბობდნენ, რომ ფაშიზმი და ნაციზმი, არსებითად ერთი და იგივე იყო, მაგრამ ისტორიკოსების უმრავლესობა ამას არ ეთანხმებოდა და ამბობდა, რომ ფაშიზმი თავისი არსით უნივერსალურია, და მას უნარი აქვს ფესი მოიკიდოს ყველგან და სწრაფად შეეწყოს მოცემულ კულტურულ და ისტორიულ პირობებს, მაშინ როცა, კომუნიზმი და ნაციზმი თავისი არსით შეუგუებელი არიან, ვინაიდან მათთან საგანთა რეალობა მთლიანად დამორჩილებულია იდეალოგიას და სწორედ ამაში მდგომარეობს მათი გოგალიგარიზმი. ფაშიზმს კი შეგუების უნარი აქვს და შეუძლია იყოს მემარჯვენეც და მემარცხენეც, ასაკოვანი მოქალაქეებისთვისაც და რევოლუციურად გან-

*ფაშიზმი არის
უნუვერსალ-
ური*

*მომავალთან
შეხედრა*

წყობილ ახალგაზრდებისთვისაც. და, პირველს პირდება რომ წესრიგს აღადგენს, მეორეს – რომ ააშენებს ახალ მსოფლიოს, სადაც ყველაფერი მარად ახალგაზრდა იქნება. მარად ახალგაზრდა მსოფლიოს იყოფდნენ ფაშისტები და კომუნისტები, მაგრამ ისინი ხნიერებისთვის არც აპირებდნენ წესრიგის აღდგენას. ახალგაზრდები კი მომავლთან შეგებებას ელოდნენ და ქარი ამრიალებდა თავთავებს, და ჰორიზონტზე ამოდიოდა მზე. ხოლო, ფსიქოანალიტიკოსები კი ამბობდნენ, რომ გერმანელების უმრავლესობის თანხმობა ნაცისტების იდეოლოგიაზე იყო სექსუალური ფრუსტრაციის გამოხატულება, და რომ გერმანელები არსებითად, მამას ეძებდნენ, მაშინ როცა კომუნიზმის რწმენა, უფრო სადომ-აბოხიზმის გამოვლინება იყო თავის ინფანტილურ ფაზაში.

კომუნისტებმა გამოაცხადეს ჯანმრთელ სხეულში ჯანმრთელი სული, და თვლიდნენ, რომ ფსიქონალიზმი ბურჟუაზიული სამოგადობის გახრწნის გამოვლინება იყო, რითაც ხალხი ფრუსტრაციისა და არასრულფასოვნების შეგრძნების კომპენსაციას იღებდა, რასაც კაპიტალიზმში იწვევდა მათში. 1929 წელს კი ლენინგრადის ევგენიკის სამეცნიერო - კვლევითი ინსტიტუტი გამოვიდა შეთავაზებით, აერჩიათ საბჭოთა მუშების რიგებიდან განსაკუთრებით ნაყოფიერი პირები და გაესსნათ გამანაყოფიერებელი ცენტრები, სადაც გამორჩეული პირები გაანაყოფიერებდნენ საბჭოთა ქალებს, და ლენინგრადელმა ევგენიკოსებმა გამოთვალეს, რომ არაჩვეულებრივად ნაყოფიერ პირებს შეეძლოთ საბჭოთა ხალხისთვის მიეცათ ათას ასამდე კვალი-

ფიციური მუშა და ამით განემტკიცებინათ მომავალი უკლასო საზოგადოების ჯანმრთელი ბირთვი. ქარხანაში და დაწესებულებაში მომუშავეთათვის კომუნისგებმა მოაწყეს დილის ვარჯიში, რადიოთი გადმოსცემდნენ მხიარულ სიმღერებს, რომ უფრო კარგად და ხალისიანად ემუშავათ, აწყობდნენ დემონსტრაციებს, სპარტაკიადებს ალეგორიებით და ადმიანის სხეულებისგან შემდგარი ცოცხალი სურათებით და ამბობდნენ, რომ ეს იყო ახალი ხელოვნება, რომელიც ხალხის წყაროდან იკვებებოდა. ნაცისგები კი ამბობდნენ, რომ ხელოვნება არის არა ესთეტიური, არამედ ბიოლოგიური კატეგორია, და რომ ხალხის სული სწორედ ხელოვნება არის და იგი ყველას ეკუთვნისო. კომუნისგები კი ამბობდნენ, რომ ხელოვნება უნდა იყოს ოპტიმისტური, როგორც

*ხელოვნება
ყველას ეკუთვნის*

ჭუპრი, საიდანაც გამოიჩეკება ფარ-
ვანა, მაგრამ, ამავე დროს შეუპ-
ოვარი, როგორც მომავლის შეს-
ახვედრად ხალხის ლაშქრობაო.
და, პროპაგანდას უწევდნენ მონუ-
მენტურ ხელოვნებას, რომელიც
შორიდან ჩანდა, სკულპტურას ან
ფრესკებს ან დიდ სურათებს, რომ
უბრალო ხალხსაც შეძლებოდა ხე-
ლოვნებით დამტკბარიყო. ნაცისტე-
ბი ამბობდნენ, რომ თანამედროვე
ხელოვნება დეკადენტურია, ხოლო
ასალი ხელოვნების გამომსახველო-
ბის წყარო უნდა იყოს ხალხიო, კო-
მუნისტებს კი ეჭვი ჰქონდათ რომ
მსაგვრები სპეციალურად ქმნიდ-
ნენ დეკადენტურ ხელოვნებას, რომ
უფრო კარგად განსხვავებულიყვნენ
უბრალო ხალხისგან. და ამბობდნენ,
რომ საჭიროა გამომსახველობის ას-
ალი მსაგვრული ხერხების მოგონე-
ბა, და ასალი არაბანალური იდეე-

ბიო, მაგრამ დროთა განმავლობაში არაბანალური იღუებიც საეჭვოდ მოეჩვენათ, რადგან სინამდვილეში ისინი შეიძლებოდა ყოფილიყო ბურ-ქუაზიული აზროვნების გამოხატვა, რომელიც მოდერნიზმის საფარ ქვეშ ხელს უშლიდა ჭეშმარიტ და რევოლუციურ სიასლევებს. და კომუნისტებისთვის საეჭვო ხდებოდა ის ადამიანები, რომლებიც აგარებდნენ ულვამს, ფარფლებიან ქუდს ან ექსტრავაგანტურ პალტოს, ან კაფეში ჯდომის დროს, რაღაცას ინიშნავდნენ წიგნაკში. და ამბობდნენ, რომ ჭეშმარიტი ხელოვნება უნდა ყოფილიყო ასალი ცხოვრების ანარექლი, ერთდროულად ოპტიმისტურიც და შეუპოვარიც, და აწყობდნენ საწარმოო ვარჯიშებს და რადიოთი გადასცემდნენ მუშებისთვის სიმღერებს.

კომუნისტებმა საკონცენტრაციო ბანაკები 1918 წელს მოიგონეს, რევოლუციის გამარჯვება და პროლეტარიატის დიქტატურის განმტკიცება რომ დაეჩქარებინათ და ისტორიკოსები ამბობდნენ, რომ საბჭოთა საკონცენტრაციო ბანაკებში დაიღუპა თხუთმეტიდან ოც მილიონამდე ადამიანი, და შემდეგი ოცდათხუთმეტი წელი კი იქ გაატარა თავის ცხოვრების ნაწილი საბჭოთა კავშირის ყოველმა მეშვიდე ზრდასრულმა მოქალაქემ. 1916 წელს კი ირლანდიაში რევოლუცია მოხდა. და 1917 წელს ორ მილიონზე მეტი ჯარისკაცი გაიქცა რუსეთის არმიიდან, რომლებსაც სახლში დაბრუნება უნდოდათ, რომ მიწისა და საქონლის განაწილება არ გამორჩენოდათ, რასაც მთავრობა, რომელიც მეფის რეჟიმის დაცემის შემდეგ მოვიდა, დაპირდა. ირლანდიის რევოლუციას

*პროლეტარია-
გის დიქტატურა*

უწოდებდნენ პოეტურ რევოლუციას, რადგანაც ირლანდიის რევოლუციური საბჭოს სამ მეოთხედს პოეტები შეადგენდნენ, მათ უნდოდათ დაეარსებინათ ირლანდიის რესპუბლიკა, და იმედი ჰქონდათ, რომ ინგლისის არმიას არ ექნებოდა საკმარისი სახსრები ქმედითად გამოსულიყო მათ წინააღმდეგ, ვინაიდან ინგლისელი ჯარისკაცების უმრავლესობა საფრანგეთსა და ბელგიაში იბრძოდა გერმანელებთან. პროლეტარიაგის დიქტატურის განმტკიცება მნიშვნელოვანი იყო, რადგან, ბურჟუაზიის გარდა, კომუნისტებს უნდა ებრძოლათ მუშებთან ქალაქებში და გლეხებთან სოფლებში, რომლებსაც სხვანაირად წარმოედგინათ რევოლუცია, აწყობდნენ აჯანყებებსა და გაფიცვებს და არ უნდოდათ რევოლუციური დავალებების შესრულება. პოეტურ რევოლუციაში კი სამოცდაათი მეამბოხე და ასორმოცდაათი

ინგლისელი ჯარისკაცი დაიღუპა. კოლმეურნეებს კი, რომლებსაც რევოლუციური ამოცანების შესრულება არ უნდოდათ, ართმევდნენ მარცვალს, ძროხებს, ქათმებს და ა.შ., და გლეხებს, რომლებიც მგრულ აქციებს აწყობდნენ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ, დადიოდნენ ღამე და თავთავს იპარავდნენ კოლმეურნეობის ყანაში და არ უნდოდათ ქათმის ან ძროხის ჩაბარება, საკონცენგრაციო ბანაკებში აგზავნიდნენ ან ხვრეგდნენ. მოგვიანებით, კომუნისტებმა განსაჯეს, რომ მგრული პომიციის გატყუვა ყველაზე კარგად შეიძლებოდა შიმშილიანობის გამოწვევით, მიწათმოქმედების რაიონებში, უკრაინაში და ჩრდილო კავკასიაში ან ყაზახეთში. და მათ გადაიგანეს სარკინიგზო მარშრუტები და დაბლოკეს მისასვლელი გზები, დახურეს მაღამიები და აკრძალეს ბაზრები და

*კოლმეურნეებს
ამოცანების
შესრულება არ
უნდოდათ*

ა.შ., და ექვსი მილიონი ადამიანი დაიხოცა შიმშილისგან. და ზოგიერთი, ახლობლის ცხედარს მალავდა და შემდეგ ყიდიდა შავ ბაზარზე, ან მეზობელზე, აღებული ფულით კი სხვა გვამების სორცს ყიდულობდა, ვინაიდან, არ უნდოდა იმათი სორცი ეჭამა, ვისთანაც წარსულში ალბათ ბევრი მშვენიერი წამი განიცადა. და გვამის ძვლებისგან აკეთებდნენ ბულიონს, ღვიძლისგან კი ღვებელის შიგთავს. ერთი გლესი კი საძმოდ სასაფლაოსთან ახლოს დასახლებულა, სოფელ ბოგოსლოვკასთან, და გვამების სორცს ხარშავდა, მაგრამ კომუნისტებმა მიაგნეს და დახვრიტეს სხვების ჭკუის სასწავლებლად. თავიდან საკონცენცრაციოდ ბანაკები ორი სახის იყო, შრომითი და სპეციალური, პირველში უნერგავდნენ შეგნებული შრომის ჩვევებს ლოთებს და ხულიგნებს, პარამიგებს და იმათ, ვინც არ გამოი-

მუშავა მორიგეობის მინიმალური რაოდენობა, ან სამუშაო ადგილი დაგოვა ისე, რომ არ დარწმუნდა დღიური რევოლუციური გეგმა შესრულებული იყო თუ არა, მეორეში კი მუშაობდნენ საექვო და საშიში პიროვნებები, სხვა პოლიტიკური ორგანიზაციების წევრები და მუშები, რომლებსაც გაფიცვებზე წაასწრეს, საექვო ჩინოვნიკები და დამპალი ბურჟუაზია, მავნებლები და გიყები, ანარქისტები და მებაგონეები, კარგოფილის დამგაცებლები ან რევოლუციელი კომისრები, რომლებმაც ბანაკებში კონგრეგოლუციონერების არასაკმარისი რაოდენობა გააგზავნეს. 1922 წელს კი შრომითი ბანაკები დაანგრიეს და დაგოვეს მხოლოდ სპეციალური ბანაკები და იქ ყველა, საერთო კეთილდღეობისთვის მუშაობდა. 1923 წელს კი მოსკოვიდან მურომის საკონცენტრაციო ბანაკში ორი ხულიგანი, რომლებიც

*დამპალი ბურ-
ჟუაზია*

*სამხედრო
ტყვეები*

სამსახურიდან დაბრუნებულ მუშებს დასცინოდა, გააგზავნეს და კიდევ, ერთი ხარაგი, რომელმაც სამჯერ ზედიზედ დაიგვიანა სამსახურში, და ერთხელაც, ხარაგმა, ღამით, ორი ხულიგანი სასიკვდილოდ ცემა ტახტის ფიცრით, რადგან ისინი ანგისაბჭოთა ანეკდოტებს ყვებოდნენ და ხარაგს შეეშინდა, ანგისაბჭოთა ანეკდოტების მოსმენისთვის ვინმეს არ გაეცა და კომუნისტებს არ დაესვრიგათ. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ კი, საკონცენტრაციო ბანაკებში აგზავნიდნენ რუს სამხედრო ტყვეებს, რომლებიც სახლში ბრუნდებოდნენ და ეჭვი შეეპარათ მათში, რომ საბრძოლო რისკი არ ეყოთ და მათ ინდივიდუალიზმისკენ ქონდათ მიდრეკილება. საბჭოთა კავშირში დაბრუნდა დაახლოებით 2270000 სამხედრო ტყვე, და მათ საშუალოდ ათი წელი გაატარეს საკონცენტრაციო ბანაკებში, ვიდრე არ დაისოც-

ნენ განჯვისგან და ავადმყოფობისა
თუ ეპიდემიისგან. თუმცა სიკვდილის
ყველაზე სშირი მიზეზი იყო მოყინვა
და ფეხის განგრენა, რადგან, მათ
ემინოდათ, რომ ღამით ფეხსაცმელს
მოპარავდნენ, და ფეხსაცმლით ეძი-
ნათ.

ისტორიკოსები ამბობდნენ, რომ
1914 წელს გამოცხადებული მობი-
ლიზაცია პასუხობდა გერმანიის,
ავსტრიის, სერბიის, საფრანგეთის,
იტალიის და ა.შ. განწყობას, და რომ
პირველი მსოფლიო ომი, შესაძლოა
ისტორიაში იყო ერთადერთი ჭეშ-
მარიტად ხალხური და პაგრიოტუ-
ლი ომი. და როცა ჯარისკაცები ქა-
ლაქში სადგურისკენ მიაბიჯებდნენ,
ხალხი მორბოდა პაგრიოტული ლო-
ზუნგების შეძახილებით და ჯარის-
კაცებს მიხაკებს უდებდნენ იარაღში
და ორკესტრი მხიარულად უკრავ-
და. ხოლო ინგლისში, სადაც 1914

*ლოხუნგების
შეძახილები*

წელს სამხედრო სამსახური არ იყო აუცილებელი, მილიონნახევარი მოხალისე გამოვიდა. მიაბიჯებდნენ ისინი სადგურისკენ და ელოდნენ, რომ ომი გამოაცოცხლებდა მათში სათნოებას, რომელიც თანამედროვე სამრეწველო მსოფლიომ უკან გადასწია, სამშობლოსადმი სიყვარულს და სიმამაცეს და თავგანწირვას. მაგრამ ომის პერიოდში, როცა ნაღმები, ხლართები, მუნი და ვირთხები ემატებოდა, ჯარისკაცები კი სულ უფრო ნაკლებად დაცულები იყვნენ, ისინი თადათან კარგავდნენ რწმენას რისთვისაც იბრძოდნენ და თავს მარტოდ და მოძულეებულად გრძნობდნენ. და ესროდნენ ვირთხებს, აკეთებდნენ საფერფლებს და აწერდნენ გაუმარჯოს 25-ე ნაწილს, სამახსოვრო ომიდან, გაგიმარჯოთ, და აღარასოდეს. საფრანგეთსა და ინგლისში პირვე-

ლი მსოფლიო ომის შემდეგ ბევრი პაციფისტი გაჩნდა და საზოგადოებრივი ამრიც მშვიდობისმოყვარე იყო, გერმანელები კი ამ დროს კერავდნენ უნიფორმებს და აკეთებდნენ ტანკებს და თვითმფრინავებს. ეს პანეთში, კი იფეთქა სამოქალაქო ომმა, ფაშისტები კი ებრძოდნენ კომუნისტებს, კომუნისტები ებრძოდნენ ანარქისტებს, რომ გაეძლიერებინათ რევოლუცია, მაშინ როცა ანარქისტებს უნდოდათ, რომ რევოლუცია პერმანენტული ყოფილიყო, ფაშისტებს კი უნდოდათ, რომ ის ნაციონალური ყოფილიყო. პაციფისტები კი ამბობდნენ, რომ მშვიდობა არის ყველაზე დიდი ფასეულობა, მაგრამ გერმანელები ფიქრობდნენ, რომ ყველაზე დიდი ფასეულობა არის გამარჯვება და აღამიანთა ბედის სიღიაღე მდგომარეობს სიკეთისა და ბოროტებას შორის ბრძოლაში, კომუნისტები კი თვლიდნენ, რომ

*გერმანელები
კერავდნენ უნი-
ფორმებს*

საჭიროა კომუნიზმის გამარჯვების დაჩქარება, ესპანეთში კი სამოქალაქო ომი დაიწყო, გერმანელები კი თავს დაესხნენ პოლონეთს და დანიას, ნორვეგიას და ჰოლანდიას, ბელგიას და საფრანგეთს, რუსები კი თავს დაესხნენ პოლონეთს და ესტონეთს, ლატვიას, ფინეთს და რუმინეთს და ცხადი გახდა, რომ იფეთქა მეორე მსოფლიო ომმა.

ზოგ ისტორიკოსს მეორე მსოფლიო ომი უფრო მოსწონდა, ვიდრე პირველი, და ამბობდა, რომ პირველი მსოფლიო ომი იყო ნაციონალური და პაგრიოგული, მაშინ, როცა, მეორე – იყო ცივილიზაციური. და, რომ პირველ მსოფლიო ომში ხალხი იბრძოდა წერილმანი კონცეფციებისთვის, რომლებიც წარსულს ეკუთვნოდა, მაშინ როცა მეორეში, იცავდნენ ადამიანის იდეას. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ,

*წერილმანი
კონცეფცია*

ადამიანები აღარ გასდნენ პაცი-
ფისტები და პირველ რიგში იმაზე
ფიქრობდნენ, როდის დაიწყებოდა
მესამე მსოფლიო ომი დემოკრატი-
ულ და კომუნისტურ ქვეყნებს შო-
რის. და ყველგან დადიოდნენ ჯა-
შუშები და ჯაშუშობდნენ. ხოლო,
განათლების სამინისტროებში კი
ბჭობდნენ, თუ რით დახმარებოდნენ
ყველაზე კარგად საბოლოო გამარ-
ჯვებას და მეცნიერებმა მოიგონეს
ახალი იარაღი, და ახალი სამხე-
დრო გაბები და ატომური ბომბები
და რაკეტები, საბრძოლო ერ-
თეულები და პარაშუტიანი ბომბები,
ელექტრომაგნიტური პერტურბაციე-
ბი და ნეიტრონული გამოსხივება და
მალალმოლეკულური ციტოტოქსი-
კურობა. და გაჩნდა ახალი სიგყვე-
ბი და სიგყვათაშენაერთები ახალი
გამოგონებების, მეცნიერული აღ-
მოჩენებისა და ახალი საზოგადოე-
ბრივი მოვლენებისა და თეოროე-

ბის აღსანიშნად, ფარდობითობის თეორია და შავი ღრმული, ფსიქოანალიზი და ტელევიზია, იუგოსლავია და კაცობრიობის წინააღმდეგ დანაშაული, რადიო და მოდემი, დადაიბმი და სოციოგენეტიკა, პოსტმოდერნიზმი და გენოციდი, ბიოეთიკა და ევგენიკა, გრანსგენეტიკა და კუბიზმი, ექსობიოლოგია და ატომური დემინტეგრაცია და აღმიანთშორისი ურთიერთობები და ა. შ.

მოგიერთი ფილოსოფოსი ამბობდა, რომ მსოფლიო წესწყობილება შეესაბამება დისკურსის მექანიზმს, რომელიც ცვალებად, მაგრამ ამავედროულად მოცემულ და მოწესრიგებულ ნიშნებისგან შედგება და რომ მათ არც აქვთ რაიმე გან-

საკუთრებული მნიშვნელობა და ყველაფერი თამაშია და შემთხვევა, ანარქია და პროცესი, დეკონსტრუქცია და ინტერგექსტი და ა.შ. მაგრამ, ნიშანი თავისთავად, მაინც არის რალაც მნიშვნელობის მაგარებელი, თუმცა, ზუსტად რისი, არ ვიცი. სხვა ფილოსოფოსები კი, თავის მხრივ ამბობდნენ, რომ იმ ნიშნებს, რომლითაც დისკურსი და სამყაროა შექმნილი, არ ქონდათ მნიშვნელობა, და მნიშვნელობის უქონლობის გამო სუბიექტიც იკარგებოდა და თვით რეალობაც, და რომ ისგორია იყო მხოლოდ და მხოლოდ უწყვეტი და უსასო მოძრაობა, რომელიც არაფერს არ გამოხატავდა, და ყველაფერი იყო ფიქცია და სიმულაცია. და ჰუმანიზმის დაცემა ლოდიკური იყო, რადგან ჰუმანიზმი ჩისში სწორედ იმიტომ მოექცა, რომ რასაც უნდოდა იმას მიაღწია და მსოფლიოს თავს მოახვია თავისი ფასეულობები,

*ყველაფერი
ფიქცია*

თავისუფლება და ინდივიდუალიზმი, პლურალიზმი და გამჭვირვალობა და ა. შ. და რომ ჰუმანისტებმა რაც დათესეს ის მოიმკეს, ინდივიდუალისტური და ინგერაქტიური, პოზიტიური, გამჭვირვალე და ოპერატიული მსოფლიო, რომელიც იკარგებოდა საკუთარ თვალთმაქცობაში და რომლის საბოლოო გადაწყვეტილებას წარმოადგენდა შეეცვალა რეალობა ჰიპერრეალობით. ხოლო, მოგიერთი მათემატიკოსი კი ამბობდა, რომ რეალობა ილუზიაა, და სინამდვილეში, ადამიანის გვინში მხოლოდ მათემატიკური კონსტრუქციები არსებობს, რომლებიც ახდენენ სისშირეთა ინტერპრეგაციას გამოსულს რომელიღაც სხვა განზომილებიდან და რომ ეს განზომილება ახდენს დროისა და სივრცის გრანსცენტირებას, და რომ გვინი არის ჰოლოგრამა, რომელიც ასახავს სამყაროს, რომელიც, ასევე, ჰოლოგრამა არისო. 1993 წელს კი

ერთმა ხნიერმა ქალბატონმა, ყოფილმა, მეტისმეტად ურყევმა ნაცისტმა თავისი გვინი ერთ ლაბორატორიას უანდერძა კოპენჰაგენში, რათა ის სურათები, რომლებიც მის გვინში იყო შენახული ეჩვენებინათ მისი შვილიშვილებისთვის, რადგანაც მას არასდროს არ ეხერხებოდა თავისი ცხოვრების შესახებ მოეყოლა მათთვის.

1907 წელს კი ერთმა ფრანგმა ლამანშის სრუტე გადაიფრინა მოგორიანი აეროპლანით, 1910 წელს კი მოგორიანი აეროპლანით ერთმა პერუელმა გადაიფრინა იგალიურ ალპებზე, და 1911 წელს იგალიელებმა მოგორიანი აეროპლანი გამოიყენეს თურქების წინააღმდეგ ბრძოლაში, და 1914 წელს კონსტანტინოპოლში მოიფიქრეს სად დაეღვათ ცყვიამფრქვევი, თვითმფრინავიდან რომ ესროლათ, 1915 წელს კი

მოიფიქრეს როგორ გადმოეცდოთ ბომბები თვითმფრინავიდან, და 1945 წელს ამერიკელებმა გამოიგონეს აგომური ბომბი და ჩამოაგდეს ქალაქში, რომელსაც ეწოდებოდა ჰიროსიმა. თვითმფრინავის სახელი იყო ENOLA GAY, და მოგვიანებით მფრინავმა ჟურნალისტებს განუმარტა, რომ თვითმფრინავს თავისი ირლანდიელი ბებუის სახელი დაარქვა, იმიტომ, რომ მას ასეთი მხიარული სახელი ქონდაო. აფეთქებამ სამი კილომეტრით ირგვლივ ყველა სახლი გაანადგურა და ცაში გაჩნდა ბოლის ღრუბელი, რომელსაც ეძახდნენ აგომურ სოკოს, რადგანაც სოკოს გავდა. დაჭრილებისთვის, ადგილობრივ სკოლაში პირველი დახმარების ცენტრი მოაწყეს, და მოსწავლეები, რომლებიც აფეთქებას გადაურჩნენ პაციენტების ჭრილობიდან ჭიებს იღებდნენ ჩხირებით, და, როცა პაციენტები კვლე-

ბოდნენ, ისინი ურმით მიყავდათ კრემაგორიუმში. სხვა ადამიანები, შემდეგ თვეებში კვლებოდნენ ავად-მყოფობისგან, რომელსაც დაარქვეს ატომური დაავადება, ლეიკემია, ას-თენია და ა. შ. და ადამიანები, ვინც აფეთქება და ატომური დაავადება გადაიგანეს, დანარჩენ მოქალაქეებს შიშს გვრიდნენ, რადგან კეთროვანს გავდნენ და არანორმალურივით იქცეოდნენ. მოგვიანებით, ბევრი ფიქრობდა, რომ ამერიკელები მეგისმეგად მკაცრად მოიქცნენ, ატომური ბომბი ომის მიწურულში რომ ჩამოაგდეს, მაგრამ სამხედრო სტრატეგები ამბობდნენ, არ ჩამოაგდებდნენ ამერიკელები და ჩამოაგდებდა ვინმე სხვა, ვინაიდან, მისი გამოცდა ერთხელ მაინც გახდებოდა საჭირო რეალურ პირობებში, მსოფლიოში გეროორის წონასწორობის დასამყარებლად, და რომელიც

რეალური პირობები

იქნებოდა გარტანგია იმისა, რომ არ იფეთქებდა მესამე მსოფლიო ომიო. 1944 წელს ამერიკელებმა გამოიგონეს ადამიანის ზომის თოჯინა, სახელად RUPERT. რუპერტი ჩაცმული იყო პარაშუტისტის ფორმაში, აღჭურვილი ყუმბარებით და ასაფეთქებელი ნივთიერებებით, და ამერიკელები მას თვითმფრინავიდან ფრონტის საზის მიღმა აგდებდნენ, და როცა გერმანელები ან პარტიზანები დაინახავდნენ რუპერტს, რომელიც მიწაზე ეშვებოდა, მისკენ მირბოდნენ, ის კი, მიწაზე დაცემისას ფეთქდებოდა და ყველას, ვინც იქვე იდგა კლავდა. 1918 წელს კი გერმანელებმა გამოიგონეს გარბაზანი, სახელად მსუქანი ბერტა, ის 128 კილომეტრის მანძილზე ისროდა, 1944 წელს კი მათ გამოიგონეს მართვადი რაკეტა VERGELTUNG-SWAFTE, რომელიც საათში 5800 კი-

ლომეგრ სიჩქარეს ანვითარებდა და გადამწყვეტი გავლენა უნდა მოედინა გერმანიის საბოლოო გამარჯვებაზე. და 1947 წელს ამერიკელებმა გამოიგონეს ზებგერთი თვითმფრინავი, და რუსებმა 1957 წელს გამოიგონეს ხელოვნური თანამგზავრი, 1961 წელს მათ კოსმოსში გააგზავნეს პირველი ადამიანი, 1969 წელს კი ამერიკელებმა მთვარეზე სამი კოსმონავტი გაგზავნეს, და როცა პირველმა კოსმონავტმა ფეხი ჩამოდგა კიბიდან მთვარის ზედაპირზე, მან ისტორიული სიტყვები წარმოსთქვა, ეს ადამიანისთვის პაგარა ნაბიჯია და კაცობრიობისთვის დიდი ნახტომი. კოსმოსური პროგრამის მთავარი ინჟინერი იყო გერმანული არმიის სპეციალური ქვედანაყოფის ყოფილი პოლკოვნიკი SCHUTZSTAFFELN, რომელმაც 1944 წელს გამოიგონა

გერმანიის საბოლოო გამარჯვება

მართვადი რაკეტა VERGELTUNG-SWAFFE-ს. შემდეგ, კამათობდნენ იმაზე, ეს ისტორიული ფრაზა კოსმონავგმა თვითონ მოიფიქრა, თუ მას წინასწარ მოუმზადა საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალისტმაო. მართვად რაკეტა VERGELTUNG-SWAFFE აკეთებდნენ საკონცენგრაციო ბანაკ ღორაში, და 528 მილიონი გელემაყურებელი პირდაპირი გრანსლაციით თვალს ადევნებდა მთვარეზე გადასვლას, და პოლიტიკოსები და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალისტები ამბობდნენ, რომ ეს იყო მნიშვნელოვანი ნაბიჯი მსოფლიო კომუნიკაციისკენ და ადამიანთშორისი ფასდაუდებელი ურთიერთობების დასამყარებლად.

*ადამიანთ-
შორისი ურთ-
იერთობები*

მეორე მსოფლიო ომის დროს, ფიზიკოსებმა ახლებურად შეხედეს ფარდობითობის თეორიას, მათემა-

ტიკოსებმა კი, მოიფიქრეს ინფორმაციის თეორია, რომელიც ნოვატორული იყო იმით, რომ მან გვერდზე დატოვა სემანტიკური ველი და ინფორმაცია ესმოდა, როგორც რაღაც, რაც დაკავშირებული არ იყო მნიშვნელობასთან. ზოგი მათემატიკოსი და ასტროფიზიკოსი ამბობდა, რომ ინფორმაცია წარმოადგენს სამყაროს ერთერთ შემაღვენელ ელემენტს, და სამყაროს ორგანიზაცია არის მხოლოდ თანაბრადმოქმედი გარდაქმნის თანაფარდობა ერთის მხრივ ენერჯიასა და ინფორმაციას შორის და მეორეს მხრივ ინფორმაციასა და მაგერიას შორის. ფილოსოფოსები ამბობდნენ, რომ ინფორმაცია არის ფილოსოფიის ცნება და წარმოადგენს ყოფიერების მოთავსებას ფორმაში და რომ რაღაც შინაარსი ყოველთვის მოიძებნება, მაგრამ თვით მას არა აქვს არავითარი მნიშვნელობა მოძრაობის

*შესედულება
მსოფლიოზე*

გარდა, და, აინგერესებდათ მნიშვნელობის უქონლობა ინფორმაციაში სომ არ იყო დაკავშირებული ამრის უქონლობასთან ისტორიაში. ზოგი მათემატიკოსი ამბობდა, რომ ფარდობითობის თეორიამ მათემატიკური საფუძველი მისცა ახალ შესედულებას მსოფლიოზე და რომ ინფორმაციის თეორია ლოლიკურად მას ავსებს. ნაცისტები თავიდან არ ეთანხმებოდნენ ფარდობითობის თეორიას და ამბობდნენ, რომ ეს იყო ებრაელების ესთეტიური და ინტელექტუალური შეგევა, რომ ზიანი მიეყენებინათ გერმანელი ხალხისთვის, კომუნისტები კი ამბობდნენ, რომ ფარდობითობის თეორია მოიგონა ბურჟუაზიამ, რომელსაც უნდა დაამტკიცოს, რომ ფარდობითია მეცნიერებაც, როგორც ასეთი, და ამგვარად ეჭვის ქვეშ დააყენოს კომუნისმი, რომელიც მყარ მეცნიერულ საფუძველზე დგასო.

პირველი მსოფლიო ომი იყო ეროვნული და პატრიოტული, და ბევრ ადამიანს სწამდა პატრიოტიზმის და ეროვნული სულის და დღუპულ ჯარისკაცთა ძეგლების, და კიდევ დიდხანს, მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, რომელსაც ცივილიზაციურს ეძახდნენ, ხალხი ამროვნებდა უფრო ეროვნული, ვიდრე ცივილიზაციის ცნებებით და ყოველერს თავისი თავისებურება გააჩნდა. ინგლისელები იყვნენ პრაგმატულები და ინგლისელ ქალებს კი ჰქონდათ დიდი გერფი, იგალიელ ქალებს ქონდათ დიდი მკერდი და იგალიელი კაცები იყვნენ უდარდელები, გერმანელები ზრუნავდნენ ჰიგიენაზე და არ ქონდათ იუმორის გრძნობა. ირლანდიელები კი იყვნენ მუდამ გადაკრულები და შოტლანდიელები, კი—მაგარი ფეხით მოსიარულეები, ფრანგები იყვნენ ამპარგავნები და

ხალხი და ცივილიზაცია

ბერძნები—დაკომპლექსებულები, ჩეხები მშიშრები, და პოლონელები მუდამ გადაკრულები, იტალიელები სმაურიანები, და ბულგარელები ჩამორჩენილები, და ესპანელები დაღვრემილები, უნგრელები კი დიდგულები. მოქანდაკეებს და ქვისმჭრელებს კი უხაროდათ რომ ბევრი შეკვეთა ქონდათ. ფრანგებს კი ქონდათ SAVOIR VIVRE, ინგლისელებს კი FAIR PLAY ჰქონდათ ჩვეულებად. და მნიშვნელოვანი შემთხვევების დროს ბავშვები საკაგიო ყარაულში იდგნენ ძეგლებთან, იმის საჩვენებლად, რომ ომის შესახებ დასტური მარად ცოცხალი დარჩება და ხალხი ამაზე უნდა დაფიქრდეს. ანგროპოლოგები ამბობდნენ, რომ ძეგლები ფიქრისთვის უფრო შესაფერისია, ვიდრე მუშეუმები და არქივები, რადგან ისინი მიმართულნი არიან უფრო მეხსიერებისკენ, ვიდრე ისგორიისკენ, და რომ მეხსიერება

აცოცხლებს, მაშინ როცა ისგორია ცოცხალ წარსულს კანონიერებას ართმევს იმით, რომ მას ღროში უმოდრავს ხდისო. ისგორიკოსები კი ამბობდნენ, რომ ძეგლები სამოგადოების მოგონებების დახარისხების საშუალებას იძლევა, მოეწყოს კოლექტიური ხსოვნა და იბრძოლონ დავიწყების, როგორც ასეთის, წინააღმდეგ, მაგრამ, პირველ რიგში, ბრძოლა რაღაც კონკრეტულის დავიწყების წინააღმდეგ, და ეს დავიწყების სხვა ფორმების ერთდროულად შექმნის მეთოდი არისო. ფილოსოფოსები კი ამბობდნენ, რომ დავიწყებაც შეიძლება იყოს სგრუქტურალურიო. ძეგლები, აღმართული იყო სხვადასხვა ადგილას, სამოგადოებრივ სივრცეში, ლალ ბუნებაში, გზის პირას ან ბრძოლის ადგილებში, და ანგროპოლოგები ამბობდნენ, რომ მეოცე საუკუნეში ძეგლების სხვადასხვა ადგილას აღმართვამ

*კოლექტიური
ხსოვნა*

შექმნა სიმბოლური სივრცის ახალი
ორგანიზაცია, ხოლო სივრცის ორ-
განიზაცია საზოგადოებაში წარ-
მოადგენდა ინდივიდუალური და
კოლექტიური იდენტურობის საფუძ-
ველს, და იმავდროულად საზოგა-
დოებრივ ინსტიტუტს და ინტელექ-
ტუალურ მაგალითს, და ამრიგად,
ნებისმიერი ისტორიის პირველ პი-
რობას. ძეგლთან შეხერხებულ ადა-
მიანებს, ისეთი გრძნობა ეუფლე-
ბოდათ, რომ ინაწილებდნენ იმ
ჯარისკაცების, პარტიზნების და
საკონცენტრაციო ბანაკების პატიმ-
რების ცოგათი მაინც, ცხოვრებას,
ცოგათი სიკვდილს, და ზოგიერთი
ისტორიკოსი ამბობდა, რომ ძეგლე-
ბი იყვნენ, როგორც მღვის ნიჟარ-
ები სანაპიროზე, როცა მღვისა და
ხსოვნის უკუქცევა ხდებოდა, ან რო-
გორც გადაწყვეტილი ჭიაყელები,
რომლებშიც ისევ ბორგავდა დარჩე-
ნილი სიცოცხლე და რომელიც უკვე

*ხსოვნის უკუ-
ქცევა*

აღარ იყო რეალური, არამედ იყო სიმბოლური. ერთმა ახალგაზრდა ებრაელმა ქალმა კი ომი გადაიგანა იმის წყალობით, რომ სტრუდჰოფის მოედანზე ვიოლინოზე უკრავდა არიებს “მხიარული ქვრივიდან”. კაცებს და ქალებს კი თმას ჭრიდნენ და ბილეთებს ურიგებდნენ და ეუბნებოდნენ, რომ ბილეთები უნდა წარედგინათ აბანოს სალაროში. და, 1917 წელს ერთი იგალიელი ჯარისკაცი დისადმი მიწერილ წერილში წერდა დღითი დღე თავი მგონია სულ უფრო და უფრო პომბიგიური. გერმანელების მიერ ოკუპირებულ მიწებზე კი, ომის შემდეგ, ხალხი თავდასხმებს აწყობდა კოლაბორაციონისგებზე, სამშობლოს გამყიდველებზე და ა.შ. და ქალებს, რომლებსაც გერმანელებთან ეძინათ თმას პარსავდნენ, და ერთი პატიმარი, სახლში დაბრუნებულა

გადაპარსული თავით და ცეკვებზე წასულა თავისი დის ამსანაგ გოგონასთან ერთად, რომელიც ადგილობრივმა მაცხოვრებლებმა გადაპარსეს, გერმანელ ოკუპანტებთან რომ იწვა იმის გამო, და ორივე ერთად ცეკვავენ ერთმანეთზე თავმიდებულები და ეს, უადგილოდ და უსამსობად მიაჩნდათ სხვებს. ესპანელები კი ცეკვავენ ფლამენგოს, და რუმინელები შავბნელ მზერას ისროდნენ, რუსები კი თავსელები იყვენენ, და შვედები პრაგმატულები, ებრაელები კი ცბიერები, და ფრანგები უდარდელები, ინგლისელები ქედმაღლები და პორტუგალიელები ჩამორჩენილები. მაგრამ მომხმარებელი საზოგადოების და საკომუნიკაციო საშუალებების განვითარებასთან ერთად ევროპაში ხალხის ცხოვრება თადათან გამოსწორდა და ზოგიერთი სოციოლოგი და ისტორიკოსი თვლიდა, რომ ეროვნუ-

ლი ცნებებით აზროვნება დაძლეულია და ამბობდა, რომ დასავლეთის განვითარებული საზოგადოების ყველაზე გამოკვეთილ თვისებას წარმოადგენს კოსმოპოლიტიზმი, რომ საერთოდ არ არსებობენ არავითარი გერმანელები, ან რუმინელები ან შვედები, და რომ ეს მხოლოდ საზოგადოებრივი სტერეოტიპებისა და ცრურწმენების თვითპროექცია არისო. მაგრამ სხვა სოციოლოგები ამას არ ეთანხმებოდნენ და ამბობდნენ, რომ მომხმარებელი საზოგადოების და საკომუნიკაციო საშუალებების განვითარებასთან ერთად ხალხმა თანდათან დაკარგა საყრდენი ორიენტირების უმეტესობა და ნაციონალური საზოგადოება, რა პარადოქსიც არ უნდა იყოს, უფრო მნიშვნელოვანი გახდა, ვიდრე ადრე იყო. და რომ, სტერეოტიპები აუცილებელია კოლექტიური და ისტორიული მეხსიერების შესანარჩუნ-

თვითპროექცია

*სოციალური
იდენტიფიკაცია*

ნებლად, ურომლისოდაც დასავლეთის სამოგადოება დაკარგავს თავის კულტურულ ერთიანობას, ვინაიდან ერთიანობა არ შეიძლება არ იყოს ჰეტეროგენული. და, რომ, კოლექტიური მესსიერება კომპრომისია წარსულსა და აწმყოს შორის და სტერეოტიპებსა და ცრურწმენებს ის უპირატესობა აქვთ, რომ ბერდებიან უფრო ნელა, ვიდრე ისტორიები და ტექნოლოგიური სიახლენი და ა.შ. და ისინი წარმოადგენენ უკანასკნელ, მაგრამ ყველაზე აქტიურ სფეროს, რომელშიც დაცულია სოციალური იდენტიფიკაცია. ეთნოლოგები და ანგროპოლოგები ამბობდნენ, რომ ისტორიულობას შეიძლებოდა ქონოდა ორი ფორმა, ერთი მათგანი დამახასიათებელი იყო იმ სამოგადოებებისათვის, რომლებსაც დარჩენა უნდოდათ თავიანთ სიმბოლურ ყოფიერებაში, მეორე კი იმ სამოგადოებებისთვის, რომლებიც

ისტორიებიდან იღებდნენ მოვლენებსა და ენერჯიას. და დასავლეთის სამოგადოება გრადიციულად მოხვდა მეორე ჯგუფში, თუმცა, ახლანდელ დროში შესაძლებელი იყო პირველ ჯგუფში გადასულიყო. ფილოსოფოსები კი ამბობდნენ, რომ ისტორიის დაჩქარებას, რომელიც მეოცე საუკუნეში მოხდა, მიეყვართ დროის მიმართ გულგრილობისკენ და ისტორიულობის, მისი გრადიციული ფორმით გაქრობისაკენ, და, თუ საჭიროა ისტორიულობის რომელიმე სხვა ფორმით წარმოშობა, მაშინ საჭიროა ისტორიის შენელება და ზოგი მათგანი ითხოვდა ადამიანთა უფლებების დაცვის დეკლარაციაში ჩაემაგებინათ ადამიანის უფლება დროზე. ჯარისკაცებისთვის ძეგლის აღმართვის იდეა, ისინი რომ არ დაეიწყებოდათ, წარმოიშვა ომის დროს, როცა ბურგომისტრებმა გადაწყვიტეს, რომ ქალაქის

ისტორიის
დასასრული

რაგუშაში დაკიდული დაღუპულთა სიები, ძალიან ფორმალური, მშრალი და ნაკლებად სიმბოლური იყო. მას შემდეგ, ჯარისკაცებს ძეგლებს უდგამდნენ როგორც გამარჯვებულ, ასევე დამარცხებულ ქვეყნებში და გამარჯვებულ ქვეყნებში ეს ძეგლები უმთავრესად აღიღებდნენ გამარჯვებას და თავგანწირვას, დამარცხებულ ქვეყნებში კი მხოლოდ თავგანწირვას და მამაცობას. და 1989 წელს, ერთმა ამერიკელმა პოლიტოლოგმა მოიფიქრა თეორია ისტორიის დასრულების შესახებ, რომლის მიხედვითაც ისტორიები ფაქტიურად დამთავრდა, ვინაიდან თანამედროვე მეცნიერება და კომუნიკაციის ახალი საშუალებები ხალხს კეთილდღეობაში ცხოვრების საშუალებას აძლევდა. და საერთო კეთილდღეობა კი დემოკრატიის საწინდარი იყო და არა პირიქით, როგორც ერთდროს ფიქრობდნენ

განმანათლებლები და ჰუმანისტები და მოქალაქე ფაქტიურად არის მომხმარებელი და მომხმარებელი, შესაბამისად, არის მოქალაქე, და საზოგადოების ყველა ფორმის განვითარება გადადის ლიბერალურ დემოკრატიაში და თავის მხრივ, ლიბერალური დემოკრატია მიგვიყვანს, შემდეგ, ხელისუფლების ყველა ავტორიტარული ფორმის შეწყვეტასთან და პოლიტიკურ და ეკონომიკურ თავისუფლებასთან და თანასწორობასთან და ახალ საუკუნესთან, ადამიანთა ისტორიაში, თუმცა, ის უკვე აღარ იქნება ისტორიული. მაგრამ ბევრმა ხალხმა არაფერი იცოდა ამ თეორიის შესახებ და აგრძელებდნენ ისტორიის შექმნას, თითქოს არც არაფერი მომხდარიყო.

ახტრიკ ოურუდნიკი

ეკროკეანა

მეოცე საუკუნის მოკლე ისტორია

გამოყენებული ილუსტრაცია უსასყიდლოდ მოგვაწოდა The Board of Trinity College Dublin-მა.

The copy of engraving has been provided by `` The Board of Trinity College Dublin``.

გამომცემელი – მარინე ცხადაია.

მხატვარი – ვია ცხადაია

რედაქტორი – ანა ხუროშვილი

კომპიუტერული უზრუნველყოფა – მარია მიქელაძე

გამომცემლობა „პეგასი“

თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზ. 27

ტელ. 39 07 27, ტელ/ ფაქსი 42 10 00

ელ-ფოსტა book@pcgasus.ge

ვებ-გვერდი www.pcgasus.ge

ISBN 978-9941-9071-9-3

რომ ბანაობის შემდეგ ყველა წავი-
ლოდა მეორე ბანაკში, სადაც ისინი
იმუშაებდნენ, ვინაიდან ბეჯითი
მუშაობა საუკეთესო გზა იყო გა-
მოსწორებისკენ. გაზის კამერებში,
ხალხი შედიოდა ხელებაწეული,
რაც შეიძლება ბევრი რომ დაგეუ-
ლიყო, სოლო მათ ბევით დარჩენილ
სივრცეში ბოლო წუთს ბავშვებს
შეყრიდნენ, ისინი პაგარები იყვნენ
და დიდ ადგილს არ იკავენდნენ. ხან-
დახან, სადგურზე ორკესტრი იდგა,
რომელიც შედგებოდა ასალგამრდა
პატიმარი გოგონებისგან, თეთრ
ბლუმებსა და ლურჯ მაგროსულ
ქვედაკაბებში და არიებს უკრავდ-
ნენ ოპერეტებიდან.

გენოციდის პირველი შემთხვევა
მეოცე საუკუნეში, 1915 წელს მოხ-
და თურქეთში. თავიდან მთავრო-
ბამ დააპატიმრა და დახვრიტა 600
92 სომხური ოჯახი, რომლებიც კონ-

სტანგინოპოლში ცხოვრობდნენ, და განაიარაღეს და დახვრიტეს სომხური წარმოშობის ჯარისკაცები, რომლებიც თურქეთის ჯარში მსახურობდნენ. და ყველა სომეხმა ბრძანება მიიღო, ქალაქები და სოფლები ოცდაოთხი თუ ორმოცდარვა საათში დაეგოვენინათ, და თურქულმა არმიამ ქალაქების კარებთან პოზიციები დაიკავა და როცა ხალხი გამოვიდა, ყველა მამაკაცი დახვრიტეს, ხოლო ქალები და ბავშვები გაგზავნეს მესოპოტამიის უდაბნო რაიონებში. ქალებს და ბავშვებს სამასიდან სუთას კილომეტრამდე მოუსდათ ფეხით გავლა საკვების გარეშე და უმრავლესობა დაიღუპა. და ფრანგებმა, ინგლისელებმა და რუსებმა საპროტესტო ნოტა გაგზავნეს, სადაც, ისგორიაში პირველად, ლაპარაკი იყო, დანაშაულის ჩადენაზე ადამიანურობას წინააღმდეგ. ერთმა გერმანელმა ოფიცერმა კი-

*დანაშაული
ადამიანურობას
წინააღმდეგ*